

کوردستان دنافرمهرا هه لویستین شیعه و سوناندا

هرمار (۷۲) گولن ۲۰۱۲

تیگه هی ئازادیا روژنامه قانی ل ۹۵۵ لاتی مه
بەروقاشی ھاتیه و درگرتن

بەردا ن ماردينى:

دەمئ ئەز و فاتوش چوينه دھيلينا زىريندا رويدانه کا
گرنگ بۇو دېيانا من دا

سیلا夫، سیلافکا باردهاما چاندی و گالتووی یه

سیلاف

ھەبڤانیه ل ئامىدىن دەردەھېت

ھەزمار
73

كۈلەنە ٢٠١٢

کى دى پىشەقانىي ژ سەرەخوايا كوردىستانى كەت؟

تەحسىن تاها وسۇز و پەيمان بو ئەفرو

ھەفالىنى دىاقىبەرا خوش و برا دا نەدا ئاستەكى باش دايە

ئەدرىس : ئامىدىي - كانيما ملا موبایلا سەرنقىسکارى: Mobile: 0750 464 2107

خودانى ئىمتىازى

مەھمەد مەسىن

سەرنقىسکار

خالد دىرەشى

xaliddereshi63@yahoo.com

دەستەكە ئىشكاران

عەبدوللا مشەختى
د. ئاشتى عەبدولجەكىم
مەھمەد عەبدوللا ئامىدى
يۈسف مەھمەد سەعىد
سەردار ھىتۆتى

دەرىيىانا ھونەرى

مەھمەد مەلا حەمدى

mehemed_sersink@yahoo.com

فوتو: دلوغان عەتمەم

تىپلىدان: كوما كارى

ئەدرىس : ئامىدىي - كانيما ملا

E-mail: govarasilav@yahoo.com Tel: 0627633369

www.amedye.com

سیلاف ل سەر تۇرا نىنتەرنېتىن:

- ھەر بابەتى دىگەھىتە سیلاف، بەھىتە بەلاقىرن، يان نە، بۇ خودانى ناھىتە زقراىند.

- ڇىلى ئەو گوتارىت ناشى سیلاف ل سەر ئەم بەرپرسىيار نىنин ل نافەرۇڭا چ گوتار و بابەتىت دەھىنە بەلاقىرن.

کوردستان دنافسه‌را هەلويستين شيعه و سوناندا

يان، ل سەرددەمنى دكتاتورى، يان، قوناغا پشتى ئازادكىنا عىراقىن و تاكو ئەقروكە.

ئاشكرايە، كو دەولەتا عىراقىن، پىتكەاتەكى ئالوزە، ژلايىن نەتمەدەپى و ئولى و مەزھەبى قە، كو ئەف چەندە زى ب ئارمانچ و مەردم ھاتىبە دروستكىن و بۇويە ئەگەرى تىكچۈونا رەوشَا عىراقىن ياسىسى ل ھەممى سەر دەمان، نەخاسىمە ل زىر دەسەھەلاتىن جودا و ل دەيف سىستەمىن دىۋار و سەقدەت و دوپىر ڏدادىيە.

ئەقىنى چەندى خەلکى كوردستانلىنى نەچاركىر ب شورەش و سەرھەلدانان رابىن و داخوازا مافيتىن خوبىتىن رەوا بىمەت و تاكو گەشتىيە قوناغا سەرھەلدانى، كوب دىيتنا من بىبو تەمامكەرا ھەممى شورەشان، زېھر ئىتكى رىزى و ئىتكى دەنگى و ئىتكى بىيارا چارەنۋىسا خەلکى كوردستانلى داي و ئەقىنى چەندى زى گرنگىيە كا ناش دەولى دا دوزا مللەتنى كورد، كو دەرئەنچامىن وى رەنگە سەرخوبونەك پەيدابۇو و بو دەسپىيەكى دامەزراندىن شەنگىستەييەن شەرعى و ياسايى و ديمۆكراسى ل كوردستانلى.

مەردم زى ئەوه كو كوردستان نە دروستبۇويا پشتى ئازادكىنا عىراقىن يە ل سالا ٢٠٠٣، وەكى هەندهك ڙ نەھەزىن مللەتنى كورد ل قەلمە دەدن و ئەف رەوشَا ئەقروكە ل سەر خەلکى كوردستانلى دكەنە قەنچى و مننت، ئەم دېئىزنى نەخىر ئەفە دەرئەنچامىن زولم و سەتەمەكە مەزىز، ئەقە پەرھەممى خوبىنا ھزارەھان شەھيدانە و بەرھەممى خەبات ماندىبۇونا خەلکى كوردستانلى يە، ئەگەر باوەرى ب ۋىنى چەندى نەھىت بلا بەرپەرتىن دېرىكە مللەتنى كورد قەدەن، دىسان ئەگەر باوەرى بو چىتەبۇو ل وى دەممى باوەرى بو مللەتنى كورد دروست دېيت كو ئەف كەمسانە ئىخسىزىن ھزرا شوفىنيا عمرەب پەرسەتا كەقىن.

داكى كۆپرەر بچىنە دناف كاودانى سىياسى بىن ئەقرودا ل عىراقىن، فەرە رونكىزەكا باش بەدەينە قوناغىتىن پشتى ئازاديا عىراقىن و ھەلۋىست و بوجۇون و پەيپەندىتىن كوردان دەگەل ھەردۇو لايدىتىن عمرەبى (شىعى_ سونى) ل عىراقىن بەمحس بکەين، دىيارە كوردستان پشتى سەرھەلدانى ١٩٩١ ئەتتىن جەنئ كوردستانىيان بۇويە، بەلكو پىتىيا ئۇيۇزسىيونا عىراقىن زى بىن مەفا نەبۈويە، دەريارە ئۇيۇزسىيونا سونى ل عىراقىن، ئاشكرايە كو چەندە دەنگەكىن كىيم و لاؤز بۇويىنە، زېھر وى چەندى كو دەسەھەلاتا عىراقىن دەدەستىن سونەباندا بۇويە، بەلى ئۇيۇزسىيونا شىعى بىنگومان گەلەكە باھىز بۇويە و كەمسانىن ناڭدار و خەمباتكەر و بىزاف و پارتىتىن كارىيەگەر بخۇفە گرتىنە.

پاش روخانىدا رېتىما دكتاتور، زىتەبارى ئۇيۇزسىيونا مە بەمحس كىرى ھېزىتىن نافخۇبى زى پەيدابۇون ل بن ناقىتىن جودا و خو دىياركى كو ئەم زى ئۇيۇزسىيونا ناش عىراقىن بۇوين وەكىو (ھىشە علماء المسلمين سنى) و (تىيار صدرى_ شىعى) و گەلەكىتىن دېتىر و دىسان كەمساتىتىن مىشە زى ھاتىنە سەر گوردپانى، وى دەممى مەلەنەيە كا بېتىز دەسپىي دەكتەت و بىتايىت بەرائىپەر بەرۋەنەتىن كوردان، و ئەف چەندە بەرددەوام دېيت و گەلەكە كۆپرە دېيت، ب تايىتەت ل دەممى رەشقىيىتى دستورى عىراقىن، ھەرچال پىتىدەي يە زېبىر نەكەين كو دەھەمان وەختىدا مەلەنەيە شىعى - سونى زى يا بەرددەوام بۇو تاكو ئەقروكە، ب دىيتنا من مە وەكى كورد ھەقپىشكى بىن دەگەل ھەردۇو

حسیار سعید

كوردستانى عىراقىن دناف دەولەتا عىراقا فيدرالدا، قەبارەيەكى ماددى مەعنەویە، كو ڙ روپىن قانونى، دستورى قە باوەرىيەكى، ھەردىسان گەنگەتىرين پارچەيە دىستەمىن سىياسى، ئابۇورىدا ل عىراقىن زېھر كو جەھەكى بەرقەرارە ژلايىن ئاسايشى قە و ب ئاوايەكى گەلەكە رىتك و پىتك سىستەمىن ديمۆكراسى تىدا بىرئە دچىت و يا ڙ وى گەنگەر زى پۇيەتەپىتىكىن بىانى و ناستى و ھەرھەتىنانى يە.

كوردستان نەك پەيقەكَا نوي، بەلكو ھەرتىما كوردستانلى قەبارەكى نوي يە ل دەقەرى، نەخاسىمە پشتى ئازاديا عىراقىن، ئانكى كوردستان وەلاتەكە وەكى ھەر وەلاتەكى ل جىھانى خودان ئاخ و دېرىك و كلتور و زمان و ... هەندى. بەلىنى كىشا وى يا سىياسى ل دەقەرى يا نوي يە.

ئىخستنا كوردستانى عىراقىن دىن دەسەھەلاتا دەولەتا عىراقا نويدا، پارچەك بۇويە ڙ بەرنامائىن يارىا بەرۋەنەندا ل دەقەرى و بىنگومان ئەقىنى چەندى كارتىكىنەن ھزرى و فەرھەنگى و جەڭلى كىرىنە سەرگەلەك ژتاك و خىزان و حەتاكو ھوز و عەمشىرەتان، نەخاسىمە ئەۋىن دەقەنە سەر سۇرەتىن ھەقپىشك دەگەل دەقەرىن عمرەبى ل عىراقىن، ج يېن سونى، يان يېن شىعى!.

بەلى ئۇيۇزەراي ئەقا ل سەردى دىيار مللەتنى كورد ھەمول دايە ناسناما خوب پارتسىت و خەمۇنَا خو ۋەدەست نەدەت و كاروانى خەبات و بەرخودانى بىرئە بىمەت دەممى قوناغىتىن سىياسى بىن سەرددەمدا كو دەولەتا عىراقىن تىدا بورى، چ قوناغا شاھنشاھى، يان، كۆمارى،

سیاست

شیعه و سوناندا ئاریشه و ئالوزى گەلهکن و ئەگەرى وان د زقريته قە بۇ دېرۈكەكا پې ڙ دووبىرەكى و دوو لايەنلىي و دىسان بو رەوشَا پشتى ئازادىيا عىراقىنى و كارتىيەتكەنن دەرقەل سەرەت دەرچەندا ئەردىسان پىتىقى يە ڙېپەر نەكەين كود ناف ئەقان هەردوو پىتكەتاندا ڙى بېرۇ راو بۇچۇننین جودا ھەنەل سەر ئاستى سیاسى و جقاکى! . دەربارەرى مە وەكۈر، دىسان گومان ل سەرنىنە، كۆمە ڙى ئالوزى و بېرۇرایتنىن جودا ھەنەل ب دىتنا من ئەقەھەمى دەرئەنجامىنى رەۋەشەكا دوپېرۈرىزە دنابېمەپارىتىن سیاسىدا و سەرەلداندا تەۋەرى ئۇپۇزسىيونا كوردى وب تايىمەت پاش دامەززەندا بىزاقا گوران و كارتىيەتكەننا وئى ل سەرگۈرەپانا سیاسى يا كوردىستانى، كۆب دىتنا من دەرئەنجامىنى ئازادىيا عىراقىنى و رەوشَا نۇى ل دەقەرئى هاتىيە پېش، ھەر چەندە رەوشَا ناخوخىلى كوردىستانى دەكەنە ئەگەرى وئى چەندى ئۇپۇزسىيون گەنگىيەكا سیاسى يا سەردەمى يە، ھەبۇونا فەحىزى و ئۇپۇزسىيونا لوجىكى و پېرەگماٰتى دېرەزەندە خەلکى كوردىستانى دايىه، ب مەرچەكى بۇ بەھانەيەن تايىمەت و بەرژەوەندىتىن حزبى يېتىن بەرەنمىگەن و ھشىيارىيەكا سیاسى هەبىت، ب تايىمەت ل سەر بەرژەوەندىتىن بلند و بابەتىن چارەنڅىس، دىسان ھەبۇونا ململانەيەكا دژوارچ ناشكراپىت، يان، يان بەرژەبىت، دنابېمە حىزبىن سیاسى، بۇۋىنە ئەگەرىن سەر كوردىستانى، ئەقا ل سەرىي هاتىيە دىيارىن چەند ئەگەرەتكەن سەرەتكى نە بۇ ئالوزىيون و پەيدابۇونا ئارىشەيان ل ناف كوردىستانى و ھەلۈستىن مەل بەغدا ڙى لاوازكىيە، ل دويىق ئەقا مە دىياركىي و رەوشَا دەقەرىي يا ھستىيار، فەرە ھەندەك پىتكەگان پېيادە بکەين بۇ ھەندى ئەلۈستىن مە ساخلەم بېيت و ل ناخوخى من ل سەر ئاستى ناخوخىلى، تىكەھەشتەنەكا سیاسى و دۈرۈكمەتن ڙ ململانى و ئىكەن ھەلۈستىن و ئىكەن بېيار وب تايىمەت ل سەر بابەتىت چارەنڅىس و دىسان داكىكىكەن ل سەر مافېن دەستورى، يان ڙەھەمیي گەنگەر بەلکى كوردىستانى ئەۋە گەلهك دەستىيار و دەشىيارىن ل سەر دەسكەفتىن وەلاتى خو ڙېرەكە ئەقەھە دەرئەنجامىنى خوبىن و ماندىبۇونا وئى خەلکى يە، راستە ب رىتكا پارىتىن سیاسى خەبات هاتىيەكەن، بەللى دەشىيارىن ل سەر جەھەتسەننى حزبى ھەر چەندە گومان تىيدا ئىنە د پېش راستىن كۆ عەقل و عەداقتى خەلکى كوردىستانى گەلهك ڙ وئى چەندى بلندترە، نەخاسەم پاش ئازادىيا عىراقىنى و سەرەلداندا بىزاقىن ئازادىيا ئازادىيغۇازل دەقەرى.

و دەربارەى ھەلۈستىن كوردىستانى د چارچوپى عىراقىنى و ھەرتىمى و دەولى، فەرە ھەر ئارىشەك و ئالوزىيەك ب رىتكەن ياساىي و دەستورى و دان و ستاندىنان بەھىنە چارەكەن، و گەلهك دەپەرىيەن بىن سەبارەت ئاشكراپىن و دىياركەن و دەستىشانكەن ھەلۈستىن ئەرتىنى و نەرتىنى ڙلايىن هەردوو پىتكەتائىن عىراقىنى قە بەرانبەر مە، ڙېرەكە ھەمىي ھېزى و كەساتىتىن شىعى و سونىي دباش نىنەن و ھەمى دخراپ ڙى نىنەن. سەبارەت رولى ھەرتىمى فەرە گەنگىيەكا باش بەدەينە پەيوهندىتىن كورستانى دەڭەن وەمۇل بەدەين دەرگەھەن دەنە ئەگەرى ئارىشان و ئالوزىيان قەنەكەن زېپەن داكو كارتىيەتكەن و مaitiيەتكەن وان يېتىن خراب ل سەر كورستانى كىتم بکەين، و ھەردىسان دەڭەن جىهانلى و جقاکى ناف دەولى ڙى ب ھەمان ئاوا و رىزگەتن ل سەستەمى ديمۇركاسى و مافىي مەروۋەقى و گەنگەنەكەن مافىي نەتوبىت دىتر ل كوردىستانى و زىتدەبارى ئاقاکەن پەيوهندىتىن ئابۇرى دەڭەن كومپانىتىن مەزنىن جىهانلى ڙېرەكە د بەرژەوەندە مەدایە.

ئالىان ھەين، ڙلايىن تەپەسەرىيەن قە ئەم وشىعە گەلهك دەنیزىكەن ڙېپەر پىشىلىكەن مافىتىن مە هەردووکان ڙلايىن رىزتىما دكتاتۆر قە، بەللى ئەم و سونە ڙلايىن جقاکى و مەزەھەبى قە دەنیزىكەن هەرچەندە كوردىتىن شىعە مەزەھەب ڙى ھەنە، ل قىتىز كۆمەكە پەسپاران دەھىتەكەن ئايان بۇچى سونە دېرى جىتىيەجىتكەن ماددى ۱۴۰ ئ دەستورىنى و بۇچى ئالىيى شىعى وەكۈپىتىقى نە ھارىكەكارە؟ دىسان بۇچى شىعە دەڭەل ھەبۇونا ھېتىزا پىشىمەرگەي نىنەن و بۇچى دېرى ياسايا نەفت و غازىنى نە دىسان بۇچى سونە سەبارەت قىن چەندى دەھارىكەر ئابۇرىدا و ھەولانىتىن (مالكى) بۆ تاکە بېيارىتى و مەركەزىتى؟ بۇچى ھەلۈستىن كوردان بىن قېبر نىنە ل سەر چەندىن خالىتىن گەنگ؟ .

دەربارە ھەلۈستىن سونان و ماددى ۱۴۰، ب دىتنا من ئەقە دەقەگەرىتە قە بۇ پاشمايەكى كەقىن و ھەزەركا شوفىنى و ھېستتا خەونان ب سەرەتەمى دكتاتۆر قە دېيىن كۆ گەلهك دەفاداربۇون و جىتىيەجىتكەن ئەپەددى كارتىيەتكەن ئىتكىسەر ب دەقەرەن سۇونەنىشىنەقە ھەبە و ئەقە ڙى بۇۋىھە جەنى دل نەرەدمەتىا وان، ھەردىسان كەفتىنە دەكۆ كوردى ل سەر سەرەت ئازادىيا عىراقىنى، دەربارە ھەرخاۋەت و رولى ل او azi لايەنلى شىعى بەرەنبەر نەجىتىيەجىتكەن ئەپەددى دەستورى ب دىتنا من دزقريتەقە بۇ دوو ئەگەرىن سەرەتكى ئەمۇزى بۇچۇنن ئەپەددى دناف شىعاعاندا سەبارەت قىن بابەتى، و بىن دوبىن كارتىيەتكەن ھەرتىمى دەپەنەپەت ئېران ل سەر بېيارا سیاسى يا شىعى ل عىراقىنى؟ و دوو دلى يا سونان ل سەر ئان بابەتان، ھەردىسان دزقريتەقە بۆ كارتىيەتكەن فاكتەرىن دەرەكى .

سەبارەت ھېتىزا سیاسى يا شىعى و ھەلۈستىن وان يېتىن دەپەنەر كوردان گەلهك، بەللى ل پېشىا وان دژايەتىا وان بەرەنبەر ياسا نەفت و غاز و پىشىمەرگەي يە، ب دىتنا من ئەف چەندە دزقريتەقە بۆ باوهەرە ھېتىزا شىعى ب دەسەھەلەنە ھەرەتىمى دەن نەك ب تىن كورد، بەلکە ھەمى لايەنلىن نەشىعە پىتىقى يە دن دەسەھەلەتا واندابىن، و ڙېرەقىن چەندى ڙى كورستانە كا خۇدان ئابۇر و لەشكەرەكى بەھېز ترسە ل سەر قىن بۇچۇننى، كۆ بىنگومان ئەف چەندە بەرۇماھەكى رىتكەختىيە دەربرىنى ڙ پارچەك ڙ ستراتىزىتە سیاسى، ئەمەنلى، يان ئيرانى دەكتەر، و دوو دلى و بىن ھەلۈستىن سونان ل دور قىن چەندى دزقريتەقە بۆ كارتىيەتكەن فاكتەرىن دەرەكى و كەفتىن وان ل سەر سەرەت كوردىستانى .

خالا گەنگەر ئەۋە كۆ ئاوايىن تاکە بېيارى و رەنگە دژوارى يان نۇى ل عىراقى نۇى و ب تايىمەت ل قى سەرەتەمى، ڙلايىن دەولەتا ياساىي قە، كۆ ب سەرگىيەشىا كەسىت (مالكى) يە و ئەف چەندە ڙى يان دىيارە د كېيار و سیاسەت و ھەلۈستىن ناقېرىدا، كۆ دزقريتە قە بۆ چەند ئەگەرەكان ژوان. فاكتەرى دەرقە (ھەرتىمى) ب تايىمەتى پېشى ئەپەنەشان ھېزىتەن ئەمەنلىكا ڙ عىراقىنى رەوشَا دەقەرى يان نوكە و ھەزوپاشمايا دېرۈكى دەمەزى و دلى واندا، سەرەرائى قىن چەندى ڙى پىتىقى يە ڙېپەر نەكەين كۆ ئەف چەندە بىنلى ل سەر كوردان نەھىتەكەن، بەلکە پىتكەتائىن سونىي بەرى كوردان توشى قىن چەندى بۇۋىھە ب رىتكەن جودا جودا .. ئانكول قىتىي بابەتەكى گەنگەنە سەرى خو ھەلددەت، ئەمۇزى ھەلۈستىن كوردان و راگرتا بەلەنسى و راددا بکارئىنانا قىن چەندى بۆ پاشەرۇزا كوردىستانى، بىنگومان دنابېمە

زمانی کوردی سانده‌رد و دهوله‌تا کوردی

ئومیدا دهوله‌تا ئیسلامی دچن و کوردان بەرەف عمره‌بکرنى ۋە دېمن. وەلىنى مە چەند شىايىھ رەوشت و تىتالىن کوردەوارى ب پارىزىن و ئەم خودانى خوه پەتلىن عەقلىيەتا عمره‌بى و فارسى و تۈركى بىن، بەلکو دەچاڭى ئەفرو كۆمەلەك ژۇي رەوشتى بەرەف نەمانى ۋە دچن و بەرگى وان توخما ل مە خۇبایە. ئەفرو ل دھوكى و ھەقلەر و سلىتەمانىيەن عمره‌بى و غارسى و تۈركى جەقاڭىن وان دىنيش مە دادخۇيانە ب جىل و بەرگا و ب زمانىن وان، بەلکو مەستىن کارەسات ئەمەن دەقۇزمان وەكى سەتونەكى حەكومى دەولەتىبۇونى بەرەف خاقبۇونى ۋە دچىت و بەرەف ھەرفتە.

ل چاخى بەرەنگارىي زمانى کوردی مەكۆمەرە رەسەنتر خۇيا دبو، لى ئەقۇزمانى ساندەرد بەرەف فارسى و تۈركى ۋە دچت و جارنا ژىب عمره‌بىا چاخى عوسمانىا ۋە دچت، ئەرى گەلۇز دەولەتبۇون وەكى زمانى ساندەرد وەسا خۇيا رادگەھىنەن كۆ دەولەت ناھىيەتە دروستىكەن ھەكە زمانى کوردى نە ساندەرد بىت، براستى چىروكَا (دەمدەمى) يە و ھەندى بېرىشى دى ئەم بىت دەما بلوورى لى دەن.

ئەرى گەلۇ؟! بىرس ئەمە، ئەم كىش زمانە (كىش کوردىيە) دى بىت زمانى دەولەتى؟ بىن نەقىت داھقىن قوتىن سوراچىيەتىن ھەر ئەملى لى دەن و تىن وى يەكىن دزانىن، ھىزىكەن زمانى دەولەتبۇونا کوردان تىن زمانى باشۇرى كوردىستانى يە. ھىزا پىتىبا مەللەتىن كورد ناكىن كۆ زمانى کوردى ب وان دىيالىكتا دەولەمەندە، نەكۆ ب دىيالىكتەكىن و پەترومەكىن ب فارسى و تۈركى و عمره‌بى، لەورا دى گەھىنەم، ھەكە مە دىيالىكت تەقلى ئېتكىن، دى فۇنتىك چەمۇا بىت؟ ئەرى ئاواز نەشاز نابىت.. بەلکو دى كەھىنەنى بىت.

ئەرى گەلۇپرس ئەمە، كەمگى دى كورد ب ھەقرا رۇونن وقىن ئالوزىن قەكىن؟ ئەرى كونىگرى نەتمەدەيى و چاركىارىن وەلاتى ب بەرەقبۇونا بىسپۇرىتىنە كادىمى و كۆمەلەك دەزگەھو جەپن ۋەمىتىن سلىتەمانى و ھەقلەرىندا دى زمانى رەسمى ھىتىنە دانان.

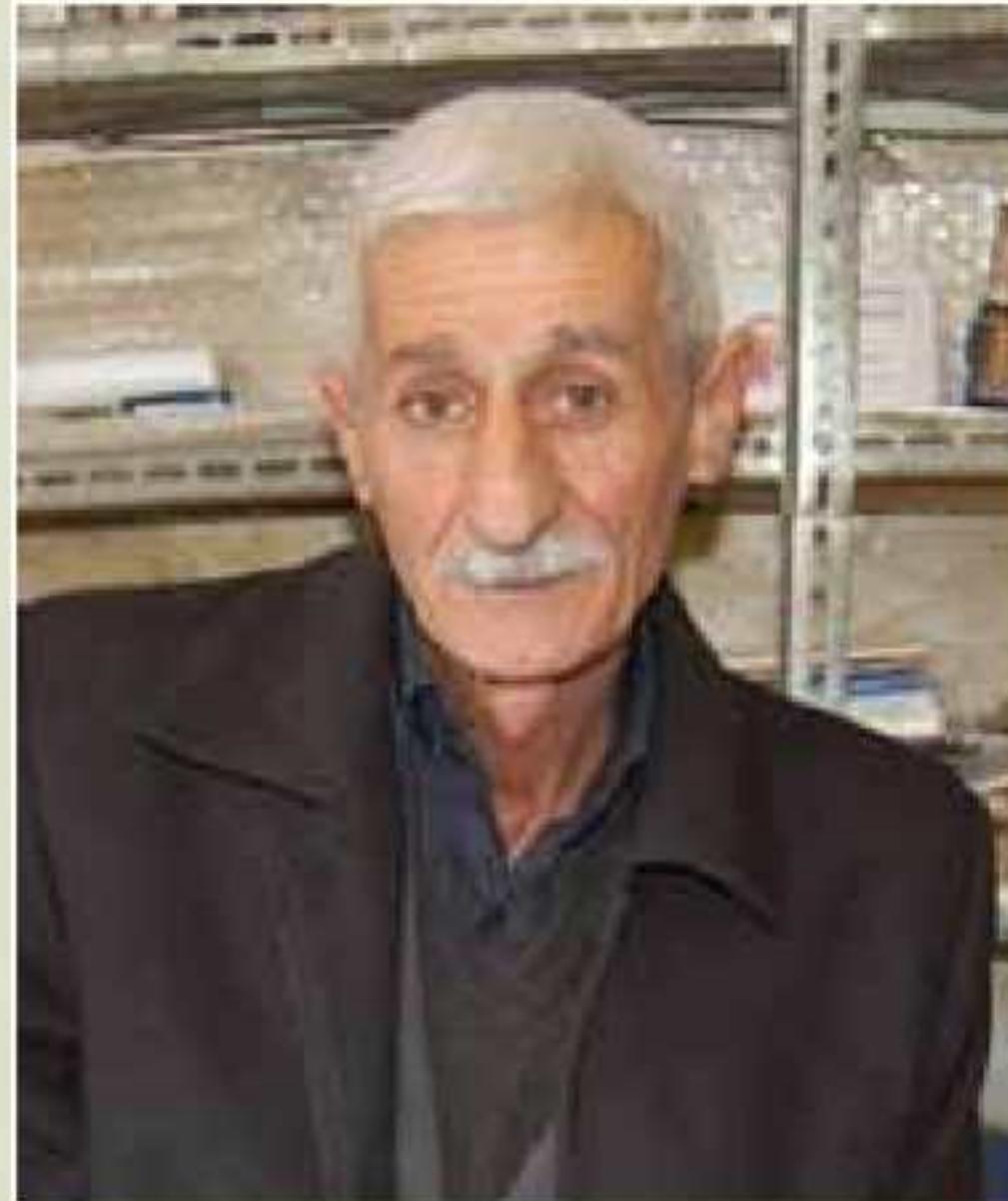
ل نادارا سالا ۲۰۱۲ و ل ئامەدى دىنى رۆزىن زمانىا کوردى دا، دەما چار كىارىن وەلاتى ل ھۆلا جەگەرخوبىنى ل ئامەدى كۆمبوبىن و نىزىكى (۴۰) سىيمىنارىن زمانى کوردى ھاتىنە پېشىكىشىكەن و ھەمە دىيالىكتا تىدا پېشكىدار بۇون و ھىزىتىن پاڭ دوور ژىھەننەيەتىن و تاڭرىدەن و خۇپەرسىنى، ل داۋىن گەھىتىنە كۆمەلەك ئەنجامان و راسپاردا دەن كۈرنگى نەتمەدەيى، ۋۇان بېرىار و راسپاردا:

* زمانى کوردى ژ كۆمەلەك دىيالىكتا پىتىك ھاتىيە و دخوازىن بەتىنە زىتىدى كەن بىن كوشتا دىيالىكتان ژ بۇ خاترا دىيالىكتەكى.. بەلکو پەتىر داڭىكى كۆ ھەر دىيالىكتەكخۇ دىنيش پەرەردى و راگەھاندىن و كارىن فەرمى دا بىيىن، خوه دىنيش رەۋەشنبىرى و ئەمەبىاتىن کوردى دا بىيىن، وەلىنى ژبۇ دەولەتەندىكىن زمانى دايىكى.

* نىزىكىبۇونەك تەقايىھ ھەبىت ژبۇ رېنقيسا کوردى و ھەر دوو رېنقيس خوه ب فەرمى بىيىن، تاڭو دقۇناغەك داھاتى دا مەللەت سەروردە بىت دەگەل وئى رېنقيسى و تىپتىن کوردى.

ئەقە و نىزىكى (۱۳) خالىن سەرەكى ژ ئەنجامان وى كونفرانسى مەمنىن ھاتىنە راگەھاندىن.

لەورا دېيىزم دەولەتبۇون، زمانى فەرمى و ساندەرد نە گىتىكە كۆرددەن شىايىھ ھىزرا نەتمەدەيە بچىنەن، مە چەند شىايىھ ھىزىتىن تەقگەرەتىن بچىنەن، دوور ژ ھىزىتىن ھۆزاتى و ئۆزلى و دەقەرگەرىي، مە چەند شىايىھ ھىزرا گەمنى دەمەشىن وان ئالىيا دا پاڭ بىكىن و ئەمەن ھىشتى ب ھېقى و

ئەممەدى زەرقى

دەما ئەف ھەلوىستىن مىثۇرىي و كەفتار دىمىرى مەروقى ئەفرو دا دەگەرتى، بەلنى بېرئانىنا دەولەتا کوردى، ئەمە خەمۇن و ھېقىيەن كەفتارىن مە و دەخوازىن ئەفرو وى خەمۇن بىن و ب شىرىنى ژ وى جامىنى ئەخۇرىن.. بەلکو گازىتىن مە ئەفرو پەتىر ژىبەر ھەقىكىيا دۆزىمەن ئەولەن دەۋاتىپا ئەخازىن پەتىنگاڭىن زىتىدە پاۋىتىن، ئەخازىن ھەوارىن كوردا دەنگەھ بەدەتە قىن جىھانى.. بەلنى ئەمە دەلاتىن پارقەكىرى و ژى خوارى و بىرى.. ئەفرو دەگەرىن دەولەتىن دانىن ل سەر چەندە سەتونەكتىن سىست و خاڭ... يان ل سەر بىناتەكىن ھەزۈك. داشەگەرىن ژبۇ دەولەتبۇونى و وان سەتونا تاڭو خوه لېمە بىگەت و نە ھەزۈك بىت.. ژ ئالىيىن جوگرافىيا كوردىستانى ۋە توخىب و نەخشەبىن ژ خەمۇن و خەيال و خەمۇن بىن مە چىتىكىرى.. دەما دېبىزىن باشۇرى كوردىستانى، ئانىكۇ نەخشەبىن دروستىن دەنگەندا كوردا تىدا مائى و ژى دەرىختىن و.. ئەمە جەپن ماين ژىز زېبرا حۆكمەتن داگىر كەر و ئەفرو دەنقاپىمەر ئال و بىزمارا دا دېرىن.. وەكى فەرمى سەر ب بەغداقەنە و دەنقاپدا وارى بىن دەستەلەتە و خوداندا دېرىن.. ئىرى گەلۇ مە چ كەنە ژبۇ وان جەھو وارىن كوردان؟ مە شىايىھ ب فەرمى بىتىنەن و وەرگەن، وەلىنى بىن ئەم ژى دى كەنگى زەرقەنە قە سەر دەولەتا كوردىستانى، ھەكە نە زەرقەن دى ھەلوىست ج بىت؟ ئانىكۇ دى دەستى ژى بەرددىن، يان ب كۆتەكى دى ۋەگەرىن، ئەقە پېرسىارن.

ژ ئالىيەكى دېقە، ئەرى دەولەتا کوردى، دى دەولەتا حزىبى بىت، يان ژ ھىزرا نەتمەدەيى و تەقايىھ بىت؟ وەلىنى ژ بۇ قىن ژى مە دەقىن قۇناغىن دا چەند شىايىھ ھىزرا نەتمەدەيە بچىنەن، مە چەند شىايىھ ھىزىتىن تەقگەرەتىن بچىنەن، دوور ژ ھىزىتىن ھۆزاتى و ئۆزلى و دەقەرگەرىي، مە چەند شىايىھ ھىزرا گەمنى دەمەشىن وان ئالىيا دا پاڭ بىكىن و ئەمەن ھىشتى ب ھېقى و

کی دی پشته‌قانیی ژ سه‌ریه‌خویا کوردستانی که‌ت؟

ب/سەردار ھینتوسى

وی دەمی دی تەمریکا نەچار بیت کو وی دەولەتى ناسېكەت. ل دوور وی یەکى کانى کوردان بو خو ژىزىخانەک ئابۇرى تاقاکىري داکو بىشىن دەولەتا خو پىن بىزىھېمىن، پىتەر گالبرىت سیاسەتمەدارى تەمریکى دېيىشىت: کوردا و ب تايىھەتى سەروكىن كوردستانى مەسعود بارزانى و سەروكى حکومەتا كوردستانى نىچىرىغان بارزانى شىايىنە پىنگاۋىتىن مەزن ب ھافىئىن و ئاستەنگان ل ھەمبەرى دەولەت بۇونا كاملاً كوردى راکەن، نمو زى ب رىيا دروستىكىن پەيوهندىيەن ب ھەيز دگەل تۈركىا ژ لاپىن ئابۇرى و سیاسىقە و ئەف سەرکەد شىايىنە پىشەسازيا نەفتى بىنە كوردستانى و ب ۋىنى رىتكى و بەرھەينانا نېش دەولەتى بىنە كوردستانى و ئەف زى بىناتەكى ب ھەيز ئابۇرى بۇ كوردستانى و ناۋىرى ئاقرىيى دەدەتە كومپانىا ئىكسۈون موبىل و دېيىشىت: ئىكسۈون موبىل مەزنتىرىن ئاقرىيە بۇ پەسەندىكىن پىشەسازيا نەفتى ل كوردستانى.

ھەر ل دوور سەریه‌خویا كوردستانى چەندىن بىپۇر و شارەزايىن ئىسرائىلى زى ل ۋان دەمەن دوماھىن ھاتنە ئاخفتىن و ب رونى باس ژ پشته‌قانىا ئىسرائىل دەن ژ دەولەتا كوردستانى كو ئىك ژ وان (ئۇفرى بىنگىيوا) يە كو ۋەكولەرەكى سیاسىيە ل سەنتەرى موشى دایانى ئىسرائىلى و نەقىسىرەت پەرتوكا (كوردىن عىراقى، تاقاکىندا دەولەتەكى د ناش دەولەتى دا) دەمان دەمەن بۇورى دا گوتارەك ل ژىز ناۋىن (ئايدا بارزانى دى كوردستاندا سەریخۇ راگەھىنەت) بەلاف كىيە و تىدا دېيىشىت: سەرەددەرى دگەل بابەتى سەریخۇ كوردستانى، بارزانى نەچارى دوو رىيان دەكتە كو ئىك ژ وان ئەقەيمە چىدىبىت نوکە باشتىرىن دەلىقە بىت بۇ ۋىنى یەكى و يادىتىر زى نەوه كو ھىشتا چىدىبىت گەلەك ئاستەنگىن مەزن ل بەر سىنگىن دەولەتا كوردى هەبن.

ژ ئالىيەكى دىترقە د. ئالون بىتن مىر پروفېسۈر پەيوهندىيەن نېش دەولەتى و رۆزھەلاتا ناۋىن ل زانكۇيا نیویورك، كو ب رسەناتىيا خو جوھىيە بۇ رووداو دېيىشىت: ئىسرائىلى چ پرسىگىتكەك دگەل پىنگاۋا كوردان بو سەریخۇيى نابىت، بىلکو دى پشته‌قان زى بىت و ب ۋىنى رەنگى بەرددەوامىيە دەتە گوتنا خو دېيىشىت: دا كو وەلاتەك پارچە پارچە نەبىت تو كوردستانى كەت و رەنگە ئىك ژى بىت ژ وان دەولەتىن ل دەستپېتىكى كوردستانى وەك دەولەت ناس بىكت.

زلايەكى دىترقە د. ستافن وولف پروفېسۈر زانستىن سىياسى ل زانىنگەها بىرىمېنگەم يە بىرىتەنلى و شارەزا د پرسا كوردان دا دېيىشىت: دەپەت كورد ھىدى ھەيدى بىريارا سەریخۇ خو بىدن و ياش نابىت ئەگەر ئەف بىريارە ياش بىلەز بىت، چونكى ھەر بىريارەك ئىك لايدەنە كارەكى ب زەحەمەتە ژ بەر ھەر كارقەدانەك دەولەتىن جىرانىتىن كوردان.

دەمەكە زىدە ئالوزى د ناقىمەرا ھەر دوو ھەقالبەند و پىتەر ھەنەرەن حکومەتا نوو يە عىراقى دا پەيدا بۇونە و كورد ھەيزەكى شىيعەيان ب تاڭرۇي و خو سەپىنەرا دەستەلاتى دەتە دىار كەن و ئاقرىيى دەدەت كو ھەيدى ھەيدى عىراق يە بەر ب وەلاتەكى ئاقاکەر بۇ دىكتاتورى سەد سالا ۲۱ ئىپتەنگاۋان دەھافىت و ئەف ھەيزە ھەنە ياش خول سەر ھەممۇ شانەييەن مەزن و بچوکىتىن دەستەلاتى دا ب زۇورى د سەپىنەت و ئىدى ھەقالبەندىدا نىشتمانى و حکومەتا بىنكەد بەرفەھ ژى ژ بىرگەرە و مالكى يېتى دېيتە سەدامى دۇرىتى، سەروكى كوردستانى ب ھەلکەفتا جەنۇن نەھەنە نەھەنە ئەپامەك دا رايا گشتى و گەلەك ب رونى باس ژ تەف داخاڙىتىن كوردستانىان كەن و گەف ژى خوارن نەگەر دەستەلاتا عىراقى بەر ب دكتاتوريەتى بچىت، ئىدى نەمە وەك كوردستانى دى بۇ رايا گشتى يادا كوردى ۋەگەرن و دى سەریه‌خویا خو راگەھىنەن، ئەف پەياما سەروك بارزانى بۇ جەن دلخوشىا گەلىن مەل ھەر دەقەرەكى، لىن بەلىنى گەلەك كەس و لايەنان خواتىن ژىنگىغا گوتارا سەرەك بارزانى كەن بىنەن دەولەت بۇون وەك خەمۇن و خەيالا ددان دىار كەن و هەندەكان ژى دگوت ھېشىت دەم بۇ نەھاتىه و ئەم نەشىيەنە خو باش ئاقاباكەين دا كو بىشىن دەولەتى بىزەنگىزەن و ھەندەك ژى بۇونە دويىھەلەن تىكىن ھەيزەن عمرەبى و بۇ عەرەبان دەھول دقوتا و دگوت نەگەر كورد دەپ دەمە كەن دا سەریه‌خویا خو راگەھىنەن كەس وان وەك دەولەت ناس ناكەت.

د ھەزارا ۲۰۹ يادا ھەفتىناما رووداو دا ب ئەشكەرائى پىتەر گالبرىت سیاسەتمەدار و شىرەتكارى تەمرىكى باس ل دەولەتا كوردى دەكتە دېيىشىت: پشىتى كو سەریه‌خویا خو راگەھىنە دى تەمرىكا نەچار بىت وى دەولەتى ناس بىكت و ئىيغەنەن پىن بىكت و ب ۋىنى ئاوايى بەرددەوامىيە دەتە گوتنا خو و دېيىشىت: نوکە دەمەكى گۈنجايىھ كو كورد سەریه‌خویا خو راگەھىنەن، چونكى كوردان ب درىزاهىا ۹۰ سالان دەستەلاتىن ئىك ل دووف ئىكىن ئەپامەتى ئەپامەتى ئەپامەتى و ھەر ئىك ژ يا دىتە ژ بۇ ماھىن سالان بالىوزى تەمرىكى بۇول كو دەھمان دەم دا بۇ چەندىن سالان خرابىت بۇون، و گالبرىت دەقەرە بەلقان ب ئەشكەرائى ئاقىرىت دەدەتە ھەزرا خو و دېيىشىت: خرابىتىن تشت ئەۋە دا كو وەلاتەك پارچە پارچە نەبىت تو بىزەنگى بەلەكى بىنى ھەزز و قىانا وى د ناۋا سنۇرەكى دا بەپەلى. د پشىتە ئەپامەتى دەپەت ياش گوتنا خودا ل دوور وى یەكى کانى دى تەمرىكا پشته‌قانىي ژ سەریه‌خویا كوردستانى كەت يان نە، پىتەر گالبرىت دېيىشىت: پىتەر ھەمان تەمرىكى پشته‌قانىي حالەتىن (تەمەر واقعە) و دېيت ل دەستپېتىكى پشته‌قان نەبىت دا كو عىراق پارچە نەبىت، لىن تەگەر ھاتۇ خەلکى عىراقى خواتى پارچە بىت و كوردان داخاڙا دەولەتا كوردستانى كەل

ئەركىن مە د قى قۇناغى دا

حمدى ئەردەنى

دەستقە ئىنانا سەرۋەرىيەن. پشتى قۇناغا سەرھەلدانى ئەم ژ حالەتكى نەرتىنى رزگار بۇينە و حالەتى كى مەدقىيا سەلماندىنە ھېبۈونا خو بىكەين، حالەتكى بۇو و گەلەك تاشتىن خو يىتن دەروننى ھېبۈون و د قىشارتى بۇون و ئەم شىايىن دەرىپىن، لەوما ژى ب نىشاندىنە كا سادە يا ھزى ژى ئەم دەروننى مروقى كورد تاشكرا دكىر و دبۈونە گازى و كارتىتىكىن، ئەم د قۇناغەكى دا بۇونى ب ھەر رەنگەكى ھەمبایە مە دروشمى خو بلند دكىر، و مە د قىيا دەنگىن مە بگەھىت. پشتى سەرھەلدانى ئەم ھاتىنە د قۇناغەكى دى يا ئاقاكارنا ھزى دا، ئاقاكارنا رامىيارى، جقاکى و ئابورى، ئانكۇ ئەف قۇناغە ئىتىدى ب وئى تالىيەتى ب مىكانىزما بەرى سەرھەلدانى بىرېقە ناچىت، بەلكو ئەم ژ قۇناغا ھەلچۈونە كا شعورى يان شورەشكىتى رزگار بۇينە، ئەقىرۇ دەقىت ئەم بىزانىن و ژىرمەندانە سەرددەرىيەن دەڭل قى قۇناغى بىكەين كى قۇناغا ئاقاكارنا ھزى يە، ئاقاكارنى ژى پىيدىقىتىن خو ھەنە، ھېبۈونا ئەقىرۇ خوبىا دكەتن كۆ ئەم ھېبۈونە و مادەم بايەت ھاتىيە گوھورىن تەرزى دەرىپىنى ژى دى ھىتى گوھورىن و دەقىت ئەم ل سەر بنگەھەكى بەرنامەكى سەرددەرىيەن دەڭل ئاقاھىن خو يى ئەقىرۇ بىكەين. مروقى ئەقىرۇ پىيدىقى ب سەرۋەنە كا ھزى ھەيە، دا بشىتىن يىن مەلەقان بىت دېزاقا خوبىا ھزى و رامىيارى و جقاکىدا، يا پىيدىقى بىزاقا مە يا رامىيارى ب رەنگەكى بەر چاڭ ل ژىر كارتىتىكىن نىتىنە كا ھزى بىكار بىنیت بودەرىپىنا خو، بەلكو چىتىر مەرەما خو بگەھىنە خەلکى و باشتى دى كارتىتىكىن خول سەر خەلکى ھەيەت، ئەقىرۇ مە نىف سەرۋەریا ب دەست خو ۋە ئىنائى و بىزاقا مە يا رامىيارى نەشىت دويىر ژ قى چەندى خورزگار بىكەتن، ئەوا كۆ بەرى سەرھەلدانى خو ژى رزگار دكىر، ئانكۇ من دەقىت بىتىم ئەركىن مە يى سەرەكى ئەركەكىن رامىيارى، راستە ئەقىرۇ ژى ھىشتى ئەم د قۇناغا رامىاريدا د ھلاۋىستىنە و مە نە شىايىھ تاشتەكى مسوگەر ب دەست خو ۋە بىنین، لى دەڭل وئى چەندى ئەم يىن ئاقا دكەين و مادەم ئەم ب ئاقاكارنى رادىپىن، بىزاقا مە يا رامىيارى ژى د خوازىتە هندى كۆ ھەممى شىيانىن داهىتىنە دناف مەلەتى دال دور خو كوم بىكەين و بىكىشىنە مەيداندا خەباتى و دەلىقىن ژى بىدەبنى، ئەگەر نە ب ھزرا من بىزاقا مە يا رامىيارى دى يا ھشىك و خىش بىتىن.

پىكولا مروقى د ھەر وارەكى زىيانىدا پىخەمەتى چىتىركىن زىيانى يە و نەھىلانا ئاستەنگ و ئارىشانە د زىيانىدا. نەخشە دانانە بۇ زىيانە كا باشتىر و خوشتر بۇ پاشەرۆزىن. ھەلبەت ئەم كورد وەكى نەتەوەيەك ددرىتىغا مىيژوپىتىدا، توشى تەپسەرگەننى بۇينە ژ مافى مروقى و ژوى دەلىقىن ياكو بشىت ب رەنگەكى ئازاد و ديموكراسىانە نەخشەي بۇ زىيانا خو دانىت، لەوما د ئەقى سەرۋەرەيى بىن دەستقە ئەم چەلەنگى و پىكولىتىن كوردا دئاراستەكىرى بۇينە بۇ قەكىن ئەقىن گىرە كۆ بەرسىنگ ل مەلەتىن كورد گەتىيە و زىيانا وي چارچوقە كېيىھ، ئەم ژى ب دەستقە ئىنانا سەرۋەریا خو وەكى مەلەتكى ب ئازادى و ديموكراتى بىزىن. بەلكو بىزاقىن ھزى و رەوشنبىرى ب رەنگەكىن گەشتى د قۇناغەتىن جودا جودا دا دئاراستە كرى بۇينە زىيونا بەرسەدانى وان ئاستەنگ و ئارىشىن كەتىنە د رىكا مەلەتىدا ژىبو پىتەنگەندا خەلکى و جەماندىن و ئاراستەكەننى بەرەف خەباتى، ژ بۇ بىدەست فە ئىنانا ماھىتىن خو يىتن رەوا. بىتگومان قۇناغا بەرى سەرھەلدا ئەم ۱۹۹۱ خەباتا شورەشكىتىدا كوردا بۇيىھ، خەباتا نەتىنى ھەبۈونە و كارتىكىن ل سەر ھەممى چەلەنگى و بىزاقىن مەلەتىن كورد دەھەمى بواراندا ھېبۈونە، دەھەنەردا مروقىن داهىتەر قىانىيە تاشتەكى دىار بىكەن، ئەوزى خو گەتىدان و بەرەھەمەن ب كىش و دوزا خوقە، لەوما ئەم دېنىن دەھەمى بەرەھەمەن رەوشەنبىرى دا ب گەشتى د خزمەتا ھەندىدا بۇينە كۆ ئەم كورد مەلەتەكىن، ئەم ھەبۈونە و ئەم يىتن ھەيىن و خەباتى دكەين ژ بۇ زىيانە كا باشتىر. ھەلبەت دەرىپىن دېرەھەمەن ھزىدا نە وەك دەرىپىن و ھەلۋىست و بۇچۇنلىن رامىيارىنە، بەلكو دەرىپىنە كا ھزىيە ب تەرزەكى رەوشەنبىرى ئارەزو و قىيان و ئارمانجىن خەلکى كوردىستانى دېتىخىتە دچارچوقەكىن ھزىدا كۆ نەراستەخۇدان و سەنەدىنى دەڭل خەلکى بىكەت و ب نىشاندىن ئىش و ئازارىن خەلکى رابىتن و دىار بىكەت كۆ ئەقىرۇ ژى رەنگەكى بەر ھنگارىن يە دناف جەرگى مەلەتى دا ب تەرزەكى رەوشەنبىرى دەردىكەقىتىن كۆ بىرەكى ھزىدا كا رەوشەنبىرى دەرىپىنە كا جوان نىشان بىدەت. ژ لا يىن ھزىيە جوانىدا داهىتىنە و دارىتىنَا ناقەرۇكەكى خوشىيەكىن دەدەتە مروقى خاندەقان، ھەلبەت ئەف قۇناغا د سەرمەرە بۇرى چونكى وەكى مە گوتى، كېشا سەرەكى ل دەفت كوردان دەھەر چارچوقەكى دا ھەولدانەك بۇيىھ بۇ

بوخو نه که خەم ... ژ كىسى حوكىمەتى يە!؟؟

عەبدوللا مەھدى

و يىن چالاک نىيە و دى بىتە پت پتا تە و دى گازندا كەى و بىرىشى تو بخودى ئەو يىن وي جەمە، باشە بەرلىز تو بو هىزا خود وي كەمى دا ناكى ئەوى تە دكوتە بەرپرسى ب مەشىنە خۇ نە ژ كىسى تە يە بتنى و ئىمزايدە كە ئەرى ما ئەقە ژى حوكىمەتى گوتىيە يان ژى بىن رەوشنبىریا خەللىكى يە.

ھەروەسا يا ديار و ئاشكرايە ل ناف بازىرى و دەوروبەرلىن بازىرى ژى چەندىن (سەلكىن گلەيشى) ژلايىن حوكىمەتى قە يىتن ھاتىينە دانان داكو بازىرى يىن پاقۇز بىت، بەلىنى ھندەك كەس يىتن ھەين دى گلەيشى خۇ ھاقۇشۇن و نا ئىخىنە د ناف ۋان سەلكى دا چونكى ۋان جورە كەسما پاقۇزى نەقىيت و ھندەك جارا ژى د بىتىن ئەقە تازادىيە ئەرى ما تازادى بەرئەلا يىيە يان ژى دى بىتىن پا شولا كاركەرلىن بازىرىقانىيى چىيە. ئەرى ما كاركەرلى بازىرىقانىيى كىيە و ما كارى وي ئەوه ب دويىف تە قەبىت گلەيشى تە كوم بىكت و ب ھاقۇشىت. ئەرى ئەقە ژى خەلمەتىا حوكىمەتى يە يان ژى يَا خەلکىيە.

ھەروەسا دى بىنин قوتابى كو پىتۇسىنى پىشىكەفتىنى يىن دەستىن وي دا و ستوна راڭىرن و پىشىكەفتىنا چقاكى يە چەندىن دىمەننەن نەجوان ژ دەف خۇ كومدەت مينا شكاندنا رەحلە و دەرگە و پەنجەر و نېسىنى دیوارلىن قوتابخانى، ھەر چەندە گەلەك جارا ژى ئەف دىاردىن نەجوان ژ دەف قوتابىن زانكوبى ژى يىتن ھەين، كو جەن داخى يە. بەلىنى ئەگەر ئەو قوتابى ژ مال دەرگە يان پەنجەمرى ب شىكىنيت يان ژى دیوارى مال بىقىسىت دى بابىن وي، وي ب قنارى قە كەت، بەلىنى ئەو باب زاروکى خۇ فيتى ھندى ناكەت كو قوتابخانى و جەتىن گشتى ژى مينا مالا خۇ ب پارىزىت. ئەقە ژى وي رامانى دىگەھىنىت كو ئەم دىگەل حوكىمەتى د ھارىكار نىنە و مەنەقىيت تىشىن جوان و پىشىكەفتى مەھبىت.

لەورا يا گۈنگ ل سەر حوكىمەتى ئەوه دوقچۇننەن توند ژ لايىن ماددى و مەعنەوى دىگەل ۋان جورە كەسان بىكەن و ب ھەيقان و يان ژى ب سالان بىخىنە دىزىندانى قە و ژ لايىن ماددى ژى قە بەتىتە سزادان تا كوج كەسىن دى چاڭ ژ وي نە كەن. رەنگە ب ھەبۇنا ۋان سزايان خەلک بىتىت مە حوكىمەتكە زوردار يَا ھەي بەلىنى ب باوەرلە من ھەبۇنا حوكىمەتكە زوردار گەلەك باشتە ژ حوكىمەتكە و ھەلاتەكىن پاشكەفتى.

گۈنگەتىن خال ژ بو پىشىكەفتىنا ھەلاتى ئەوه دام و دەزگەھىتىن حوكىمەتى سەربخوانى كارىكەن و دویر بىكەفن ژ پەرسىتىن ھەر لايەنەكى. زوربەيا جاران دەما ئەم پىتۇسى خۇ د دانىن ژ بو نېسىسارەكى ئەم ئىكەنەر ھېرىشى دەھىنە سەر حوكىمەتى و تاوان باردىكەن و خۇ ژى بىن تاوان د دانىن بەلىنى قىن جارى من ئاراستىن پىتۇسى خۇ گوھرى و من بەرى وى دا خەلکى چونكى ھەردەما خەلک بەرەف پىش چو ئاراستىن خۇ بەرەف كارتن زانستى و رەوشنبىرى و ھونھەرى بىن، وي دەمى حوكىمەت ژى ناچار دېيت كو ئاراستىن خۇ بگوھرىت و د خزمەتا خەلکى دا بىت.

ھەرچەندە (بوخو نەكە خەم... ژ كىسى حوكىمەتى يە؟؟) نەيا غەربىيە ژەدەف مە ھەميان چونكى ئەگەر مە ب خۇ نەگوت بىت مە يَا گوھ ژى بوى، بو نەمۇنە دەما كارەبا نېشىتىمانى دەپەت ھەر ھەممۇ گلوب و كەلۋەلەت دى يىتن كارەبای ھەلدەمن دەما كەس ژى بىتىتى بايو دى بەس يىتن وھ پىتدەقى پىن ھەي ھەلکەن دى بىتىتى (بوخو نەكە خەم... ژ كىسى حوكىمەتى يە؟؟) سەر قىن چەندىن ھەمەن ئىن ژى دى بىننى كو حوكىمەت چەند بىزەن دەپەت ژ بو دابىن كرنا كارەبىن ژېلى قىن ئەرى كىيە سەرپەچىيە د بىن كارەبىن دا دەپەت مينا بىنە ھېلەكە تايىبەت ژ ھېلا سەرەكىا كارەبىن ژ بو سېلىتى خەلکە يان ژى حوكىمەت.

يان ژى دى بىننى كو حوكىمەتى چەندىن دىمەننەن جوان و سەرنج راکىتىش يىتن ل ناف بازىرى و دەرقەمى بازىرى چىتىكىن ژ بۇ بەرەف پىشىقەبىن و جوانكىن دىمەننى بازىرى، بەلىنى مخابىن ھندەك كەسىن ھەمەن نەقىتىن ئەف دىمەننەن جوان ھەبن و دى راين ب شكاندنا وان يان نېسىنىدا تىشىن نەجوان ل سەر چونكى ئەف تىشى ژ كىسى حوكىمەتى نە، نە ژ كىسى وانە ئەگەر ژ كىسى وان با دا ژ نېقا دلى خۇ پارىزىن ئەرى ئەقە ژى حوكىمەتى گوتىيە وھ بىكەن يان ژى مالا وان فيت نەكىنە جەپىن گشتى پارىزىن.

يا ژ ھەمەن خاپىت داناندا كەسەكى كو نە ھەزى وي جەن يە، دەما كەسەك واسىتەكى ژ بۇ كەسەكى دەپەت ژلايىن بەرپرسەكى ژ بۇ دامەزراندىن يان ژى ھەر كارەكى دى، دى بەرپرس بىتىتى برا ئەو نە جەن وي يە، نە كارى وي يە، ئەو دى بىتىتە بەرپرسى برا دى (مەشىنە) خونە ژ كىسى تە يە، ب تىن ئىمزايدە كە. راستە نە ژ كىسى وي يە و بتنى ئىمزايدە كە بەلىن برايىن بەرلىز ھەر توى دى چىيە فەرمانگەھەكىن و فەرمانبەر نەشىت كارى تە ب رېشمەبەت

گرگیا یاسایی دزیانا مروقی دا

کری، بەری وەختی یاساییک بۆوان دەرئیخست حەتا پىنگىرىنى پىن بکەن، كو ئەقە یاساییکا خوداي بولى، پاشتى هنگى یاسا مروقايەتىي دەست پىتىكىر و هەر مروقى و قەبىلەيەك یاسا بۆ خۆ دانان و حەتا كونوکە كو دشىم بىزىم هەر وەلاتەكى یاساییک بۆ خۆ دانايە.

وەكى يا ديار هەر مللەتكىن یاساييا خوبى ھەى زبۇ کارو بارو موعاملاتىيەن خو بىتن روزانە .وەمر یاساییکا بېتىتە دانان ژلايىن یاسا دانەرى قە ئو ئەق یاساییه ژبۇ وەختەكى وجەھەكى يە، لىن ئەگەر جقاکى پىشىكەفتەن و وەرار بخوقە دىت یاسايىيەن كەن نا گۈنچەن بول سەرددەمىن نوى، ژبۇ قىن چەندى دەقىت شارەزايىيەن بىسپور دەھر زانستەكى دەست نىشان كری دا بۇوچون و تەقدىرا هەر حالەتكى بکەن كول سەر بىنیاتى زانستى و سەرددەمى بىت، بول نموونە وەكى نوکە ل كوردستانى ھەمى جقاکىتىن سقىل و حکومەت و مامومىتايىيەن زانکۈيىن و كەسانىيەن شارەزا دېسپورىيەن جودا جودادا پىشىنيازو پروژە یاسا يان دەدەنە پەرلەمانى كوردستانى دا بىنە یاسايىيەن نوى و بکەقەنە كارى بول خزمەتا وەلاتيان دگەل رەوتا پىشىقەچوونا وان، يان هەر وەزارەتكىن چىا یاساییکى دانىت بول نموونە وزارەتا تەندىروستىيەن وى گافىنى دى راوىيىشى بکەسانىيەن یاسايىي و شارەزا كەت بول داناندا یاسايىا تەندىروستىيەن گشتى و گەلمەك جاران ئەف بىسپورىن مە ئاقىرى پىن كری، داخازى ژپەرلەمانى دەكەن كو گەلمەك مادىيەن یاسايى بېتىنە راستقەرن دەھەمى یاسايىان دا. يان پەرلەمان بخۇ ۋان ماددا راستقەدەكت، چۈنكى گەلمەك ژوان مادىيەن یاسايىي بزەحەمن و سزايىيەن وان دگەنان ل سەر قى دەمى ناگونجۇن، لىن هەر چاوا بىت ھەبۇونا یاسايىي گەلمەك پىتىقى يە بول جقاکى و بول ژيانا مروقى يە رۆزانە ژ بەرھەندى دېتىنە یاسايىي (سیدالعالەم) دگەل قىن چەندى گرگىيَا یاسايىي ب ھەبۇونا كومەكە مروقان دناڭ جقاکى دا ب دوماھىك ناھىيەت، بەلىن دەقىت ئەم ھەمول بەدەين ژ بول پىش ئېخستىندا یاسايىي و ھەستەكە مەزن ب ھەبۇونا یاسايىان بکەين و گرگىيەكە مەزن بەدەينى و فەرە هەر تاكە كەسەك دناڭ جقاکى دار يىزو پىنگىيەكە مەزن بەدەتە یاسايىي، هەتا بخورتى و ئىجبارى ژى بىت، دىسان

مافيه روهەر: شفغان محمد سەلیم نیرووھی

دەمىن خودايىي مەزن مروق ئافراندى وجقاکىتىن مروقايەتىن دەست پىتىكىرلى قىتىرە دى پەيپەندىيەن جقاکى و پەيپەندىيەن مروقەكى دگەل مروقەكى دىتىر چى دېن ئەقە ل سەر بىنیاتى بىنەمايىيەن یاسايىي، دى رېتكخستنا مروقايەتىي كەت دنابىمەرا تاكى و جقاکى دا ئەگەر ئەم بەری خو بەدەينە مىيىزىي دى بىنین گەلمەك یاسا (شائىع) دېنیاتىن بول رېتكخستنا ژيانى ل دەف نەتمەوا ژېرەكى جقاکى زەرورىيە بول پىتىقە ژيانا مروقى. ل قىتىرە ژى دەقىت یاسا ھەبىت بول قىن كومەلگەھى. ژېرەكى یاسا ئالاچەكە بول ب ساناهى كون و رېتكخستن و خۆشىكىندا ژيانا مروقى. یاسا دەقىت ل سەر ھەمو تاكە كەسان بېتىتە جى بىجى كەن ئو پىتىكىرلى پىن بېتىتە كەن ھەتا كو بەپىز بىت ژى ل دەمىن پىتىقى. مروق بونەمەرەتكى كەقەنە و دەما ژيانا خۆل سەر رووپىي ژەقىيەن دەست پىتىكىرلى، پىتىقى ب یاسايىي ھەبۇ و لەوا ب زوتىن وەخت یاسا بۆ خۆ دانان ھەتا بېتىت پىن بېتىت، لەوا دشىم بىزىم مىيىزىوپا دروست بۇونا یاسايىي دگەل مىيىزىوپا مروقايەتىي دەست پىتىكىرلى و دەما باپىن مە ئادەم و دايىكا مە حەوا ھاتىنە سەر دنیايىي و خودى وان خەلق

گشتی

جاران ئەگەر تاکە كەس ياسايىن نەزانىت چى دېيت زەرەر بقى كەسى بىكەۋىت بو نموونە ل ژىر ياسايادەولەتى و ديموکراسيا دروست چىنابىت چ كەس بەيىنه گرتىن، يان، پشىنىن كرن، يان پشىنىنا مالا وي، يان، جەن كارى وي بەيىته كرن، دېيت دەستوپىرا دادگەھەن ھەبىت. ئەقجا ئەگەر ئەم كەس ياسايىن بىزانتى دى داخازى ژى كەت كو روخسەتا قازى بىىن و بەروقاژى وي كەسى مافى هەى وي ئەمرى رەفز بىكەت، چونكى نەيا ياساي يە، وئەف ماف و ئازادىھەملى دەيىف دەستورى و ياسايىن كا ئان ماف و ئازادىان بىكەت، پىشىلەرن و ئىنتىپەاكا ئان ماف و ئازادىان بىكەت، ئىلا ئەگەر ب تىكىستەكاياساي نەبىت و ل دەيىف دەستورى عىراقى هەر كەسى مافى هەى ئىعىتىرازى ل سەر وان بىياران بىكەت ئەويتن دەرەھقى وي دەركەقنى ل هەر جەھەكى بىت ...

بەرددوام جقاكيت پىشىكهفتى هەولددەن تىگەھەشتىن گشتى (الوعى العام) بەلاق بىمن ل دەف خەلکى، بۇ نموونە وەك بەلاق كرنا رەوشەنبىريا ساخلەمىيىن و ياسايىن و زىنگەھەن و ئىمناھىن و گەلەكتىن دىتر ئەققىن گرىدىاي ب رېتكەختىن جقاكي و دەولەتى قە. ئەگەر تاکە كەس پىتىگرىي ب ياسايىن نەكمەت ل وي دەمىي هەر رېيسايىكاياسايى (القاعدە القانونيە) سزايدەكتى بۇ ھەى، چونكى ياسا ژ زانستىن جقاكي، پەيوەندى ھەمە ب ھەمى زانستىن ژيانى ژىتك ناھىتە جودا كرن ل ۋېرە هەر كەسى شارەزاي دزانستىن جقاكى يېئن دىتردا نەبىت، دى ياب زەحەمەت بىت زانينا زانستىن ياسايىن و ئارمانجىيەن وي هەروەسا ياسا ژ زانستىن بەرەف مروقى قە نە (القانون من العلوم التوجيهيە) ژ بەرەندى پىتىقى يە مروقى شارەزاي د رەوشەنبىريا ياسايى دا ھەبىت (الالمام بالسقاوه القانونيە) گەلمەك

حەممەتەيار (محمد تەيار پاشا) د سترانەكىدا

سەعىد دېرەشى

بەهانەيا كۆ ميراتگرى شەرعى محمد تەيار يىن بچوپىكە و نەشىت سەرودرىيى بىكەت. پشتى وان كورى نەخرى مرادخان (پاشا) بۆ ميراتىيى هەلبىزارتى، محمد تەيار رازىكەر كۆ سەرفەگىرپىيا ئاكىرى بىكەت، لىنى باوهربا وي ب براييت وي نەھات، نەچار بۇو ژ ئامىدىيىن دەركەقىت و هەمى مالى بابى خۆ دەگەل خۆ بىبەت و بچىتە «كەلا قومرىيىن». محمد تەيار ب قىى كىيارا وان دەگرى، رابۇو ئەو و قوباد بەگى كورى حوسىتىنى كورى بەھرام پاشايى كۆ عەشيرەتا كۆم كەن و سەرھەلدانى درىي مراد پاشايى بىكەن. ئىينا مراد پاشاي زانى، رابۇو تاگىرتەت خۆ ژ عەشيرەتا كۆم كرن، ژ وان عەشيرەتا دەنادى (دەنانى) ل شىيخانى و شەنگارى، ب سەرۋەكتا ميرى دەنادىيى نەمر كورى سەمۇ، شەپىت گەرم دناقبەرا هەردو يالايان چىپىوون، نىزىكى چارسىد كەسا تىيدا هاتن كوشتن، پتريما وان مزوپىرى و خەلکى شىيخان بۇون، گەلهك گوند ژى هاتن تالان كرن، پاشى والىيى مىسلىنى محمد پاشا جەللىلى (1221-1799 مىش 1806-1798 زا) هەردو لا وەسا پىتكەننان كۆ بازىتى زاخۆ بۆ مير قوباد بەگى بىت و بازىتى ئامىدىيى ژى بۆ مراد خان پاشايى بىت، ب قىى

سترانا حەممەتەيار ئىتكە ژ سترانىت دېرۈكى بىت هيئا و بەركەفتى. ئەقى سترانى قەومىيەتى كا مەزن د دېرۈكە ميرگەها بەھدىنەن دا دايىھ دىيار كرن، ئەو ژى بزاڭا حەممەتەيار (محمد تەيار پاشا) يە، زېۋىتى كۆ بىبىتە ميرى ميرگەها بەھدىنە. بەرى ئەز بچىمە دناف ناۋەرۈكە سترانى دا، دى هندەكى بەحسىن محمد تەيار پاشايى كەم و كا بۆچى و چاوا وي بزاڭا هندى كىرىھ بىبىتە ميرى بەھدىنەن.

(1) محمد تەيار پاشا كورى ئىسماعىل پاشايىن ميرى بەھدىنەن، بابى وي ئەو هەلبىزارت كۆ پشتى مەندا وي بىبىتە ميرى بەھدىنەن، هەرچەند ئەو وي دەملى ھېشىتا بچوپىك بۇو و براييت ژ خۆ مەزىتىر ھەبۈون، ئەو دەستى خۆ داندا سەر ھەمى تىشتا (رازىت، زىلۆك، سفر، چەك، تەنگ، دىر و مرارى، دەرھەم، دىنار، ھەسپ و ب خەملا وان قە و ھەر ملکەكى دى يىن دىنايىن). وەختى بابى وي سالا 1213 مىش. 1798 زا مرى، سلىمان ئاغايىن كەتخدادىيى بابى وي ماين خۆ تى كر و محمد تەيار ژ حۆكمى ئىخىست. ئىدى سلىمان ئاغايى كورىت دى بىت ئىسماعىل پاشايى خواتىن ئامىدىيى و داخاز ژى كر كۆ يىن ژ ھەميا باشتىر بۆ حۆكمى هەلبىزىن، ب

گشتی

لیکفه کرنی تشتەک بۆ مەحمدە تەیار نەما، نەشیا ملکى بھیزه. پاشی دیارە دەیکا وی دبیژیتى، دى ھەرە، چەننەیە کا باپینیت بزقیرینیت، تىنی کەلا قومریسین ما ددەستادا. یاسین لەعل و مراریسا بۆ وەزیری بکە دیارى، دا کو میراتیا میرگەھنی لسەر ناقنى تە بھیتە قەيد کرن.

وی ھەمەتەیار توی دەلالى،
چەننەیەک لەعل و مرای،
بۆ وەزیری بکە دیارى.

حەمەتەیار رابوو کارى خۆ كر و چەننەیە کا لەعل و مراریسا

دگمل خۆ بر و ژ تامیدىي سووار بوبو، ل ناقکورى پەيا بوبو، ژ ناقکورى سووار بوبو، ل ئافا زىيى دەربازبوبو و ل ھەقلەرى پەيا بوبو، ل ھەقلەرى زى سوواربوبو و قۇوناغەكى ھاڙوت و ل گوندەكى پەيا بوبو. ژ وى گوندى سووار بوبو، سى قۇوناغا چوو گەھشەتە كەركۈكى، سى قۇوناغىت دى ژى چوو، گەھشەتە بەغدايىن و چوو نك وەزیرى، ئەو دیارى بۆ وەزیرى بىن، كەيفا

وەزیرى گەلمەك هات. وەزیرى گۆتى: حەمەتەیار تە چ دېيت؟

گۆتى من پاشاتىا بەھەدينان ژ تە دېيت. والىن بەغدايىن

رازبىبوبو و سەرمۇور دا دەستى حەمەتەیار و كە میرى تامىدىيىن.

حەمەتەیار ژ بەغدايىن دەركەفت و هات حەتا گەھشەتە

قەمەرەچۈلانى. ل وېرى كاغەزەك بۆ خالد ئاغا میرى دۆبانى

زېتىر پاشا ژ حۆكمى راکى و مەحمدە تەیار دانا شوينا وى.

قىرىكىر، گۆتى: «ئەم دى كەينە دو میرانى». پاشى كاغەز

پشتى ۱۳ سال لىسىر مىنا بابى مەحمدە تەیار دا بۆرین

تەیار ژ كەرەچۈلانى ھاتە كەركۈكى، پاشى ژ وېرى بشەف و

میراتىا زېتىر پاشايىن برايىن خۆ ديسا پىتكۈلىت مەزن كىن كو

رۆز ھاڙوت حەتا گەھشەتە ھەبلەرى، ژ ھەبلەرى دەركەفت و

جارەكى دى میراتگریا خۆ يا كو بابى وى وەسيەت پىن كرى

بزقیرینیت، ھەرجەند كىتىبىت دىرۋىكى بەحسىن ۋان پىتكۈلىت

وی نەكىرييە، لىن نە دويىرە ئەو سالا د دەستقىسا (المركز

الوگنى للمخگوكات) دا ھاتى، كو «سالا ۱۲۳۲ مىش

و خەلات كىن و پىتكە ژ «گىز مەحمدەما عمرەبا» دەركەقتىن

و ھاتن ئۆردىيىا خۆل سىمتىلىن دانا. ل وېرى ھەممى لەشكەرى

تەیار دانايىه شوينا. ئەو سال ئەو بىت يا حەمەتەیار دىزى

زېتىر پاشايى ب سەھەلدانى رابوو و ب درېشى ستارانى

قەگىزىيە. نەز ژى دى ناقمۇرۇكا ستارانى قەگىزىن، دا ئەف

قەمەنинە پىر بۆ مە رۆهن بىبىت:

ھەى حەمەتەیار وى دبىزىد دايىن،

لمن بکە تەگبىرى رايىن،

ئەز دى رابىم چەم بەغدايىن،

گۆ كورى من زېتىر پاشا خودش پاشايىه،

زېتىر پاشا براتى تەيدە،

ئەو حاكمەكى بزۇر بایە،

بەراھىيا ستارانى ب ۋان رىزىت سالل دەسىپتىكىرىيە:

(حەمەتەیار گۆتە دەيكى خۆ، تەگبىرەكى ل من بکە، ئەز دى

رابىم چەم بەغدايىن ل نك (والى)، داكو میراتگریا خۆ يا

شەھەدىيەن بەزقيرىن. دەيكى وى دبىزىتى، كورى من، زېتىر پاشا

شەھەدىيەن بەزقيرىن. دەيكى وى دبىزىتى، كورى من، زېتىر پاشا

خۆش پاشايىه. زېتىر پاشا برايى تەيدە، ئەو حاكمەكى بزۇر و

دەنە سەركەفتەن و زيانەكى مەزن ب بەروارىا كەت.

گشتی

حەممەتەیار وى دېیتە،
من پاشائى ژ تە دېیتە.
گۆنەف وەزىرە خوھش وەزىرە،
ئەپا شايىھ بىن قۆسۈرە،
بۆ حەممەتەیار وى دابى سە{ر} مۇورە.
گۆنەتى مەلا هەدرىسى،
ئەپا ناف شۆلا قەمۇي پىسى،
حەممەتەیار سەر خوھ قەپى كىسى،
حەممەتەیار وى رابویىھ،
وەزىرى خەلات كرييھ،
كىسى لىسەر خوھ قەپىرييھ،
ژ بەغدايىھ دەركەتىيھ.
ئەپا هاتى كەرەچۈلانى،
كاغەزەك هنارتى بۆ خالد ئاغا مىرى دۆبانى،
ئەم دى كىنىھ دو مىرانى.
حەممەتەیار خوھش كەلاتە،
كاغەز هنارتىن وەلاتە،
بۆ عەشىرەتا دانە خەلاتە.
ژ كەرکۈكىن پەيا بويىھ،
ل كەرکۈكىن پەيا بويىھ،
بىشەقى رۆزى وى هاتىيە،
ل هەبلىرىن پەيا بويىھ.
ژ هەبلىرىن دەركەتىيە،
لئاقا زىي دەرباز بويىھ.
حەممەتەیار خوھىي كىنى،
كاغەزى هنارتى بۆ بەھدىنە،
حەممەتەیار خوھىي مەكسەبە،
ئۆردى دىتىنە گرى مەھەممى عەرەبە.
گرى مەھەممى عەرەبە روونشىيە،
ئۆردىيىخ وى گرتىيە،
كاغەز بەھدىنە گىتەتىيە.
ئەپا بەھدىنە قىرى بىنە،
ژ زىرىارى بەدەركەتىنە،
گرى مەھەممى عەرەبا پەيا بويىھ،
وى بەھدىنە قەخوندىنە.
بەھدىنە خەلات كرىنە.
ژ گرى مەھەممى عەرەبا سووار بويىھ.
حەممەتەیار چاۋ بکىلى،
تو شەنگە سوارى د كەھىلى،
ئۆردى دەيناندە سېيمىلى،
ل سېيمىلىن ئۆردى بىنە،

وەسا خوبایە كۆ شەرە بەدەرام بۇويە، هەتا دويماھىيىن
«قوياد پاشا» رابوويە، ژ قەسرى ھاتىيە خوارى، هندەك سووار
دەگەل خۆ بىنە و چووويە بن خىقەتا حەممەتەيارى و ھېشقى لىنى
كىرىنە كۆ هەردو لا پىتكەپىن. ل وىرىن هەردو لا پىتكەتىنە و
قوياد پاشايى دراڭ ھاقيتىيە سەر خۆ و دايىھ حەممەتەيار و دەبرا
(مەعاش) وى ژى زىتىدە كرييھ. حەممەتەيار ژى دراڭى وەزىرى
دابىيەن. حەممەتەيىا ژېھر زاخوپى چوو و شەر قەرەقىيا. زىتىر پاشا
بۇو پاشايىن بەھدىنە و ل كەلەنە ئامىدىيىن روينشت و حوكوم ل
ھەمى بەھدىنە كر.

ئەقا خوارى ژى دەقا سترانىيە:

حەممەتەيار

ھەپا حەممەتەيار وى دېيىتە دايىن،

لەن بىكە تەگبىرى رايىن،

ئەز دى رابىم چەمە بەغدايىن.

گۆ كۈرىن من زىتىر پاشا خوھش پاشايىھ،

زىتىر پاشا برايىن تەيىھ،

ئەپا حاكىمەكى بىزۇر بايىھ،

وى حەممەتەيار توى دەلالى،

چەنتىيەك لەعل و مراي،

بۆ وەزىرى بىكە دىيارى.

حەممەتەيار دەركەتىيە،

ژئا مىدىيىن بخوار كەتىيە،

چەنتىيەك لەعل و مرالى وى برىيە.

ژ ئامىدىيىن سووار بويىھ.

لناشقۇرىن پەيا بويىھ،

ژئاشقۇرىن سووار بويىھ،

ل ئاقا زىي دەرباز بويىھ.

ل هەبلىرىن پەيا بويىھ،

ژ هەبلىرىن سووار بويىھ،

ل كوناغەكىن وى چۆتىيە،

ل گوندەكىن پەيا بويىھ.

ژ وى گوندى سووار بويىھ،

سەن كۆناغا وى چۆتىيە،

ل كەرکۈكىن پەيا بويىھ.

ژ كەرکۈكىن سووار بويىھ،

سەن كۆناغا وى چۆتىيە،

ل بەغدايىن پەيا بويىھ،

قىستا وەزىرى كرييھ.

ئەپا دىيارى بۆ وەزىرى برىيە،

كەپا وەزىرى پىن ھاتىيە.

وەزىرى وى دېيىتە،

حەممەتەيار تە كى دېيىتە؟

گشتى

سووارل شىرى پەيا بويىه،
حەتتا شىرى خوهلىنى گرتىيە.
نەممام بەگ زىدە كريە.
خەنچەرا خوه تاۋىتىيە،
ل خەنچەرى پەيا بويىه،
حەتتا وي خەنچەرى ستاندىه.
نەممام بەگى زىدە كريە،
زېھر سووارى خەلاز بويىه.
شىخا دەنا زقىرىنى،
سەر تۆردىيى پەيا بويىنە،
ناموسا خوه وي كرىنە.
بەروارى قوت كرىنە.
قۆباد پاشا ژقىمىرى هاتى خوارە،
بگەل خوه ئىينان چمن سووارە،
چۈز بن خىقەتى حەمەتەيارە،
گۆ مە سولحە مە هيقىيە ئەف جارە.
قۆباد پاشا وي هاتىيە،
بن خىقەتى پەيا بويىه،
هيقى ژ تەحمدە پاشا كرييە،
كىيسە لسىر خوه بىمرىيە.
نەممەت پاشا وي رابوئىه،
زېھر زاخۇيى وي چۈتىيە،
عەسکەرى خوه وي برىيە،
ئەول ئاكىرى پەيا بويىه.
دەبرا وي زىدە كريە،
كىيسى د وەزىرى وي داتىيە.
ئەو ھەمييىن صولج كرييە،
زېئىر پاشا پاشايىن وان بەھدىنە،
حەمى حاكمى رازى كرييە،
كەلە ئامىتىيى رونشىتىيە،
حوكىمت ل حەمى بەھدىنا كرييە.
گۆ هاتى جارك ژ جارە،
ويت شىن بىنە بەلگىيد دارە،
ئەز ھاتى ژوپىقە رەحمەت ل دەي باپىن گۆھدارە.

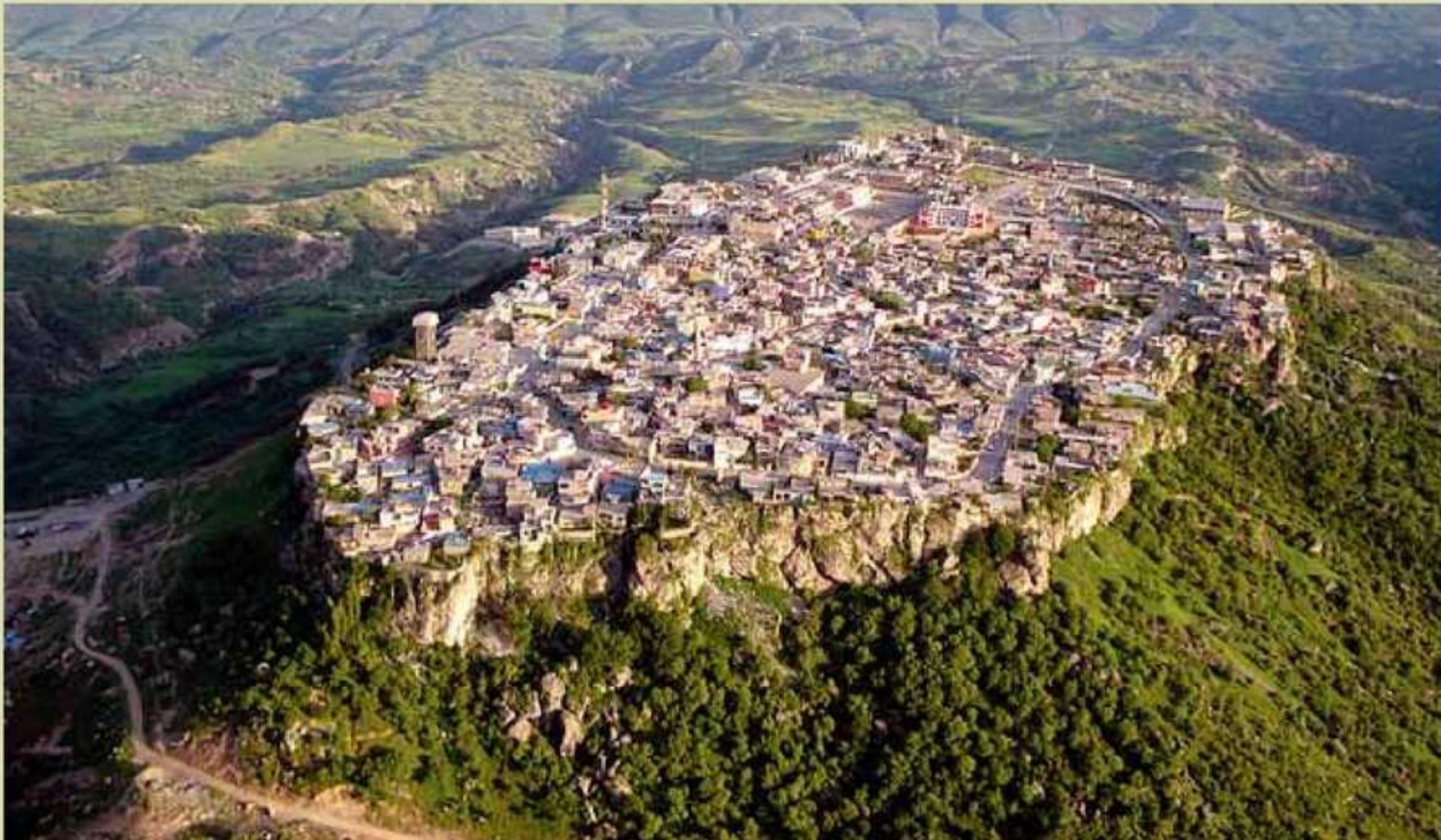
پەرأويىز:

- (١) ئەف چەند رىزە من ژ كتىيە: د. عەماد عبد السلام رئوف. المعجم التارىخي لإمارە بەھدىنەن، أربيل ٢٠١١، بب ٣٣٣-٣٣٤. وەرگرىتىنە.
- (٢) ژىندرى بەرى: د. عەماد عبد السلام رئوف. المعجم التارىخي لإمارە بەھدىنەن، بب ٣٤٢.
- (٣) ھەر ئەو ژىندرى، بب ١٧٠-١٧١.

چەن عەسکەرما فەخواندىنە،
ل سىيمىلىن كۆم كرىنە.
ژ سىيمىلىن سووار بويىه،
ل ئاسەن پەيا بويىه.
حەمەتەيار سىڭ بگۇنى،
خالد ئاغا دلى چۈتى،
گۆ ئەم دى چىنە سەر زاخۇيى.
ئەو رابو سوبەھى زوئىيە،
عەسکەرى خوه راكرييە،
لىمۇ زاخۇيى تۆردى بويىه،
تۆپ دانا لترىن جەھىيە.
زاخۇيى رابن سوبەھى تىتافە،
عەسکەركەك وي هاتى تەفافە،
تۆردى دىتىنە شەكتە زافە.
شەر كرى لېشتا خەنندەكى،
ھاد نەمرى پچاھەكى،
ئەفرۇ دېچىن تۆلا حەمسەن بەكىن.
سەقۇنەمەر ھەردو برانە،
ھەردووكا شىرىت خوه كىشانە،
ئەفرۇكە دى چىن تۆلا مىرى شىخانە.
شەر كرى ل پرا مەزنە،
دەز ئاقىت شىرى سۆسەنە،
ئەفرۇ دېچىن تۆلا سەيىن مازنە.
شەر كرى دوازدە ملانى،
شىخا دەنا وي دكىنلىنى جىدىدانى،
بەروارى ئىنای ئەمانى.
ھات تەتەرى نىيرىيە،
دەز ئاقىت شىرى مىرىيە،
دەرىيە ئەھول گەھرىيە.
ھات سارمىن بىتجوانى،
توق شىرەك ژ وان شىرەنانى،
ژەھەمەيىا وي دەس ھەلانى،
شىخا و دەنە رابوونە،
ئەو ھەمەيىا ب غار چۈتىنە،
بەروارى خەلاس كرىنە.
نەممام بەگ وي رەقىيە،
سووارەك بىدېش كەتتىيە،
شەشگا خوه ئاقىتىيە.
سووارل شەشگىن پەيا بويىه،
ئەو زېھر سووارى خەلاز بويىه،
سووارى وي گەھشتىيە،
شىرى خوه ئاقىتىيە.

چەند رىزه كەك تا دگەھىيە ئامىدىي

عبدالرحمن بامەرنى

كەس نىنە ئەف بازىرە نە نىاسى بىت يان گوھ لىن نە گوھورىن بخۇ قە دىتى نە، وەك دى، ماندىبۈون و سەركەتنا تە بو كەلىنى، دى تە ب زكى برسى و خارنا بىت و پتىريا خەلکى زى سەرەدانا وى ياكى، چ وەكۆ ئىتكەم مىرگەها بادىنان و چ زى هەبۈونا قىن كەلھى، بىكىتىان ل جادده و كولانىن وى گىرىنىت، ئەقە ئەگەر تو وەك ئىك ژ شىنوارىن دىرىنەن كوردىستانى. ئامىدىي بىي برسى بى و ھزرا تە ل خارنى و قەكىنا خارنگەھەكى بىت! بتنى دى ل ھندهك مروقىن بىن خودان يان نەزانىي، دوير ژ ھەمى تىشىتەكى، بۇويە جەن سەرنجا خەلکى و ب تايىھەتى گەشتىاران و ئەف كەسىن سەرەدەانا پارىزگەها دەھوكى دەكەن، حەز دەكەن دىتتا قى بازىرە دېرۈكى ژ تەماشەكەي..!

ئەقە نە بتنى بو بازىرە ئامىدىي، بەلكو ل ھەمى ھافىنگەھەتىن كوردىستانى ئەف رەوشە ھەيە و ھەمى تىشىتەك بىن كەتىيە دېن باندورا پاشقەمانى و ھزرىن عەشايىرى و بەرتەنگ، ھەمى تىشىتەك بىن داگىر كرى و حىببەتى زى نەمەينە ئەگەر بو تە بىرۇم بقى دەست و دارى، نە بتنى مە گەشتىار نابىن يان سەرەدانا مە ناكەن، بەلكو ئەو جەپىن گەشتىيارى زى دى بىنە خەرابە، ژېر كۇ نە مە عەقلەتىدا گەشت و گۈزارى ھەيە و نە ئەم تەقەبۈلا ھەر تىشىتەكى نوى دەكەين و مە ھەمول نە دايە زى بىن چويف ژ كەفلۇزانكىن خوه دەركەفىن!.

ھەر كەسى جارەكى زى سەرەدانا وى بىكەت و پشتى سالەكى زى ھەمان سەرەدەن بى بىكەتە قە، بتنى دى گوھورىنان درىتكىيا جاددى دا بىنېت و ئەو تەمسەيىت زنۇي لىن پەيدا دېن، دىسان زىتەبۈونا كاۋلىيىن خانىيىا و خاندنا توکى! ئەقە ئەگەر تو گەشتىار بى و ب دىتتەك گەشتىاري و دل پىقەمان ل قى بازىرە بىنېرى و بتايىھەت ئەگەر تو ژوان كەسان بى، ئەقىن بەرى سەرەلدانى ل ھافىنگەھە سەرسىنگى بى خارنى راۋەستىيابى، يان تە سەرەك ل ئىنىشكىن و شەكەفتا ئىنىشكىن دا بىت و دا پىچەكى ب وژدانتر زى بىن! ھافىنگەھە سىلاقىنى ھندهك

گشتی

ل سالا ۱۹۳۳ ج ل ئەرەدنا هاتبۇو دىتىن ول سالا ۱۹۵۴ ج چى بۇو؟

زنجىرەكى دىكۈمىنىت ودەست نېيىسا بۇئىكەم جار دەيىنە بەلاف كىن دناف روپەلىن كوفارا سىلا夫 دا

پشكا ئىنكى

وەرگىران و دويىفچۇون و شىروقەكىن: كوفان ئحسان ياسىن

ئەسکەندەرى ل زىزىيا دىرا ئەرەدنا (مەھادوخت_سولتەنە) بىدىتىنە ئەرەدنا كىر و هەر ئىتكى ژەقلاڭ (مىستەفا عبدالرەحمن ئەرەدنا) گوندى ئەرەدنا كىر و هەر ئىتكى ژەقلاڭ (مىستەفا عبدالرەحمن ئەرەدنا) گوندى و ھەشىار سعىد عبىدى مەھەممەت خۇ دانانە بەر قىن سەرەدانى ، پاشى ھەر ئىتكى ژەقلاڭ (شەۋئىل زەيدا ھەزىز و جۇنى ئەرەدنا) خول گازىبا مە كە خودان و دەڭەل مە ھاتن بۇ سەر جەھەكتىن شۇينوارى كول سالا ۱۹۳۳ لەدەمىت قەكىن دنابېمەر ئەرەدنا و بامەرنى دا هاتبۇو دىتىن و كومەكى دەست نېيىسا لىسەر ھاتىنە توماركىن و نەما لېمەر دەستى مەنە . خەلکىن گوندى ئەرەدنا دېيىزىنە ئەقى گرى (گرى مەقدۇنىا) و دىسان دېيىزىنە (خەمۇرانى) مەرەم زى ئەپەن ئەقى ئاخا سېپى لىن كو بۇ ھەنین و جوانىكىرنا خانىدا دەتە بىكارئىنان ، ئەرەن بۇچى دېيىزىنە ئەقى گرى گىر مەقدۇنىا ؟ دى قەگەرىنەقە لىسەر كومەكى رويىانىن دىرۆكى سەبارەت دەقەرى و گەرتىانا مەقدۇنىا (ئەسکەندەرى مەقدۇنى) بەدەقەرى قەھىرى ئەنگەر ئەم بەحسىن ھاتنامە مەقدۇنىا بىكەين بۇ دەقەرى دەقەرى ئەم بەحسىن رويدانەكى دىرۆكى بىكەين ئەواڭ دەقەرا گوملى (قىسىروك_چەرە) رويىانى كى تىدا شەھەرەكى دنابېمەر ئەسکەندەرى مەزىن و دارايىن ئەخىمىنى دا چى بىبۇو ، تىدا ئەسکەندەرى مەقدۇنى شىا سەرگەفتىنە لىسەر دارايى و لەشكەمرى وي بىن زەبلەح بىنىت ل سالىن ۳۳۲ بەرى زايىنى ، پاشى دروست كىن ئەمبەردەتەكى مەزىن لەقەرى ، ئەفسانەكى دناف خەلکى دەقەمەر ئەرەدنا دەقەرى دېيىزىت ئەسکەندەر ھاتىيە ل وي گرى شەر كىرىھ و تىدا ھندەك ژ لەشكەمرى وي ھاتىنە كوشتن و لوپىرى ھاتىنە قەشارتن ، گەرۇف بۇ قىن چەندىن ھەبۇونا قىسرا

گشتی

بگههنه مروفی، دیمهنى بەرچاقى ئەزىلى بىن ئەقى هونمرى ھەقرکىيە دنابىدرا مروفى و ھېزىتىن درنده و مفرەما مروفى دياركىنا زىبلەك و شکووبىي يە، بۇ وى چەندى ئەف بابهەتە بچىتە دناف دەرۇنى خەلکى ئاسايىي دا، يان ئەگەر تىشىك بەپەتە مور كىن ب قىنى مورى كەس نۇويەت زوى دەست تىقەدانى بىكەت چونكى مولكىيەتا وئى يَا دىارە . دى ھەپىنە سەر وينەكىن مروفى كو بەرنگەكى سادە ديسان ھاتىيە نەخش كىن و سەرئ(اكەزىتىن) ھەردوو شىرا دەستادانە و لايدەن ديتىنا وى بۇ لايىت چەپىي يە، ئاف تەنڭا وى يَا زراغە و ھونەرمەندى بىزاش كەرىيە وەكى شىتكەكى ل ناھەر استا وى بەدرەئىخىت، دەستتىن وى دزراف و سادەنە لىنى لقىتە دەقىت ئەم بىزانىن كو دەستتىن وى ژ قەبارى كەلمەخى وى درېزىتەر چى كەرىنە، دەستتىن وى بىن چەپىي درېزىتەر ژ بىن راستىن پېتىت وى ژىتكەكىنە دىاردېبىت ئەو بىت حالەتنى لقىنى دا، تىشىن بالكىش ئەوه كو گەردەنە مروفى زىتدە بسادەيىي ھاتىيە خەملاندىن ، رەتىن وى درېزىن و بەرنگەكى لاوەكى(جانبىي) ھاتىيە نەخشاندىن، ئەف چەندەزى تىشىكى بەرىلەلاقە دەھونەرى كەقىدا و دوو جوورىن هونمرى پەيكەرى ھەبىون بىن كەلمەخ كرى و بىن لاوەكى(rifle). ديمەنى دووبىي بىن بومە دەركەقىت ئەۋىزى دياربۇونا بالندەيەكى درنده، دېتىت ئەو باز بىت، ھەر چەندە پەرتىن وى دەقەكەنە وەكى سىيمەرخى ئىك ژوان بالندايە ئەقىن ھەر ژ كەقىدا بېتىۋەكى بېرۈز دەتىتە تەماشەكىن بتابىيەت ل دەقەرتىن كۆردىستانى، قەكولىيەن شىنوارى ل دەقەرا زاۋى جەمىي بەرمايىن ھەنەدەك ژ ھەستىيەن فان بالندى ديتىن وەكى (ئەلمەو و باز)، ھەر ديسان ل دەقەرا (چەتەل ھوبىك) ل كۆردىستانا باكور ھەنەدەك ژ ھەستىيەن وانا ھاتىن ديتىن كۆ دگەل لەشى مروفى ھاتىونە فەشارتن، ديسان ل نەمرىكىن دەقىتە نزىكى فەھىدىيەن لىسا ١٩٨٥ زانىنگەها وارشۇ قەكولىن لى ئەنجام دايىنە بسىروكاتىيا سەيقان كارل كوسولوقسکى و كارل شامزاڭ، سەرئ بالندى ھاتىبو ديتىن كۆ ژ بەرى ھاتىبو دروست كىن، باز ھىمايەكى ئايىنە خەلکى دوو روپارا بۇو و ھىمايى خوداۋەند (نېئورتابو) . ھەنەدەك ژ عەرەبانىن ناشورىيا سەرئ ئەقىن ھەنەدەھاكى ھاتىونە نەخشاندىن ئەفرىزى وى دگەھىنەت كو باز ھىمايەكى خوداۋەندى سەرئ نىگال و نېئورتا ايدە. و ل مسرا كەفن باز جەقەنگى خوداۋەند (حورسى) بۇو كۆ خوداۋەند ئاسمانى يە و بېتىۋازى ھەردوو پەر قەكى دەركەفت، ديسان ئارمىنى شارى (ھەزەر) باز بۇ گەلەك جاران ھەردوو پەرتىن وى دەقەكى بۇون، و گەلەك جارا بازى پەر قەكى ھىمايى خوداۋەندى روزى بۇ، باز ھاتە ديتىن ل سەر گەلەك ئەنتىيەن مۇسلمانان بتابىيەت ل جاخىن حەفتى كوجى ل سەر ئەنتىيەن كانزايى ھاتىبو خەملاندىن، ديسان ئارمىنى سولتان صلاح ئەددىيەن بازەك ل نىقا وى ھەبۇو، ھەر ديسان ئىك ژ خانىيەن كەلتۈرى ل ئاكرى تا نەا وىنەن بازى ل سەرە، ديسان ئارمىنى مېرىگەها بەھەدىنان سېمىھەنە كە و لەنداف دوو مارا بەمەرەما ترساندىن و دياركىنا شەكۈمىنەن ديمەنى ئىتكىن ھەقرکىيە و ديمەنى دووبىي دەركەفتىا بالندەيەكى كۈزەكىن پېرۈزە، لقىرە ئەگەر ئەم بىزاقى بىكەين كو سەرەمەن دياركەن رەنگە تا توخييەكى يَا بېزەممەت بىت چونكى ئەف ديمەنە بەرددوام دووبارە دىن، و دناف ھونمرى مورى دا دەركەفن، دى زېرىنە سەر ئايىكونوگرافيا* مورى پېتك دەيت ژ ديمەنەكى ھەقەنە كەپشەقانى كرى ژھىمايەكى خوداۋەندەكى بەپەز، پەستى دويفچۇونە كە هوپىر مە پەيەندى ب پرافيسورا عىتراتى يَا ب رەگەز بېتىنى كردا لىمياو الگيلانى) * سەبارەت قىنى مورى گوت: ئەو بابهەتىن لسەر مورى دياربۇين ل باھرا پېت سەرەدا دەركەفن، لى دەركەفتىا وى جورى

دناف بەرا بامەرنى و ئەرددنادا، تىدا كلۇخ و تىرو كىثان و پارىن هاتىنە ديتىن كو وىتىن ئەسکەندەرى ل سەرە و نقىسىنەن يۇنانى، ژ ۋېرىد ئەسکەندەر ب رى كەفتىيە دا بچىتە بەرسىنگى لەشكەرى داربۇسى ل دەشتا ئەرېيلى، پاشى ئەسکەندەر شىايە دەمرى دا بسەركەقىتەن و دەست دانىتە سەر ئەمپەرەتورييَا فارسا، ئەوي بخو كجا داربۇسى ئىينا و خو كره خوداۋەندى فارسا، جەھى شەرى (گىز دەقدو) برامانا گرى مەقدۇنى ئەوي دەكەقىتە لايىن روزئاڤايان گوندى، ئەف چەندەزى دىسەلمىنەت كو ئەو گور بىن (شاپو) يە و شابو سەركەدەكىن ئەخەنپىيَا بول و ل ئەرەدنا ھاتىيە كوشتن ل سەر دەستتىن ئەزىتىن ئەسکەندەرى مەقدۇنى، ئەقە مە دېتە سەر راستىيەكادى كو ئەو مور يَا شابو يە دەركەل كەلمەخى وى ھاتىيە قەشارتن دەركەل پېتىقەنلىكەرى. دى ھەپىن وينىن وى مورى شەرقەكەن يَا سەرەكى دەقىت ئەم بىزانىن كو دوو بابهەتىن سەرەكى تىدانە يَا ئىتكىن گەرتىدا دوو شىرا بدەست، ئەگەر ئەم قىنى دياردا دېرۈكى و دېرېگىن دەقىت ئەم دەركەمەك ئىتگەها بىگەھىن وەكى نىچىريا شىرا، ئەف دياردە دەقەنلىرىن وينىن ھونمرى مىسىبۇتامىدا دەركەقىن وەكى ئەم دىبىنلىن كو دناف داستانا گلگاماشى دا دەتىتە بەحس كىن وەكى ئامازە بول ھېزى و ترسى، ديسان د وىتەيەكى دا دياربېبىت كو گلگاماشى سەرئ شېرىكى بىن گرتى و وەسا خو دياردەكتەن كو شىر بىن ھېزى دەستتىن ئەوي دا، ديسان دوبەتكەن دى دا گلگاماشى شىر بلند كەرى خو ئاگەھەداردەكتەن كو ھەشىار بىت خو بو ھېزى كو بىن بەرامبەرى خو ئاگەھەداردەكتەن كو ھەشىار بىت خو تىھەلەنەكتەن!!، پاشى ئەف دياردە بەرددوام بۇو و ھاتە دناف زانستى مورى دا، خەلکى مىسىبۇتامىا بىن كەقەن شىر كەرە چەقەنگەكى ھونمرى و دناف ھونمرىن خو گەلەك بكارئىنایە و پاشى بول يە پېشكەك ژ نەددەبىاتىن وان ئەقى دناف تەكەستتىن مېخى (بىزمارى) دەركەقىن. گەلەك جارا شىر ژ سروشتى وەرگەتىيە، بول نمونە دناف ھونمرى سومەرييَا دا شىر ب چىايا قە ھاتىيە گەرتىدا و ديمەنىن وى ب گەرتەيەن نىچىرەكىنى دياردەن، ديمەنىن نىچىرەكىنى شىر ئېخىتسە دناف ھونمرى كەقىن دا و وەكى ديمەنەكى خورستى ھاتىيە وەرگەران بوناف تابلۇپىن نەخش كرى، گەلەك جارا شىر و ئەفسانە تىكەپل بونە بول نمونە: ھاتىيە تىكەپل كىن دەركەل مەرۇقا وەكى جەقەنگەك بول دياركىنا ھېزى و شىانا، ديسان دناف ھونمرى دا بسىرى شىرى و كەلمەخى مروفى دياردەن و بەرۋاڦى و پەيكەرى دەركەفەت، دەركەفتىدا شىرى دەھىن و دناف مېلەكى بناش و دەنگ دەركەقىن وە كى مېلىئ (نىچىريا شىرا) مسلەھە سەيد الاسود) دناف ھونمرى بازىرىن وەرکادا دەركەفەت، پاشى ئەف دياردە ب رون و ئاشكرا دناف ھونمرى ئاشورىيا دەركەفەت، سەركەدەن ئاشورىيا دناف گەلەك ژ ديمەنىن نىچىريا شەرادا دياردەن و دناف گەلەك ديمەنادا ئەو بىن رادھەلەنە ھەر ئىك ژ ئاشور بانىپال و سەرجونى و سەنحرابىن ئاشورى ئەف ديمەنە دەركەقىن.

ئەگەر ئەم قىنى مورى وەكى ھونمر وەرگىن دى بىنلىن كو دوو شىر بەرەنگەكى ئەبىستارىكى ھاتىنە نەخش كىن و ھەردوو شىر دەقەنەكى دا، ھونەرمەندى بىزاش كەرىيە وى ديمەنە وەكى حالەتكى لەقىن و ھېرىشنى نە لسەر وى كەسى و ديسان شىر لسەر بىن خوراۋىتىيە و پېھەكى وى بىن بلندە ئەۋىزى ئامازەكى بول حالەتنى لقىنى كۆ ئەو بىت ھەقەنە كى بىن دەگەل وى مروفى ھاتىيە نەخش كىن، ديسان ئەگەر ئەم سەحكەيەنە لقىنا دەستتىن شىرا دى بىنلىن كو ھەردوو شىرا بىزاقى ئەپەن دەركەفتىا و پىسا

16

گشتی

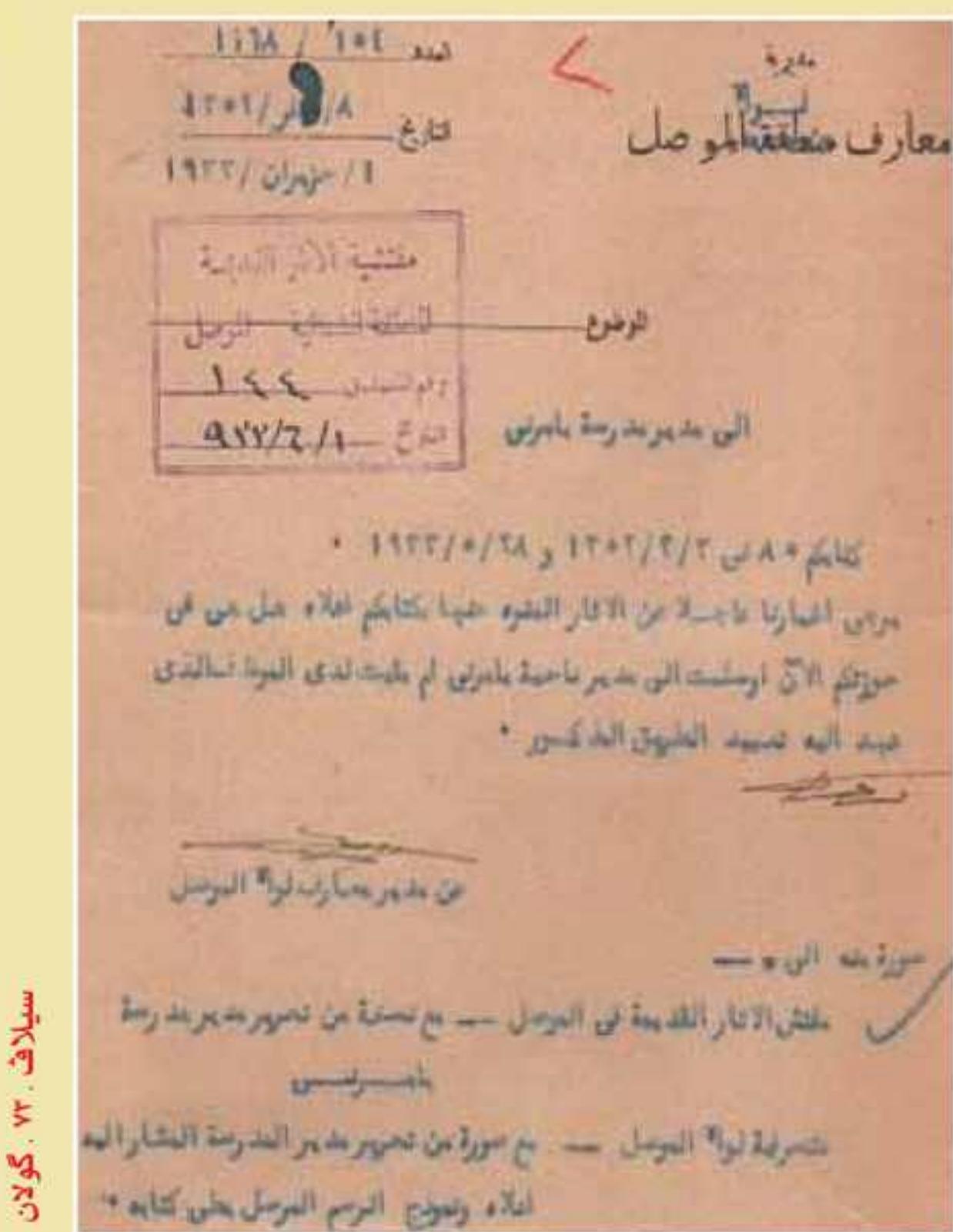
) همچواییت نهف پرسیاره دی میینه بین بمرسف تا ته فرگتین
قهکوله و شوینوار ناسا دگهنه هنده ک جها ل ئفره دنا؟
لثیره دی ئموان دیکومینتا وکی وان نینه خاری لئ پشتی هاتینه
و درگیران بو سفر زمانی کوردی:
نقیسara ریقمهبری خاندگهها با مهرنی ژماره ۸۵ ل ریکهفتی
۱۹۳۳/۵/۲۸

لدھمی قهکولینا دروست کرنا جادی دناف بھرا گوندی ئفره دنا
و با مهرنی هنده ک تشیین ئاسنی هاتینه دین وکی سهربین روما و
بھرکنی بچویکن گروقر هنده ک وتنه لسمر هاتبونه کرن ئمھ هموده پن
ئاگھدار دکدین.

ریقمهبری خاندگهها با مهرنی
ویته: وکی خول ۱۹۳۳/۶/۱ ع/ر.
ژ / ریقمهبریا مهعارفین لیوا میسل
بو/ ریقمهبری خاندگهها با مهرنی
ژماره ۱۱۶۸/۱۵۴ ل ۱۹۳۳/۶/۱
نقیسara ۸۵ ل ۱۹۳۳/۵/۲۸

ھیقدارین ب زویترین ددم مه ئاگھدارکمن کو ئمو شونوارین همود
بھس لسمر کری لدھف همودنھ ئان همود بھینه ریقمهبریا ناحیا با مهرنی
يان ماينه لدھف وی کسی بین جادی دروست دکتن.

ویتهیدک بو :
چاقدیریت شونوارین کەفن ل میسلن - راپورتا ریقمهبری خاندگهها
با مهرنی.
مۇھىمەرفيا لیوا میسل - راپورتا ریقمهبری خاندگهها با مهرنی
دکمل ویتا.

بالندھی نیشانا پیروزیا وی گیانداری یه ل وی دھفری لئ جوری
مورا ساده و یا نهخس کری لسمر بھری پتر ل سفردھمین ساسانیا
دھرکهفن و دھرکهفتا دوو شیشا بھرامبھر ئیک ئاماڑه کا دییه بو
سفردھمی ساسانی.

دیسان مه پھیوندی ب ماموستا (دلشاد عزیز زاموا) * کر
پشتی ویتنی ئەقى مورى دیتی گوت: ئەف موره ژ جورین مورین ساده و
تەخته ئەز دشیم بیزمهته کو ۱۰۰٪ بوسفردھمی ئەخمنی یان فارسین
کەفن دزفريته، بھری دھروریتین (۵۵۰-۶۰۰ ب.ز)، ئەف موره یا
گرنگه رەنگه یا سھرکرده يكی یان دھسته لاته کا مەزن بیت، بھلئي ئەز
نظام یا کیش سھرکرده یه چونکی نقیسین لسمر نینه، بھلئي ئەغا من
دھیت پشت راست بیزتم ئەف موره بو سفردھمی ئەخمنی دزفريته،
چونکی دھمرا ئامیدیم سھر بھرتما میدیا بھر، کو ئیمبهر توریا
ئەخمنیا ژ (۲۰)ھمیرما پینک دھات، وی دھفری ژ سھرکرده يكی
تايیهت ھمبوبو، ئەف جوری موری ژ ھمیی لایاھ دھیت بکارئنان
لھورا ژ پرتھکا بھری یا بچویک دھاته دروست کرن، دیسان ماموستا
دلشاد دیتیت: ئەف جمھ گەله کن گرنگه دھیت بھیتھ قهکولین و
مسح کرن، چونکی یان جھن وان ل ویز بھر یان ئمو جمھ ریکه کا
بازرگانیا گرنگ بھر، لثیره دھیت ئەم ئاماڑه ب رویدانه کن بكمین
کو یا ساسانیا و یا گرتدایه ب ئەرەدنافه و بتايیهت دیرا سولتانه
مەھادوخت، ئاماڻدیه که بو همبونا ئەخمنی و ساسانیا ل وی دھفری
و دیت ئەقى رویدانی ب رەنگه کن لاوکی گریدان دکمل وان شونوارا
ھبیت، بھلئي ئەقەزی دمیتیت بی بھرسف؟.

ھم چەندھ دناف وان ژتیدرین کەفن دا گوتیه کو ئەف موره
ناشوری یه (دیار دیت کو ئەقى تشتەکت رەگەز پھرستی یه و لایمنی
عاتفی سفردھری دکمل دا کریه) لئی ۋیزه پرسیاره ک جھن خو دھیلیت
و دیتیت: ئەف دیاردە گەلەکا کەفنه دەم مەرف (بتايیهت خودانین
پلین لمشکھری و کارگیری و پیرەکین ئاینی)، دمر ھەممی پیدھیتین
زیانی دکمل دا دھشارتن و ئەف دیاردە ل باھرا پتر سفردھما دھیتھ
دیتن، ل مسرا کەفن دەم فرعەون دمری وان ھزرا زیانا پشتی مرنی
دکر و بھردەوام پیدھی و زیر و زیف و پېیکمەر و ھەممی مولکیتى
وی دکمل دا دھشارارت، لمسوبوتامیا ژ ئەف دیاردە ھمبوبو بو
نمونە گورین گورستان شاھا ل ئور کو تیدا چەندین تشتین پر بھا
دکمل مریبا دا دھشارتبون ژ وان قیسara سومەریبا ئەوا ژ زیری
ھاتییه چیتکن، ئەف دیاردە بھردەوام بھو تا سفردھمی ناشوریبا و ل
نەمرود کو بازىرەکن ئاشوری بھو دناف سى گورا (گورى سموراماتى)
سەمیرامیس و كچ و نەقیا وی بونوندا قبارەکى مەزنی كھرسەتین
بھا هاتنە دیتن، دیسان شیواز و جورى قھشارتنا مریبان یا جودابوو ل
ھنده ک سفردھما مەرف دناف لینکن مەزن دا ھاتییه قھشارتن و ئەف
دیاردە ب روئى ل ئەرەدنا دھرکهفیت، لئی ئەگەر ئەم بھحسن ئەمی
گورى بکەن ئەمی مور دناف دا ھاتییه دیتن، دی بیینن کو كومەکا
تشتین لمشکھری دکمل دا ھاتبونه قھشارتن وکی سھری روم و تیرا
، رامان ژی ئەم کو ئەف كھسە (خودانی مورى) بھری ھم تشتەکى
کھسەکن لمشکھری بھو یان سھرکرده يكی لمشکھری بھو چونکی پتر
ژ ھم تشتەکى پیدھیتین لمشکھری دکمل دا ھاتینه قھشارتن و ئەم
بایهتین لسمر مورا یا ژی پتر ژ ھم تشتەکى ھەفرکى و لمشکھری
نە و دھربرینى ژ كھسەکن لمشکھری دکەتن سھرەرای ھنده ک ئاماڻین
خەزەفی، دیت ئەم دھریشەکتی دا ھاتییه کوشتن و لثیره هاتییه
قھشارتن و دیت ئەم بخو خەلکن ئەم دھری بیت (ھم چەندھ
ژتیدرەکی دیار کریه کو ئەم گور بین شابویه و خەلکن گوندی ئەرەنایه

تیکه‌هی ئازادیا رۆزئامەقانی ل وەلاتی مه بەروقازى ھاتیه وەرگرتن

دیدار: سیلاف

محمد مەدەعىلى ياسىن تەھا

نىقىسىر و رۆزئامەقان

مامۇستا ل زانكۆيا دەزى

ماستەر ب زانستىن مېديا، ئاشتى و هەۋرىكىان ل زانكۆيا
نەتموين تىكىگرتى ل كۆستا رىكا، ئەمرىكا ناقىراست
قوتابىيىن دكتورايىن د بىافىن سىاسەتا ھەۋبەر، ل زانكۆيا
لەشىونە، پورتوقال

سیلاف: نەو چ پالىدەر بىون بەرىي وە دايىھ كارى رۆزئامەقانى
و راگەھاندىنى؟

حەمزا من بۇ راگەھاندىنى ژ زارەكىننىي ھەبىو و من ھەمى دەمان
باودەر دىرى كەر كەم. من حەز دىرى بىقىسىم،
من حەز دىرى بخوينم، و جاران بىدەنگىن بلند بخوينم كە دەنگىن من
بىگەھىتە دەردىرىتىن من ھەممىان. دەما من ئىتكەم جار بەريا پىر ژ
دەھ سالان دەست ب كارى راگەھاندىنى كرى، گەلەك بۇ من يَا نۇو
نەبۇو، ژېرکو كاركىن دەپ بىاپىدا د ناخى مندا بۇو.

سیلاف: تە چ باودەنامە دوارى مېدىيائىن ب دەست خوفە
ئىنايىتە و ل كېرىي؟

دەما ب پراكىيىك د بىاپىن راگەھاندىندا من دەست ب كارى
كرى، ھەستىكىن ب قىلاتىيىا زانستىيىا ۋى بىاپىن ھەر زۇو بۇ من
پەيدا بۇو. وەك مېدىياكارەك من ھەست دىرى كە دەپەت ئەپ بىاپە
مل ب ملىت سەرھىلداخا خوبى نۇو ل كوردىستانى، ژ ئالىيى زانستى
و پىشەيىشە ژى سەرھىلداخى بىدەت.

ھەر ژ بەر قىن چەندىي پىشى من خواندنا خول زانكۆيا دەزك،
پشقا زمان و ئەددىبىن ئىنگلىزى بدووماھى ئىنلىي، ل دەلىقەيان
دەھرىيام كە بەرداھوامىيى ب خواندنا بلند بىكەم د بىاپىن راگەھاندى
و رۆزئامەقانىي. ئەپ دەلىقەيە ل زانكۆيا دەزك پەيدا بۇو. بىتىكا
پەبۈندىيەن وانىن نىقدەولەتى كورسىيەكە خواندىنى د بىاپىن زانستىيەن
ئاشتىيەن ل زانكۆيا نەتموين تىكىگرتى ل وەلاتى كۆستارىكىا ل
نەمرىكا ناقىراست بۇ زانكۆيا دەزك ھاتبۇو. پىشى هەۋرىكىيى لىسەر
قىن كورسىيَا خواندىنى، ئەز ھاتمە ھەلبىراتن وەك كاندىدى سەرەكىيى
زانكۆيا دەزك بۇ خواندنا بلند ل زانكۆيا ئاشتىيەن. من لسالا
خواندىنى ٢٠١٠-٢٠١١ باودەناما ماستەرى د بىاپىن راگەھاندىن،
ئاشتى و هەۋرىكىان ژ قىن زانكۆيى بىدەست خوفە ئىخست.

نەزىزى بىتىكا پرۆگرامەكى ھەۋپىشك دنابەر زانكۆيا دەزك و
زانكۆيا لەشىونە ل وەلاتى پورتوقال، قوتايبىن دكتورايىن مە د بىاپىن
سىاسەتا ھەۋبەر دا كو تىزىما دكتورايىن لەۋر «رۆزلى راگەھاندىنى
د ديمۆكراسييەن ئىنتيقالىدا» يە.

سیلاف: پىشەيىا مېدىيائىن يا ناسىارە ب پىشەيىا وەستىان و
سەرگىيىشان. بوجى تە ئەپ بىشەيە ھەلبىرا؟ توج تام و لەزەتى
ژ كارى مېدىيائىن دىنىي؟

براستى ژى پىشەيەكە ب وەستىان و ب سەرگىيىشە. ئەگەر
سەرگىيىشى و مەترىسييەن پىتىرا كاران بىتى دەملى كىيارا وى كاريدا
سەرھىلبدەن، يىن راگەھاندىنى بەرى كارى، د دەملى كارى و پىشى
كاريدا ژى ھەر بەرداھوامە. و رۆزئامەقان بەرداھوام د بېرىكىنا كارىن

گشتی

ئەز بخو دېيىم تىيگەھەن ئازادىيىا رۆژنامەقانىيى ل وەلاتى مە بەرۋۇزارىيەتىيە وەرگىتن، ئازادىيا رۆژنامەگەرى و ئازادى بەھەمى تىيگەھەتىن خوقە رامانا تىيىكىدا ئازادىيىن كەمسانىيى دى نادەت. دېيت ب تايىەتى دەپ پىشىمەيدا ئەخلاقىيات و ئىتتىكىن كارى بەرچاڭ بەھىتەنە وەرگىتن و كار پىن بەھىتەكىن.

سیلاخ: چ ل سەر مىدىياكارى پىندقىيە بىكت داكو بكارىت ب دروستى ئاما خو بىگەھەتىن؟

لسەر مىدىياكارى فەرە بىزانتى كۆ بەرامبەر جقاڭى بەرپرسىيارە. دېيت باش بىزانتى كۆ كارى وي گەھاندنا رەش و سېبىيەن ھەر بابهەتكىتىيە وەكۆ ھەبىي و دىيار بۆ خەلکى بىن دەستكاري و ئالىگىرن ۋە پاشتىكىرىان. و دېيتدا دېيت پابەندىيەكە مەزن و وەفايەكە زىنە بەرامبەر راستگوتىنى بۆ تاكىن وەلاتى خو ھەبىت.

سیلاخ: تو چاوا رەوشە مىدىيائىن ل دەقىرا بەھەدىنان دېيىن و چ پىندقىيە بەھىتە كىن؟

نه بىتنى ل بەھەدىنان، بەلکو ل ھەممى ھەرتىمى رەوشە مىدىيائى خرابە، لىنى دېشىين بىزىن بەلکو بەھەدىنان گەلمەك پىشكەر نەبىت دېتى خرابىسى دا بەرنگى كۆ دەقىرا دى تىيگەفتى، ئەوزۇنى نە ژ بەر شارەزايى يان زانەبۈونى، بەلکو ژېھر كىتمبۇونا سازىيەن راگەھاندىنى يە لەدەقىرا بەھەدىنان. ب پېشىبەستن ب وي تىيگەھى كۆ ھەندى كىتمەرن بن، دى كىتمەر خەلەتىيان كەن.

سیلاخ: دىتنا وە بۆ مىدىياكارى ئازاد ل كوردستانى چىه و ئەرى مە مىدىياكارى ئازاد و ئەھلى ھەبىي و چ بۆ بەھىتە كىن باشد؟

مە چ مىدىيا بىنافىي مىدىيا ئازاد ل كوردستانى نىنن. ھەممى ھەشمەرەكە ماكىنەتىن پەۋپاگەندىتىن بۆ ئايىدې يولۇزىتىن جودا جودا. و ھەلبەت ئەف ئايىدې يولۇزىيە ژەھەت جودانە و د ھەقدەر و ھەۋەھاتىنە و ھەر ئىك ژى دنافا مىدىيا خودا شەرى د فروشىتە بىن دى. ئەف لەھەت نەھاتىنە د مىدىيا واندا رەنگىھەددەت. دېتى يارىن دا ژى خەلک و جقاڭ ب لايىن ئىتكىن توش دېيت و زەرەرمەند دېيت كۆ كارتىيەكە زىنە مەزن لىسرەتىيا زىيارا خەلکى و بېرىدارانىن وانىن ساخلىم لەدۇر دەردوورىن وان دىكت.

سیلاخ: ئەركى مىدىياكارى دەھەمنى پەيدابۇنا رويداندا دا چىه و چ ل سەر وى پىندقىيە بىكت؟

مىدىياكار د كاودانىن نەخوشدا دەكەقەنە بەرامبەر بەرپرسىيارەكە مەزىندا. د پىريا ھەفرىكىيەن دۆمەرىتىدا مىدىيا و مىدىياكار دېيت پىشكەك ژەھەرلىكىيەن نەك لايىنەك ژ بۆ چارەسەر كەندا وي. مىدىياكار دېيت بەرنگەك نىيەتىيەق: 'قەگۆھاستا راگەھاندىنى ب لايىنگى و بەلاچىكىنە كەرب و كىن و پەۋپاگەندىي و خۆشىكىن ئاگىرى ھەفرىكىيەن بىكت و ھەقدەم دېيت بەرنگەك پۆزەتىيەق: كاربەكت لەگۆر سەتىنەرەتىن پىشەبىي و دەسترەسييەكە باش بۆ پىزازانىنەن ھەممى ئالىيان پەيدا بىكت، و ب باشى ژىتەر و بىنەرەتىن مەلەمانى تىيگەھەت و بەرپرسىيارېت ل ھەمبەر ئەخلاقىياتىن قەگۆھاستى. ئەقە بخو بابهەتكىن گەلمەكى بەرفەھە و جاران پىندقىي ب مەھىيەن راھىتىتىيە.

خودا توشى ئىشانان دىن، ب تايىەتى ل دەقەرىتىن مينا رۆژھەلاتا ناھىن.

من بخو ئەف كارە نە ھەلبىزارتىيە، ھەر دەكەل مندا بۇويە و ئەم بەھەقرا بۇويىنە، نە ھەلبىزارتىنامى بۇو، پىنكەق بۇوين.

سیلاخ: مىدىياكارى كوردى وان حەزىت تە ھەين بجە دېئىت و نەگەر (ئە) و نەگەر (ئە) چاوا و بوجى؟

ھەندەك حەز مىدىيا كوردى ژى ھەنە كۆ تا نەھۆ نە من، نەزى چ مىدىياكارىن دى بجە نە ئىنایىنە. من بخو چ تەھەقۇعاتىن مەزىن ژ مىدىياكەن نىنن كۆ نۇو و نەزاسىتى سەرەلدىيە. ھەردەمەك ئەم بەھەقرا شىاين ب بەرnamە كار د باشىكىن ئاستى مىدىيا خودا بىكت دەھىن، لوى دەمى دى حەزىن مە بجە ھەتىن.

سیلاخ: مىدىياكارى گەھەتتىيە قۇناغىتى بلند و ناستەنگىت مەزىن ل بەراھما خو بىرەنە. تو چاوا سەحدەكەيە رەوشە مىدىياكارى چىھانى؟

مىدىيا كوردى بەنگەكىن زانستى ھەبۇونا خو نىنە و ھېشتاد قۇناغىن ئىنتىقالىدا بىسەر دېيت. مىدىياكەن كەن كۆ بىتنى د خزمەتا ئايىدې يولۇزىتىن جودادا كاردەكت و تا نەھۆ نەشىيە بېيتە ژىتەر ئاپارىتىكىرىن پىزازانىن بۆ تاكەكەمىسى دنافا جقاڭىدا. و جقاڭ ب گەھەتتى و ھەردىسان تاكەكەمىسى بۆ بېرىدارانىن ساخلىم نەشىيەن پەنایىن بۆ قىن مىدىيائىن بىھەن. دېيتىن مينا كەن مە گۆتىن نەھۆ گەلمەك تاشتىن ھەنەن كۆ دېيت ئەلەك كار تىدا بەھىتە كەن، لىنى ب ساناهى نىنن، دېراسەت و بەرnamەرەتىي بۆ دېيت.

سیلاخ: ژىتى رۆژنامەقانىا كوردى دەربازى ۱۱۳ سالان بولىنى ژىللى ئان سالىت دوماھىيىن، مىدىياكارى كوردى ل بن چاقىت سۈرتى سېخورىت داگىر كەران دابۇيە، تو قىن قۇناغىن چاوا دەھەلسەنگىنى، ئانكۆ قۇناغا پىشتى دروست بونا ئازادىيا كوردستانى؟

ژىتى ئىكەن رۆژنامە ب كوردى دەرچۈرى دېيتە ۱۱۳ سال نە ژىتى رۆژنامەگەرپىيا كوردى. دېيتىن دېرۋەكشان ئىكەن دەرچۈرۈن رۆژنامە كوردى بىكەنە دېرۋەك بۆ رۆژنامەگەرپىيا كوردى، لىنى بىدەتىنامىن نەو وى رامانى نادەت كۆ دېشىين بىزىن ئەقە ۱۱۳ سالە مە بەھەمى رامانىن خوقە رۆژنامەگەرپىيا كوردىا ھەي. بىدەتىنامىن رۆژنامەقانىيە پەۋەنلىكىن داھىردا خەلک و دەستەلەتىدا ل كوردستانى ھەر ھېشتاد ژ دايىك نەبۇويە.

ژ ئالىيەكىن دېقە ھەرۋەك د پەرسا خودا وە گۆتى، نەحەزىن وەلاتى د بەرپلاشىن. جاران داتاتىن جوراوجور ھەنە كۆ لەپى وەلاتى ھەشمەرەكە سازىيەن مىدىيائىن ھەنە كۆ ژىتىر چەتىرىن سەرەپەخۇسى بىن، كارتىن مينا سېخورى و تىيىكىن دەكتەن. لىنى دا قىن بىدانىنە رەخەكىن، پەرسا من ئەقە ئەگەر رۆژنامەقانەك خو ھەز بىكە كوردەكىن پاڭ ژى بىت و ب نەزانىن و بەرنگەك نە پىشەبىي و نە بەرپرسىيار سەرەدەر دەكەل قەگۆھاستەكە رۆژنامەقانىدا كەر، ئاپا مەترىسيا وى ژى ھەر ب قەدەر مەترىسيا سېخور و داگىر كەر و ھەرنافەكىن دېيىن ھۇون لىنى دەدان، لىنى ناھىت؟

خهواندنا مگناتیسی (التنویم المغناطیسی)

پشکا هەشتى

ژ سەمتا چاقا بلندتر و پیدقیه چاقین خۆ نە زلقوتینیت و پاشی ژ ژمارە ١٠١ تا صفر اى بژمیریت پاشی چاقین خۆ ھېدى دانیتە سەر ئىك دگمل رىتكىختنا ئىنان و بىرنا بېتىنا خۆ (تنفس) پاشی فەرمانى بىدەتە مىشىكى خۆ كۇئارام و خاث بىبىت داكو ئەم فەرمان بىدەتە ھەمى لىشى و پاشى ھەناسەكا كۆير ھەلکىشىيە و دگمل ھەناسى ژ ژمارە (٥ تا صفر) بخوبىتىت بىن كۆ ژمارا بېتى (واتە دەلى خودا بخوبىتىت) پاشى ل دەمنى ھەناسە بەردانى دىسان ژ (٥ تا صفرى) بخوبىتىت بىتى كۆ ژمارا بېتىت ، ۋى كىيارى دوو جارا دوبارە بىدەت .

پیدقیه بەرى مروقى ژ مروقى پىھەل تر بىت واتە مروقى بىن درېزكىرى بىت ل سەر پىشتى و پیدقیه لەدمىت ب كىيارا ھەناسە ھەلکىشانى و بەردانى رادبىت دەستىن مروقى ل سەر سىنگىن مروقى بىن و دى ھەست ب بىتەنگىن و خاث بونى كەت ، پاشى فەرمانىن خۆ بىتىت بۆ ھەمى گەين لەشى خۆ بىتىن خاث داكو ھەمى ھەست ب ئارامىي بىدەت و بىزاقى بىدەت كۆ مىشىكى وى ژى وى ئارامىي و درېگىرت ، بېتىنە قى كىيارى ئەلفا (Agpha) وئەگەر گەھشەت قۇناغا ئەلفا وى دەمى مىشىك دى بىن بەرھەف بىت بۆ وەرگرتنا ئەرىنى ، پاشى ئىكىسىر دېجىتە قۇناغا دى ئەو ژى قۇناغا كەيف خوشىي و ئارام بونى يە ، پاشى دى فەرمانىن خۆ ب لەشى خۆ كەت دى ھەست ب گەرماتىن ولەرزىنەكا سقك كەت .

نەناندۇن : دگمل وى كەسە باخىه بىن تو دەقىنىي و بلا چاقىتىن تەل سەر چاقىتىن وى بن واتە وەكى (چاف زىلكانى دەمنى دوو كەس دەكەن) بېتى بلا ھەمى ھەزرو بىرەن تەل سەر من بىت و خۆ ئاماڭە بىكە و بىزاقى بىكە ھەمى ئەقلىي تەل سەر تە بىكەن بەرگىریا خۆ ژەن ئەكە بىج رەنگا ھەمى ئاقلى و مىشىكى خۆ بىدە كارى دگمل ئاقلىي من داكو پىتكە بگەھىنە ئىك ئەنچام ، بلا چاقىتىن تەل سەر وى بن و چەند جارەكى قى ئاخفتىن دوبارە بىكە بۆ ماۋى دوو تا سىن خولەكى و پىشىتى ھېنگى بېتى : ئەقە گەلەك باشە ئەز ھەست دەكەن كۆ ھەفكارى دنابىھەرا مەدا ھەيدە ، بېتىلە بلا مىشىكى دەپىن و پىشىتى ھېنگى قى پېرابگەھىنە .

نوكە من دەقىتىت تو خۆ خوار بىكە بۆ لايىن سىنگى بۆ ناڭ ھەردوو دەستىن من و پىدقىيە مىشىكى تە كارتىكىرنى ل قىن ھەزى بىدەت و دوبارە بىكە قە ، دى كەقىيە ناڭا دەستىن مندا و ژەن تەشتا نەترسە نوکە تو ھەست ب پالدانى دەكەن و بەرھەف لايىن سىنگى دەھىتى تو نوکە ھەست دەكەن كۆ بەرھەف من قە دەھىتى و دەرە ، دگمل ھەندى دەستىن خۆ بۆ لايىن وى قەكە و درېز بىكە پاشى دەستىن خۆ ئىكىسىر ب نك خۆقە قەكىشە و وەسا بىدە دىاركىن كۆ ئەم بىن خوار بوي بۆ لايىن تە وەند دەستىن خۆ درېز بىكە ھەتا سەرەت تېلىن تە دگەھەنە سەرەت وى كەسى دەقىنىي و ھېدى دەھىتىن خۆ قەكىشە و بلا ھەمى گاڭا چاقىتىن تە ل سەر چاقىتىن وى بن و بىقى رەنگى دى خەو لى كەقىت ، ھەر بىقى رېتكى تو داشتى بولايىن پىشىتى ژى درېز بىكە .

خەواندنا خۆيىخۇ:

ھەندەك جاران مروف خۆ بخۆ دەقىنىي ب رېتكا خەواندنا مگناتىسىي و دەقى بواريدا ئەم تو شىتى دەقىت بىبىنت بەرى خۆ دەخەو بىدەت ھەمبىان دېتىزىتە خۆ و پاشى فەرمانى ب ئاقلى خۆ دەكەت كۆ ئەم تو شىتى دەقىت بىبىنت دەخەواندنا مگناتىسىدا ، ئەف كىيارە ل جەم گەلەك كەسان ھەيدە يېتىن كۆ بەھەرەيا خەواندنا مگناتىسى ل جەم ھەى و بېرىتكا راھىتانا بىدەت خۆقە دېنىتى .

خەواندنا خۆيىخۇ پىدقىي ب خاچبۇنا ھەمى لىشى ھەيدە ، تاكو ئاقلى مروفى يېن ئازاد بىت و بىشىت راھىتانا بىكەت و ئەقى ژى پىتويسىتى ب راھىتانا ھەيدە بۆ دەمەكىن ژ ٥ تا ٢٠ خولەكى ، دەقىت مروف ل جەھەكى بەتال بىت و مروف لى نەبن و چ دەنگ نەھىتە مروفى و پاشى دى خۆ درېزكەت چ ل سەر ناھىلەكە كى يان ئەمرى دەقىيە مروف جەلکىن زەر ژ بەر خۆ بىكەت و دىسان قاوىشا و پىتلاقىتىن بەرچاشقا و ھەتا گۆستىرگە كى ژى تېلىن خۆ بىكەت ، پاشى ھەزا خۆ ژ ھەمى ئارىشا دوپر بىتىخىت و بەتىلىت مىشىكى وى يېن ئازا دېيت و ھەست ب ھەبۇنا خۆ بىكەت ، پىشىتى ھېنگىن رولى چەقاندىن (تەركىز) دەيت و پىدقىيە بەرى خۆ بىدەت جەھەكى

گشتی

- باودری و پاقرثی گیانی همیه .
- ۴- دهست بکاری نفاندنی نهکهت ههتا ههمى گوتنتین دکریارا نفاندنی دا دهیته گوتون ههمیان ژ بمر بکهت و راهینانی ل سفر گوتنا وان بکهت .
- ۵- پیدقیه ههمى هوش و بیرین وی دگریدای کاری وی بن و پیدقیه ماموستا بین شارهزا بیت دزانستی پیتان (علم الحروف) ونافاوزمارا وهمی ریکتین گریدای ب (مندل) فه .
- ۶- باودری ب سمرکهفتنا کاری خۆ همبیت .
- ۷- چاقین وی ل سمر وی کەسى دنفینیت نهچن یان کو هدر زیرهفانیا وی بکهت ويزاھی بکهت ئارامیی و خوشیی بو چیبکهت .
- ۸- ریزگرتن بکار بینیت ل دهمى دگمل دئاخفیت .
- ۹- ج مەرجا زیبر نهکهت .

ئۇ مەرجىن کو پیدقیه دکسی دهیته نفاندن دا هەبن :

- ۱- بین لەش و جلک پاقز بیت .
- ۲- ج ئىشىن دەروننى یا نەخوشیه کا دى ل وی کەس نەبن بین ساخلم بیت .
- ۳- هزر وەوشىن وی دویر بن ژ تشنی ئەندىشەی و گوھدارى ماموستايى خۆ بیت .
- ۴- بین راستگوو باودر پېتکرى بیت .

ھەلۋاردا جەپ :

- ۱- پیدقیه بین پاقز و ب نەقىز بیت .
- ۲- ج پىساتى و تشنىن پىس لى نەبن .
- ۳- رائىخىستىه کا سپى وانه ناھلىك يان پاتەكى سپى بو جەپ كەسى دهیته نفاندن همبیت خۆ ل سمر درېز بکهت يان روينىتە خوارى ل سمر .
- ۴- بى دەنگى ل وی جەپ كەسىت بین ئەف کاره تىدا دهیته كرن .

رېتكا خمواندى :

كەسى دهیته نفاندن ل سمر وی جەپ بو ھاتىيە تەرخانگەن روينىتە خوارى چوار مىركى يان درېز كرى .

پاشى هندهك بىئەن خوشىي (بخوير) دوى ژۈورى فە بەيتە سوتاندىن يان رەشاندىن داكو بىئەن خوش ل ژۈورى بەلاڭ بېت ، پاشى دى ل سمر دەستەكى وى يان ژى ل سمر كاغەزەكى هندهك نەقىسىنەن تايىت ب (مندل) اى فە نەقىسى وپاشى دى دەست بخواندىنى كەپ و ئەم خواندىن ژى جورا وجورن هندهك ئايەت وەندهك ناقن وەندهك پارانن (دوعا) نە ، (بەلى ببورن ئەم وان ناف دووعا نائىنە خوارى بتنى مەبەستا مە ژ قىن نەقىسىنى ئەمە كو بېتكىن ئايىنى ژى خمواندىن مەنگاتىسى ھاتىيە كرن)

پاشى ماموستا ژ خمواندىن خلاس بېت خەول وی كەسى دەھەت وەھر پرسىيارەكا هەبىت ماموستا ژى دكەت و ئۇ بەرسەت دەھەت ، دىسان هەر ماموستايىكى كەسى دەست نىشان كرى هەمەيە بو ۋى كارى و باشترە ئەگەر چ كور يان كەج بېت نەگەھەست بېت (بالغ) وبچۈك بېت چىتىر كارى وان دى سمرکەھەست ، هندهك ماموستا هەتا ۳۰ سالىيە دەشىن بېنۋىن .

پاشى ئېكسەر بەرەف قوناغا دى دچىت وەسا ھزر دكەت دناف باخچەكىدا يە ل سمر رىبارەكى و گول و دارىتەن جوان لى ھەنە و دەنگى بلبل وبالندا دەيت و وەسا ھزر دكەت كو براستى دناف وى باخچەكىدا يە ئەندىشەيە (خيالە) ، خۇ ئامادە بکەت بۆ چونەنافاخەوا مەنگاتىسىدا چونكە دى بەرە خەواندىنى چىت ، ناقبەرەكە كورت دنابىمەرا خەوا مەنگاتىسى خەوا سروشىدا هەمەيە ، بېنى رەنگى دى چىتە دناف خەوا مەنگاتىسىدا .

ل دەمى خەواندىدا هوش و بىرین مەرۋى ئازاد دىن و ژىن كونترولا هوش و بىرین هەشىار دەردچن و دەھەمان دەمدە گيان ژى ژ لەمى ئازاد دېيت بۆ دەمەكى كېم و ئەف ئازادكەن رى دەدەتە هوش و ناخ و گیانى مەرۋى كوب ئازادانە بگەھىت دناف دەم و جەندا دل دەمى خەواندىنى دا تو دشىتى بگەھىيە هندهك راستيان وئەگەر ب خەواندىن مەنگاتىسى نەبایە تو نەدگەھەشتىيە وان راستيان .

دیسان بخەواندىنى تو دشىتى بزقىرى بۆ دەمەتىن بورى و كەفن وەندهك رويدان و بويىدا بىانى و قەگوھەتىزى .

بېتكى خەواندىن مەنگاتىسى مەرۋى دەشىت ب هەمى دىياردىن پاراسايكولۇزىتەن تېپەر (خارق) راببىت وەكى رون بىنى (الاستبصار او خواندىن نامەكە گرتى يان پەرتوكەكە گرتى و زانىنا دەمى بېتكى دەمزمىتەكە دویر و پېشىپىنى وزانىنا هندهك رويداندا كول جەھەكى دویر چىتىن و چارەسەرەيا تېپەر و دەرئاسا (خارق) پشکىنەنەخوش و چارەسەرەكىنە وى بى كۆ ئەم كەسى بېنى رادبىت دكتور بېت و هنارتىن بېرى و ھەزى بۆ كەسەكى چەندى دویر بېت .

ب قى رەنگى پەيەندىدا دنابىمەرا خەواندىن مەنگاتىسى دىياردىن پاراسايكولۇزىتەدا دىيار دىن ل دەمى مەرقۇ ژ هوش خۆ دچىت هوشىت ھوندر (عقل باڭن) ژ كونترولا هوشىت ھەشىار ئازاد دېيت بەلىنى ژ قەيدو زنجىرىت لەش وى ئازاد دېيت ، بەلىنى ئەف ئازاد بونە يان پارچەبىز چونكە ئەگەر هەمى ئازاد بۇ دى مەرىت ، ئەف ئازاد بونە رى دەدەتە هوش ھوندر (عقل باڭن) و گیانى كوب كەفە خۆ بگەھىتىن دناف دەم و وەختاندا .

نەھىتىنە سەرکەفتنا هەر كەسەكى دەجىھەنەن دەمەنەتە سمر شىيانىن وى كا دى چەند كارتىكىنى ل سمر ژىنەرەن ژيانى كەت يېتىن كۆ وى بخۇ دىسان خەلکى دېت و كا دى شېت چەند شوين تېلىت خۆ ل سەر وان كارا هېتلىت ئەمەتتەن دەكتور بېت .

(مندل) يان كورىتكا خەواندىن مەنگاتىسى بېتكى ئايىنى : مە نەقىت ئەم خۆ دناف پېتلىن (مندل) دا بەرەدەيە خوارى وگەلەك رېتكىن (مندل) هەنە و بىتلىنى دى هندهك روناھىان بەرەدەيە سەر (مندل) ئى و رېتكىن وى .

وچەند مەرچەك هەنە بۆ ئەنچامدانان رېتكا مەنگاتىسى يان (مندل) ئى مەرجىن كو پیدقیه ل جەم ئەم كەسى ب خەواندىن رادبىت وانه ماموستايى دەنگى :

- ۱- پاقزى لەشى و جلکان
- ۲- پیدقیه ئەف كاره بۆ خزمەتكرنا مەرۋى ئەتىي بېت
- ۳- پیدقیه ماموستايى بادىرەكە بەپەز ھەبىت وھەمى سەتونىن ئايىنى بجه بىنېت چونكە ئەمەت ب ۋان كاران رادبىن پېندقىيە باودریا وان يان بەپەز بېت چونكە ئەف كاره ب رېتكا

تەحسىن تاھا و سوز و پەيمان بو ئەفرو

ديارييە بو گيانى پيرورى ھونەرمەندى مەزىن تەحسىن تاھاي

و حورمەتن و خودان ھونەر و ھېيەتن
خودانكى و پەروەردەكىرىپاڭ و رەسمەن
دانقىبىرا دۇو چىايىت خورستى و نەلەن
تەحسىن تاھايە و ل سەر كەلى يە

٢

ل سىرانا بەھارى كومىتىن زەرى و ئەسمەرا
گەنج و خورتا دىكاركىنە ب جىلىت كوردى يىت رەنگىن
ھەر كۆمەكا ل جەھەكى، ل ھەر كۆمەكى ئاوازەكە وچ دەھول و
زورنا، ج دودك، گەنج و خورت يىت دىن و هار بوبىن،
خوها ل بن دەست و پىت واندا چىيت
ول لاپىن دىتر زى سترانىت فولكلورى نە، ھندى دېيىن،
ھندى قەدىگىرن، و دىلان زى يا گەرمە

٣

بەرى خو دەھەمى دارمازىيەكا ل سەرى گەركى ب تىن و
دوكتىلەكا كېيم لى بلند دېيىن، من گوت دا ئەز بچم سەحەكمىن
كۈدمەت و بىن دەنگن، چ تارىشەيە ئەۋە مەرۋە كەفتىنى؟
نېزىك بوم چ نېزىك؟ بلوپەكا دەھەستى دا و ب لىقا
ھىدى ھىدى بىن پەدقەمنى
ئاوازىن وى ئاخىنكىتىن ئاشقەكىن گەرمن، ئەز زى گەنج و
ئاشقەم و ب ۋىنى لورىنا بلوپەن سەرخوش و مەست بوم
دەست ژ بلوپەن بەرداڭ و گوت دىن وەرە لاوکو، خورتا
ژەتىمى تە دىارە تو زى وەكى من ئاشق و ئەقىندارى..!
ئەرى برا نا بىتى تو كى تو ھوسا بىن نەترسى؟
شىرىتىن سىخورا دەھازىن بى سەر بىرىنى

٤

دى وەرە لاوکو

بەرخى نېر بى كېرى يە

ئاشق و ئەقىندارىت ژەن و تە گەرم ترب شاھىا و رەقاسىن
بىن ھەفرىكىا مەننى دەكەن كوب سەرفراز و ئازاد بېن
وەرە لاوکو ئەز تەحسىن داكو دەستا تىكىگەن و بچىنە
ناف سىرانيا (بەتىرە دەستار بەتىرە، وەلات شىرىنە) بى بىكەينە
دىيارى

٥

هاها مامى سليمان كا راوهستە ئەزم ئەزم، ئەز نەو كەسىم
بىن دەلىن تەدا دېيم، ئەز رېقىنگى كاروانى نەمەرە مەمە دەستىتىت

محمد محسن

١

ئەز زاروگ بوم ل بىرا منه
ل شەقىرىيەكا زەستانى ل ناشا مالى
روينشتىمە، دىوانا پەرە و بىتەنگە، چاقىن ھەمیان ل
كەسەكىنە.

مۇزلى تىلىن تەمبۇرىتىنە

ھىدى ھىدى، تىڭ تىنگ و پاشان ئاوازىت نەرم و مەلۇيەل
دەستپەتكەن ب دەنگەكى نازك وزەلال:

ھو دونيايىن، دىوان پەرك

لىوانكا مالى زى ژ كچ و ژنا رېشى بى

من دەستى خودانا سەر ملى كالەمەتىرەكى و ھەزاند، دا بىتى
بەرە و بىن بىن روحە و نە لەنى، من دوبارە كر و گوت مام مام؟

ل سەر ملى خۇزقىرى ها مامو خولام؟ من گوتى ئەقە چ تلن
وەكى لەقەنا دەنافىدا دەلەرزىن؟ و ھزار ئاواز زى دلورۇن و دېمىشىن؟

ئەقە چ دەنگە دىوانى قەمشەنگ دەكەن و ھەممى ليش دېوشىرن؟

ھو مامو خولام ئەۋە مەرۋە دەناف مەللەتان دا كەت كەتن، بىتىز

ئەدەب
ھونەر

سويندا مەزن، قەسمەم ب كورستانى بخون
لىيچەنام و نوکە ژى دېيىزىم
بەسە شەرمە، شەرمى ژخو بىكەن
ئەز و تو و ئەقە و يىن ھە
ھەمى بسىچەن، سىچا مەزن نە ئىك بۇونى
ل دىرىوكى ئەمەيت كوشتىن
ب راستى هەرنە ژيانى، ئىك رىز و ئىك دەنگ بن
ئومىيد و سترتىنن و دەگەرىي داشكىوون
رستكا ئومىيد و خوزىكىت وى قەتىان و بىاندن، دەمى ل
غەربىيا ل سەر ملا زقاندى و سترانا كە دۈزمنى سەرى خويە
ل ئاهىنگىن سەركەفتىن گازى رىيەر و مللەتى ھەمیا دەر

خو سەر ئەفراز كرن، ژ خودى مەزن خاست پاراستن
چەندىكا خو قەكر و نان تەھىنگ و پىتخارن روپىكىن
و دەگەل سوجەتا روندك باراندىن، كەنى و گرى دەگەرىي دا
تىكىدل بۇون و جار جار ژى سەرى مە ب سىنگى خوقە دشداڭ
نەا ئەر رۆز بولارقانى بول تەھسىنى سلاڭ گەھاندىن،
تەھسىنى ژى پەيىش و ناواز ۋەھاندىن و ستران پى لوراندىن.

^٦
خودانى سترانا (دى ھىممەقە يارى، يارى دى ھىتم)
پىشوازى ل پىشەرگەها دىرىن
سەرى خو بول شەھيدا دچەماند و بى دەنگ دما
گورستان نخافتى.

ئەحمدە زىبارى:

بەلىٽ من گەلەك سترانىت سیاسى گوتىنە و من سترانىت
شورەشگىرى و ئايىنى و ديوانكى ژى گوتىنە، ئەز دشىم
بىزىم ھەمى جورە ستران من گوتىنە

دىدار: عەممەر ئاكرەمى

ھونەرمەندى دەنگ خوش و فولكلوري، ئەحمد سالح يى ناسىيار ب ئەحمدە زىبارى ژدايك بويى ۱۹۵۷ ل گوندى شىكهفتى ل دەقەرا نەھلىٽ هاتىه سەردونيايى و دەمەكى درىزى دەست ب كارى ھونەرى كرى و خزمەتكا مەزن پېشىشى ھونەرى كوردى كريه و تاكو نوكە ب سەدان ستران تومار كرينه و سالا ۱۹۷۳ دەست ب ستران گوتىنى كرو كاسىت توماركىنه بو تومارگەها سالح ل ئاكرى، هەتا ئەقى دەمى پتىرى ۲۰۰ کاسىتان ھەنە.

ول قى ھەزىزلىك دېيتە مىھۋانى سىلاڻ و روتاھىيى دئىختە سەرچەند ويزگەھەكىن ژيانا خو دوارى ھونەرى دا، ئەقا ل خارى ژى قەرىزىدا دىدارى يە

سىلاڻ: دەمى تە دەست ب ستران گوتىنى كرى رىنگرى ل تە
نەھانە كرن بوقۇي كارى.

ئەحمدە زىبارى: بەلىٽ رىنگرى ل من هاتە كرن و بندىمالا
من حەزىزەدەر ئەز سترانا بىزىم، من سازەك كرى، مامى من
نەدەنەلا بىنەمە مال چەند سالەكا، ل وى دەمى ژى بابىن من
ئەمرى خودى كىبو مامى من ئەز بخودان دىكەم، مامى من
دو جاران تەمبىرا من شىكاند وگوتە من تەمبىرى نەكە، بخو
چىلەكى بىكە باشتەرە، بەلىٽ من ئەف سىورە ھەمى شىكاندۇن و
من دەست ب ستران گوتىنى كر ھەتا ل دەقەرى ئەز ناقداربۈيم و
من خزمەتا سترانا رەسمەنا كوردى كر

سىلاڻ: تە سترانىت سیاسى نەگوتىنە.

ئەحمدەزىبارى: بەلىٽ من گەلەك سترانىت سیاسى گوتىنە و
من سترانىت شورەشگىرى و ئايىنى و ديوانكى ژى گوتىنە، ئەز
دشىم بىزىم ھەمى جورە ستران من گوتىنە.

سىلاڻ: چ جاران ژېمەر سترانىت سیاسى تو نەھاتىه
زىندايىكەن ژلايىن رىزىما بەعسقە.

ئەحمدەزىبارى: بەلىٽ ئەزىزى هاتىه گرتىن بى ماۋى ھەشت
ھەيچان ئەز بىمە ئىستىخباراتا بەغدا بىيارا سىندارەدانى ژى
بۇمن دەركەفت بىوو، بەلىٽ ب ھارىكاريا چەند كەمسەكان
ئەززىزگاركەم وئەمرەكى تايىبەت بۇمن ئىينا دەر نوكە ژى من بىلگە

ئەممەرزىيارى: ب ھزامن سترانا كوردى گەلهك پىش كەفتى يە و مەگەلهك دەنگىت خوش ژى ھەندە، لىن دەمل ھندى دا ئەم سترانا كوردى دەمل سترانا تۈركى فارسى تىكىھەل دەكەين، كۆئىچلىرى تىتەكى گەلهك خرابە و تاما سترانا كوردى بەرهف نەمانى قەدبەت.

سیلاف: تەل بىرە ل پاشەرقۇزى ج كار دبوارى ھونەرى دابكمى.

ئەممەرزىيارى: من ھندەك ستران يىت ھەين من يىت توماركىرىن و ھندەك پەيقەن ھوزانچانانه ژوان ھوزانچان لقمان شوشى، كومىن ل بىرە بىكەمە كلىپ و ل دوماھىيى ژ سوپاسيا ھەمە دەممە كۆئىچ دىدارە دەمل من كرى و داخازا سەركەفتىنى بو ھەمە دخازىم

ھەندە كۆئىز زىندانىيەن سىاسي مە.

سیلاف: نەگەر تو بومە بمحسى تىپا گولان بىكى نموا تە و ھەندەك ھونەرمەندان دامەزراڭدى ل ئىراننى.

ئەممەرزىيارى: سالا ١٩٨١ نەم چۈننە ئىراننى ل وىرى ژى نەم چۈننە مەكتەباسىياسى يَا پارتى بومە تىپەك ب ناقى تىپا گولان دامەزراڭد، نەم كۆمەكى ھەقالىن ئاكىھىي و زىيارى بوبىن، ژوان ھونەرمەند ئەرددوan زاخوبي و شاكر محمدەمەن و عيماد ئاكىھىي و عبدالرحمىن حاجى بوبىن، كارى مەزى ستران توماركىرن بوبىن دەنارتن بولۇزىگەھى دەنگى كوردىستان، نەم ھەتا سالا ١٩٨٤ ماين لقى تىپى.

سیلاف: كەمسەك ھەبۈنناقىنە محمد ئەمەن كۆگەلەك يىزىكى تەبۇ دەما چویە بەردىلۇغانىدا خودى ج كارتىكىن ل تە كى؟

ئەممەرزىيارى: دەزمارا بورى دا (٧٢) و ل پشقا ئەدەب و ھونەر دا چاپىيىكەفتەك دەمل ھونەرمەند ئەممەد زىيارى ھاتبو سازكىن و ب شاشىقە پىريا وى ھاتبو بىرىن، لەوا دېنى ھەزمارى دا دەقىن وى ھاتە بەلاڭ كىن داخازا لىبورىنى ژ ھونەرمەندى هېۋىتى و ھەمى خويىندەۋانىت سیلاف دەكەين ژېر وى شاشىن.

ئەممەرزىيارى: مىندا وى گەلهك كارتىكىن ل من كى، ھەروەكى چاوا تەيرەكى ب پەر پەرتىت وى بقوسىنن و لېقەتكەن، دى چاوا بىت، چونكى ئەوى گەلهك ھارىكارىا من كىبو ددانانا پەيچان و پالىدەرەكى گەلهك باش بولۇزى سترانا نوى بىتىم

سیلاف: تو نوكە چاوا سترانا كوردى دەھلسەنگىنى و دىچ ئاست دايە؟

بەردان ماردىنى:

دەمى ئەز و فاتوش چوينە دەھىلەنا زىرىندا رويدانەكا گۈنگ بۇو دەزىانا من دا

دىدار : پيرس ئامىنى

د قى هەزمارى دا سترانېتىرى دەنگ خوش و پىشىشكارى خودان شىان «بەردان ماردىنى» ل سىلاقا مە مىھقانە و چەند پرسىارەكان ئەم دى ئاراستەي جەنابى وى كەين و گەلەك سوپاس بو ئەوى وەكى دېزىت دى ب سەر بلندى و ب شانازى ۋە بەرسقا ھەۋە دەم و دى بەمە مىھقانى وە .

* سوپاس، ئەز بخو خەلکى مىرىدىنى مە ول سالا ۱۹۷۶ ھاتىمەل سەر دونيايى و دەستپىتىكا من بو كارىن ھونەرى بوزاروکىنيا من دزقىت و ھەمى دەما من خەونا ناقداربۇونىتە بەبۇيىھە و تا نوكە ئەز بىن بەردەۋام و دى بەردەۋامىنى پىتىدەم .

سىلاڭ: ھونەر ل دەف تە چىيە ؟

* ھونەر ل جەم من ھەمى تىتە و زىيان ھەمى ھونەرە و ئەز خو بىتى دكارى ھونەرى را دىيىن و شانازىنى دىكەم ب ھونەرى دەتىمە نىاسىن .

سىلاڭ: تو حەز كىز ئامىرى موزىكى دىكە ؟

* ب راستى دەما بەحسى ئامىرى موزىكى دىكەن ئىكسەر تەمبۇر دەن ل بەر چاقىتىت من و من ئەۋ ئامىرى ژەنى ھەر ژ زاروکىنيا خو و تانوكە دىيىن خوھىشلىرىن ئامىرى موزىكى .

سىلاڭ: ب چەند زمانان تو سترانا دېتىشى ؟

* تا نوكە ب ھەردو زمانان كوردى و تۈركى من گوتىنە، ئەۋ ژى بۇ ھندى دزقىت كۆ ب ھەردو زمانان من جەماواھەرەكى گەلەك مەزىن ھەيە و ب ھەر زمانەكى ئەز بىتىم ئەز دىيىن خزمەتەك بۇ ھونەرى .

سىلاڭ: پەيوەندىيا ھەۋىنىيە كارتىتىكەن ل ھونەرى تە نەكىرى ؟

* نەخىئىر چ كارتىتىكەن ل من نەكىرى بەلکو دىيىن ب تايىھەت نوكە پىر ھارىكار بۇيىھە ل گەل من و ھەمى

من و پەيدابۇنَا جەماوەرى بۇ من دىيىنم دى ب رىتکا
ئازادىا من بىت .

سیلاھ: تە چەند ئەلبوم ھەنە و ئىتكەم ئەلبوم
بەلاڻىكىنە وئى بوكەنگى قەدگەرىت ؟

* تا نوکە من ئەلبوم يېت ھەين، سەرەرايى
ھندى كۈنوكە ئەز يېت بەرھەقىيا بۇ دوو ئەلبومىت، دى
دەكم ئىتكىز وان ھەمى كوردى نە و يَا دى زىك ھەمى
تۈركى نە، ول دوور بەلاڻىكىنە ئىتكەم ئەلبوما من بوسالا
٢٠٠٠ ئى قەدگەرىت.

سیلاھ: پەيضا تە يا دوماھىيىن چىيە ؟

* زىدل زىدل سوپاسىيا تە دەكم بوكىنە قىنى دىدارى
ل گەل من و ھەمى ھونھەندين باكۇرى وھىقىدارم ز
نېزىك ئىتكى بىبىن و بەھقىرا خزمەتا مللەتى خو بىكەين
تىدا نەبىت نەشىت يَا وى بقىت ب گەھىنېت و گەھاندنا
و سوپاس بوكۇقا سیلاھ.

دەمان پشتەقان بۇويە.

سیلاھ: عەشقا تە يا چەوا بۇو ؟

* عەشقا من عەشقا كا مەزن بۇو دەكم ((فاتوش)) ا
ھەقىزىنا من و ھەمى تىتىھ ل دەف من.

سیلاھ: تە ل بەر نىنەج كارىن ھونھرى يان يېت
مېدىيائى ل باكۇرى بىكەي ؟

* ب راستى دزام و دىيىنم كو گەلمەكا گىنگە ئەز
كارەكىن وەسال باكۇرى بىكەم ز بەركو جەماوەرەك و
بىنەرەكىن باش من ھەبۈويە ل وېرى و نە نوکە، ز مىتە
وەرە ئەقە يَا دەزرا من دا ھەبى.

سیلاھ: تو خو چەند ئازاد دىيىن دناف ۋان كاران
دا ؟

* ھەر كارەكىن مروف بىكەت ئەگەر ئازادىا مروقى
تىدا نەبىت نەشىت يَا وى بقىت ب گەھىنېت و گەھاندنا

نۇچىيىت ھونمۇرى

پېرس ئامىندى

ژ بەر ژنئىنانى ھەردى دەست ژگوتنا سەرانى بەرددەت

ھونەرمەندى دەنگ خwooش ھەردى سەلاح دى دەستا ژ ھونمۇرى سەران گوتنى بەرددەت ژبەركو دى چىتە دناف ژيانا ھەقلىنى دا، وەكى مالپەرئى كورد مىلودى بەلاقىرى دى ۋى چىتە كارى كەت بىتى بى رازى بۇونا مالا بابى وى كچى كو ئەقە مەرجەكى وان يى سەرەكى بۇ وەكى كەسەكى نىزىكى بىنەمالا وى بۇ مالپەرئى ناقىرى دەدەتە دىيار كرن كۆھەردى ل گەل كچەكا خەلكى كويى دى چىتە دەھىلەن زېرىن دا و ب وى مەرجى كو داخازا بىنەمالا وى بجه بىنیت و دەستا ژ ھونمۇرى بەرددەت، ئەقە ژى بۇ جەن رازى بۇونا وى پىشى كچ خواستى برىيار دا دەستا ژ ھونمۇرى سەران گوتنى بەرددەت.

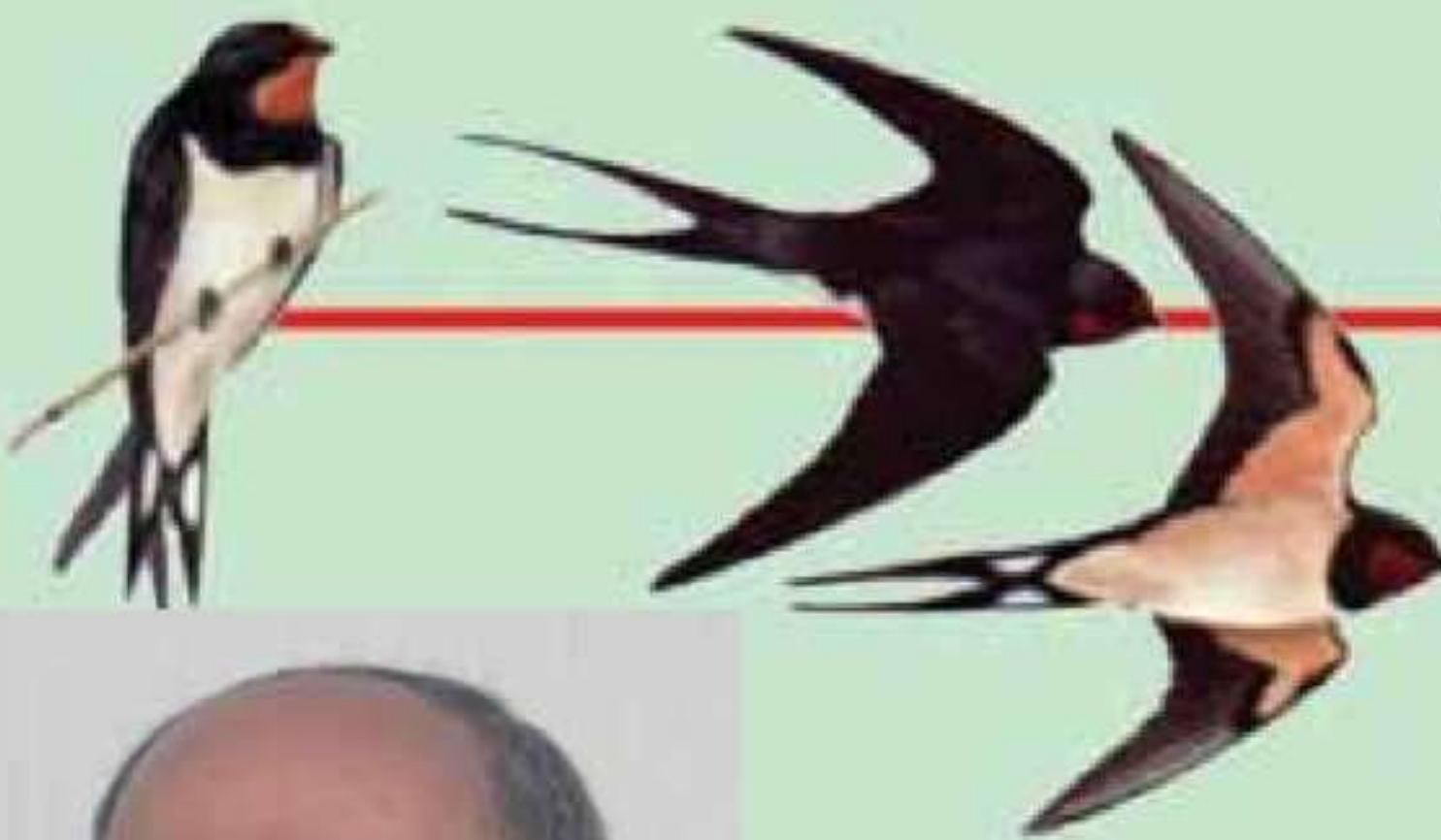

ئەلبوما نوى يا نازى عەزىزى

ھونەرمەدا سەرانبىيىز نازى عەزىزى دا راگەھاندن كو ھەمى كارىن دوماهىك ئەلبوما وى يا نوى دوماهىكى پى ھاتىه كو تىدا بھەردوو زمانان كوردى و فارسى سەران گوتىنە، نازى بۇ مالپەرئى كورد مىلودى راگەھاند ئەلبوما وى ژ (٩٤) تراكان پىك دەيت، تىدا شەش سەران ب زمانى فارسى و سى ب زمانى كوردى گوتىنە، ئەۋىزى گوتىه كو كارى موزىكى ل وەلاتى ئەمريكا و ئيرانى بۇ ھاتىه كرن. ھەزىيە بىزىن كو ئەف ئەلبومە ل كوردىستانى و ل ئەمريكا ژلايى كومپانىيەكا تايىھەت قە دى ھىتە بەلاقىرىن.

پیستانکىن كۆچەر :

٤ - وارى مە

ئەدىب چەللىكى

لۇينەبورگ : ٤ / ١ / ٢٠٠٩
ئاوازو ستراندن : مەلەك رۇزھات
(ئەلبوما دوورىي ئەقىنى - تراك ٩)
٢٠١٠
ھونھەمندا نافبۇورى ئەف
سترانە كلىپكىرى يە.

وارى مە ھەميانە، دايىكا دلۋقانە
پېرى بەدەوو رندە، شەيرىن و جوانە
لسەر دەمىن دىرىن تەقدا ھمبىزكىن
داگىرو چارپاركىر خاكا نىش تمانە
(بەندادىكى)

كەنگى دى بىت ساھى؟ دى بىتە رۇناھى
وارق دى ئازادبى، دى ھىتن ئەو شاھى
(سەرىيەند)

دۇزمۇن و نەيارن ل ھەر چار كنارن
گەر دىرى ھەقدو نە، بۇ مە گۈرىن ھارن
دخوازن بىندەست بىن، بىن ماف و بىتكەس بىن
دەورو دەم دەرىسا سبۇون ئىرۇ ئەو نكارن
(بەندادىكى)

چەرخا دەمى زىپى، رۆزا كوردان ھەلات
مللهت تەۋ ھشىيارىوو، جانى خۆ كر خەلات
ھەقىگەرن يەكىتى، ئاشتى و ديموكراتى
رىكىتىن چارەسەرن بۇ ئازادىيا وەلات
(داوى)

کەرسەتىي تارى

د. ئاشتى عەبدۇلھەكىم

((مجرە)) ئەنجام ددەت، زانا گەھشتنە ھزرەكىن كو قاسەكىن پىر ژ كەرسەتىي ھەيءە ژ ئەوا ب چاڭ دەيتە دىتن و پېئىنا وى دەيتە بەسىتن.

ئەف چەندە ھاتە زىزەقانى كىن و دىاربىو كو گالاكسى ژى لدور ناقەندا كوما گالاكسييەن خۇ دزقىن ب لەزەكە مەنتر ژ ئەوا دەتە پېشىبىنى كىن.

ياسايىتىن فيزيياتىن شىيانىن قاسى ئەو كەرسەتىي پېتىدفى ھەبۈنى داکو ھەفسەنگىيەك ھەبىت دنابىھەرا گالاكسيان دا بېيىن و زانا ماينە حىببەتى چونكى بارستەيا گەردۈونى ئەوا ب چاڭ دەيتە دىتن كىتمەر ژ قاسى ھاتىيە ھەزمارتن. بو زانىن ئەو كەرسەتىي نەدىارچ ئىشارەتەن نا ھەنپەرتى كو بەيتە وەرگەتن ب ثاميرىن ۋەگەتن تىشكىتىن ئەلكترومەگناتىسى مىينا تىشكىتىن گاما يان تىشكىتىن ئىكس يان تىشكىتى دىن سورى دا، ئانكۆ ب چ رىتكان ناھىتە دىتن.

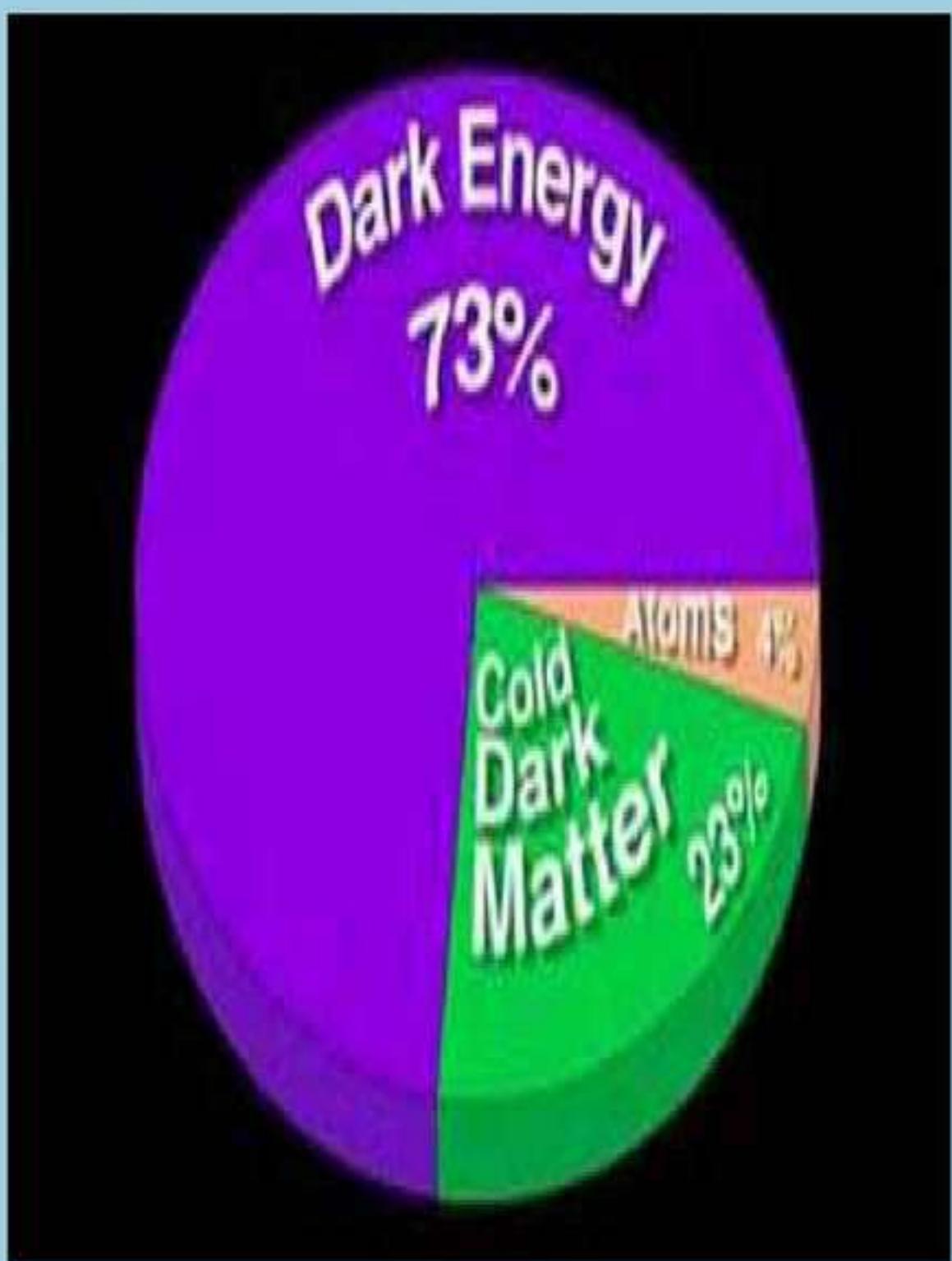
زانايىكىن فيزيياتىن دېرىتىت: ل قان سالىن دوماھىيى ئەم رابوبىن ب ئەنجامدانى ھندهك پېشانىن ئالۇز كو تايىيەتن ب تىشكىتىن مايكرويف ئەويىن ژ پەقىنا مەزن دەنگەمەداين و ئەم شىايىن گەلەك ھۆرك بارستەيا ھەممى كەرسەتىي ل گەردۈونى پەيدا ب ھەزمىرىن. ئەو تىشكىتىن مايكرويف يېن دەگەھشتنىن مە ل دەستپېتىكاكا پەيدابۇونا گەردۈونى، لى ئەف تىشكىن نەوهك ئىك ھاتىيە بەلاقبۇون ل ئەسمانى، ل ھندهك جەنان وورە پىرە ژ ھندهكىن دى. ب رىتكا فەخوبىندا ئان جوداھىيىن و وزەي زانايىتىن فيزيياتىن شىيان دىنامىكىيا فەھبۇونا گەردۈونى راۋېبىكەن و دىت كو ھەيزىرا راكىشانى ئەوا ژ بارستەيا ھەممى كەرسەتىي پەيدا ل گەردۈونى دى مە گەھىنەتىنەن وى ھەفسەنگىيە ھەمى ل دەمىن پەقىنا مەزن. لەزا دويىركەتن گالاكسيان ژ ھەقدوو ((ئانكۆ فەھبۇونا گەردۈونى)) ل كىميي نادەت بەلكو بەرددەوام يال زىتەھىيى دەدەت و نوكە يادىاربۇرى كو گەردۈون روزەكىن ئىك ناچىتەقە وەك وان روزەكىن پېشىنيازكى لى بەرۋاڙى ب لەز بىن ژىك تىتىددەر... باشە ئەو چ تىشە گەردۈونى پالددەت بەرددەوام لەزا فەھبۇونا وى زىتە بېيت؟.

ل قان دوماھىكان گەلەك ۋەكولىن ھاتىيە كىن و تىدا ھندهك ژ نەپەننەتىن ۋى كەرسەتىي ھاتىيە ئاشكراكىن. ئىك ژ وان ۋەكولىنان ل وىلايەتىن ئىكگەتنى ھاتىيە ئەنجامدان و تىدا دىاربىو كو قاسەكىن ئىكجار مەزن ژ بارىونان (كە

تىشەكىن سەرنىچ راكىش و جەن حىببەتى مان و مەندەھوش بۇونى يە كو ۹۶٪ ژ بارستەيا گەردۈونى ناھىتە دىتن ب ھەر تلىسکوپىيەكى يان ب ھەر ئامىرەكىن وەرگەتن ئىشارەتەن ل جىهانى!!!. ئەم نزانىن بوجى ھەرچەندە ھەزمارەكە تىبورى و داهىتىنان ھندهك نەپەننە ئاشكرا كىنە، و ياخىن ھەميان ناۋىدارتر و زانا پىر باوەرىن بىن دىئىن ھەبۇونا كەرسەتىي تارى يە. پېشىكەفتىن زانستى ياخىن ئەوال بىباشقىن زانستى رويداى ل سالىن بۇورى بو مە دىاركىرە كو كەرسەتىي ئاسايى (ئەم ھەر تىشەكىن ۋېتكەن ئەنلىك ئەنلىك ئەنلىك) ب تىن رېتەيەكە كەنەتىمە و سادەيە ژ بارستەيا گەردۈونى، چونكى توخىمەكىن دى ژى پېشىدارىنى د پېتكەماتا گەردۈونى دا دەكتە، ئەو توخىم بىن قەشارتى يە و بەرزەيە و چ روناھى ژى دەرناكەقىن. راستە شۇپا وى يان پېئىنا وى يادىارە لى ناھىتە دىتن!!!، زانايىان ناۋىن ((كەرسەتىي تارى)) ل ۋى توخىم كەرسەتىي كىرە.

بەرى ٦٥ سالان ئەسمان ناسان دىت كو ستىرىن رىتكا كادزان ئەپەن لدور ناقەندا وى دزقىن لەزا زېرىنا وان پىرە ژ ئەوا وان ھەزىدەر و پېشىبىنى بودىك. چونكى ژى لەزا ستىران دەدەت لەۋىف ھەيزىرا راكىشانى ئەوا ژ بارستەيا گالاكسيي

ئىسمانى ل جەھەكى كقان بىكەت وەك تىورىا ئايىشتايىن ژى دېيىتىت، بەلىنى گەردوون وەك تەقاىىي بىن دەشته و نە گۇفرە.

٤-ل بوشاهىيىن و وزە ھەمەيە: ٧٣٪ ژ پىتكەباتا گەردوونى بوشاهىيەكى خودان ھىزى و وزە ھەمەيە و دىرى ھىتسا راكىشانى (اقوه الجازىيە) كار دكەت.

٥-فرەھبۇونا گەردوونى يا ھەر و ھەرە: ئەف گەردوونە بەرددوام و بىن راوهەستىيان بىن ژىتكى دەھىتە دەر و فەرە دېيىت و جارەكى دى ناگەھىتە ھەقدۇو وەك گەلمەك زانايان بەرى نوکە پىتشىنياز دكە.

ئەواھاتىيە ماندەلكرن:

١-گەردوون بىن نەلچە: بەرى نوکە زانايان ھزىدەكى كو گەردوونى يىن مەندە و سىمايىن وى نە گەھورە، پاشى دىياربىوو كو گالاكسى بەرددوام و ب لەز دلەن و دېزقەن.

٢-كەرسىتەيىن تارى بىن كەله: هەتا بەرى دەممەكى كورت ژى زانايان ھزى دەر كەرسىتەيىن تارى بىن پىتكەباتى يە ژ هەندەك پىتكەتلىقلىق و بىزقۇك لەوما ژى گەرەك د كەل بن.

٣-گەردوون بىن كقانە: گەردوون نە وەك تەپىي بىن خى و گرتى يە.

٤-دى گەردوونا ب دوماھى ھىت ب تىكچۈونا مەزن: ئەو تىورىا دگوت كو گەردوونا يا دەستپەتىكىرى ب پەقىنا مەزن و دى ب دوماھى ھىت ب تىكچۈونا مەزن نە يا راستە.

ئىتكى ژ وان پىتكەكانە يىتن ئەتومىن پىتكى دېيىن) ل نىزىكى وان گالاكسىيان ھەنە ئەويىن ب ھەققىرا دگەل رىتكا كادزان كۆمەكى گالاكسىيان پىتكى دېيىن. ئەف كەرسىتەيىن بارىونى وەك پەرددەكى كەل ل دور رىتكا كادزان و گالاكسىيەن ب رەخقە دېزقەت و پارستەيىا وى دەگەھېتە ٦٦٪ ژ پارستەيىا رىتكا كادزان و گالاكسىيەن ب رەخقە.

ئەف پىردا كەل ب ئاوايىھەك راستەخۇ ناھىتە دېيىن چونكى ھەمى تىشكەتىن ژ ئەسمانى دەھەنلى دەيىت لەوا ژى ب ھارىكاريا دوو ھەيچىن دەستكەر پىر ژ ٥٠ پەردىيەن دېيىن ل دەردىرى رىتكا كادزان.

پىتكە زانايان فېزىيەت دەن ب اوەرىيەن دەن كەرسىتەيىن تارى بىن پىتكەباتىيە ژ قاسەكى ئىتكەجار مەزن ژ پىتكەتىن سەنگا وان گران و وزە ھەمەيە وان كىتم لەوا ژى تەفاعلى دگەل كەرسىتەيىن ئاسايىي ناکەت بەلىنى دەنافرا دەچىت. ئەف پىتكە دەستپەتىكى گەردوونى يىتن پەيدابۇوين و لەدەپ قىن تىورىيەن رىتكا كادزا يا دورپەتچ كەل ب ۋان پىتكەن ژھەمى لایانقە و ھەبىت نەبىت كوما مە يا روزى بەرددوام دەھىتە گوللە بارانكەن ب ۋان پىتكەن. ھەبۇونا ۋان پىتكەن يا چەمسىپاندى يە ھەرچەندە زانا نىكارن قەبارە و سەنگا وان ب دروستى بېيىن چونكى وەك مە گوتى د روھن و دناف كەرسىتەيىن ئاسايىي دا دەرياز دىن.

ھەرچەندە سروشت و روخسارىتەن كەرسىتەيىن تارى د بەرنىاس نېيىن ھەتا ئەفرو بەلىنى زانا دەكارن ھۆرۈك قاسىنى وى ل گەردوونى بىزانن. ھەردوو رەنگەتىن كەرسىتەي (بىن تارى و ئاسايىي) ھىزىدە كەرسىتەن ھەمەيە گەرەك لەزا لەقىنا گەردوونى سىست بىكەن، لى زىتەبۇونا لەزا فەرەبۇونا گەردوونى نىشانان وى ئىتكى يە كۆكەرسىتەيىن تارى دىرى ھىتسا راكىشانى كار دكەت.

چاوا بىت ئاشكەرابۇونا كەرسىتەيىن تارى ھزرا زانايان دەرىبارەي پەيدابۇونا گەردوونى و وەرارا وى گوھارت و لېپەي زانىنەن نوی دناف گەردوونا دى ٧٣٪ و وزە ھەيە تارى يە و ٢٣٪ كەرسىتەيىن تارى يە و ٤٪ كەرسىتەيىن ئاسايىي يە بەلىنى بىن روھن نېيە و ٤٪ كەرسىتەيىن روھنە.

ئەواھاتىيە چەمسىپاندى:

١-پەقىنا مەزن بويىرە كا راستە: دەستپەتىكى گەردوونى دەزقىتىه ١٣,٧ مiliar سالان و لوى دەممى گەردوون ئىتكەجار بىن بچۈپك بۇو و پلەميا گەرمىيا وى ئىتكەجار يا مەزن بۇو، پاشى ئەو گەردوون دەست ب فەرەھبۇونى و ساربۇونى كر.

٢-كەرسىتەيىن تارى بىت سارە: پىر ژ ٩٪ ژ نەو كەرسىتەيىن گەردوونى پىتكى دېيىت چ روناھى ژى دەرناكەقەن و لەزا وى يَا كىتمە، ئانكۆ چەمند گالاكسىيەك ۋەجەمەيائىنە دا كۆ كومىتەن گالاكسىيان پىتكى بىيىن.

٣-گەردوون بىن دەشته: ھەرچەندە كەرسىتە دەكارىت

نووچه‌یین زانستی

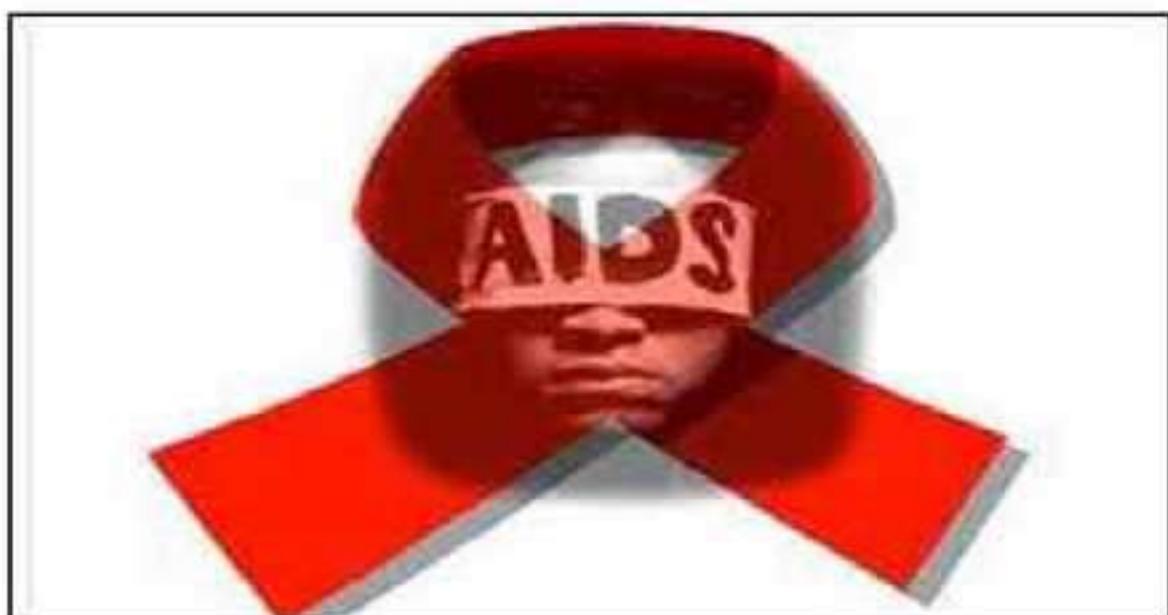
حبيبن ستاتين بو كيمكينا ناتافين دلى و مهزى

حبيبن ستاتين ريزديا كوليسنرولي دناف خوبيني دا كيم دكمه و لدويف گوتنا همزماره کا زانايتن زانکوبا توکسфорد يا بریتانی ههکه ئەف حبه بېتىنه ورگرتەن ژلايىن كەسىن ساخلمقە دى ريزديا ناتافين دلى و مهزى ل وان كيم كەتن. لى ئارىشە د وى چەندى دايىه كو مروقىن ساخلمە حەز ناكەن ۋان حەبان وەرگرن ھەرچەندە يا ھاتىيە چەمسپاندن كوب كارئىنانا ۋان حەبان ل وان كەسىن كوليسنرولي وان سروشتى ژى ياب مفایه بو پاشمۇرىنى.

ريزديا ئىدىزى دناف زاروكىن عەرەيدا پىرە ژەممى جىهانى
همزماره کا فەكولەران ئاشكارا كو ريزديا توشبوونى ب
نساخيا ئىدىز دناف زاروكىن دەولەتتىن عەرەبى دا ياب ئىككى يە
لسەر ئاستى جىهانى. فەكولەر قىن چەندى دىزقىنن بو ھندەك
ئەگەران وەك:

١- گەلەك ژىتىن عەرەب نازان كو تۈوشى نەساخىيىن بۇونىنه
لسەر دەستى زەلامىن خو ٢- ژىتىن عەرەب نىكارن زەلامىن خو
نەچار بىكەن داکو پىشكىنەتتىن خو بىكەن ٣- ژىتىن عەرەب نىكارن
زەلامىن خو نەچار بىكەن كوندولى ب كار بىتىن لەدەمىن تىكەلە
سەتكىسى ٤- ريزديا كەسىن عەرەب ئەمەن دەرمانىن دىرى ئىدىز
بىكار دئىتىن نەپتەر ١٤٪ ئى چۈنكى پرانىا وان نەساخان شەرم
دەكەن خو چارە بىكەن ژېھر فەتىسى.

دەرمانى ((تروفادا)) دىنى نەساختا ئىدىز

بو جارا ئىككى همزماره کا شارەزا و بىسپورتىن ئەمېرىكى ل
وپلايەتىن ئىككىگىرىتى ب كارئىنانا دەرمانىدا خۇپاراستن ژ
نەساختا ئىدىز پەسەندىكەر. وان بىسپوران ئەمەن كەسىن پىتەر بەرئاتافى
توشبوونا ب ئىدىزى شىرەتكەن ھەرروز ھەبىدە دەرمانى تروفادا
بخۇن.

ئەم ۋەكولىيەتىن ل سالا ٢٠١١ ئەتىنەكىن ئاشكرا دەكەن
كە((تروفادا)) ھەكى دەيتىھە وەرگرتەن ژلايىن ئەمەن مروقىن سەتكىسى
دەكەل رەگەزى خو دەكەن ريزديا توشبوونا وان ب نەساختا
ئىدىز ٤٤٪ كىم دېيت، دىسان ئەمەن ئەتكەلە سەتكىسى دەكەل
كەسەكتى ھەلگەر ئايروسى ئىدىز دەكەن ريزديا توشبوونا وان ب
ئىدىز ٧٣٪ كىم دېيت.

بریتانیا ھېيچەكى دەستكار دى ھەنئىرىتە دور روزى

بریتانیا ياب ھېيچەكى دەستكار بەرھەفت دەكت داکو ب ھەنئىرىتە
ئەسمانى و بېيتىھە ئىكەنم بىزىكىدا خو ژەچقى روزى. ئەف
ھەيىشا دەستكار دى ھەنارتىن بىزىكىدا خو ژەچقى روزى ل سالا ٢٠٧١
و دى ۋىتەيان بىزىكىدا خو ژەچقى روزى گىرىت و دى ھندەك پىزازانىن ھۆپىك
خىرەكەت لەدور كار و كىيارىتىن روزى و سەتىرىتىن وەك وى. بوزانىن
بریتانیا ئىكەنم ھەيىشا خو یا دەستكار ب نافى ((ئىتىيال-١)) ل
سالا ١٩٦٢ ھەنارتى بىزىكىدا خو ژەچقى روزى.

دەما ئەف ھېيچە ھاتە ھەنارتى دى ٤٢ مىليون كىلومتران
نېزىكى چاقى روزى بىت و دى گەرمىيا وى گەھىتە ٥٠٠ پلەيان،
لەوا دەقىتىھە بېيتىھە داپوشىن ب زىزەكى خوراڭىل ھەممىر كەلبۇونى
و ھەليانى.

نوژداری سیلاخ

جهلتا دلی

د. ئاشتى عەبدۇھەكىم

ئەگەر:

۱- جەمسىينا خوبىنى: لەپىرە پەرتەكا خوبىنا جەمسىي دناف خوبىنېرەكى لەشى دا ب رىتكا زقروكا خوبىنى دېزقىت و دىگەھىتە مەزى و خوبىنى ژ پارچەكا وى دېرىت و دېبىتە هوپى جەلتى.

۲- خوبىن بەرىپوون: لەپىرە ئىتك ژ خوبىنېرەن مەزى د پەقىت و دېبىتە هوپى خوبىن بەرىپوونى دناف مەزى دا و پاشى گشاشتنى مەزى. هوپى سەرەكى بو پەقىنا رەھەكا خوبىنا مەزى بىلندىپوونا پەستانان خوبىنى يە.

۳- خەتمىنا خوبىنېرەكى: لەپىرە ئىتك ژ رەھىن خوبىنى دناف مەزى دا دخەتمىت ژېھەر ھېدى تەنگبۇونا وى ژئەگەرا كومبۇونا كولىستەرولى و چەقىرىتىن دى دناف دیوارىتىن وى دا.

ھۆكار:

۱- ب ناقسالقەچۈون ۲- نەساخىتىن دللى و رەھىن خوبىنى ۳- بىلندىپوونا پەستانان خوبىنى

۴- بىلندىپوونا كولىستەرولى دناف خوبىنى دا ۵- دەردى شەكىن

۶- جىگارە كىشان

۷- مەى قەخوارن ۸- ب كارئىانا بىت ھوشكەران ۹- حەبىتىن رىتگىردا دووگىيانىي

۱۰- قەلەوي ۱۱- كىتم لقىن ۱۲- ھۆكارىن بوماوهەكى ۱۳- ئارىشەيىتىن دەرەوونى

نېشان:

ل دەستپىتىكا جەلتا مەزى خودان ھەست ب ڇانسەمرەكا ب ھېز دەكت دگەل شىلىبۇونا بىناهيا چاقان و سەرزقىرىن و گىشىبۇون و بىن ھشىبۇنى، دىسان ئىلىنجى و دلرابۇون و لاوازىبۇونا بەپىستىنى و ئالزىنە ئەزمانى و ب زەحمدەت كەتنا داعوبىرانى و سىستبۇونا لقىنى و نەمانا ھەفسىنگىا لەشى.

پشتى ماۋىيەكى خودان ھەست ب فالنجىبۇونا دەست و پىيىان دەكت ((ل رەخى راستى بىن لەشى ھەكە لايىن چەپىي بىن مەزى تووشى جەلتى بىبىت و بەرۋاچاى)) ب ھەۋرا دگەل كىتمبۇونا ھەستى ل لايىن نىساخ، دىسان خاچىبۇونا زەقلەكان كۆپشتى چەند مەھەكان دېبىتە تىكچۈروندا زەقلەكان و شىلىبۇونا بىناهيا چاقان و پىشىلەن ئىرىدانكى.

دۇڑەنگ:

۱- پەيدابۇونا جەلتەكى ل خوبىن قەگىرىتىن دەست و پىيىان ژ ئەنجمامى پەنگىانا خوبىنى دنادقا و سىتى و خاچىا زەقلەكان كۆ تىشىتەكى مەتسىدەرە چونكى نەدویرە پەرتەكا خوبىنا جەمسى بىگەھىتە دللى و وى ژ كار بېتىختى.

۲- كۆلکىتىن نېشىنا كۆ ئەنجمامى پەستانەكا درىزە لىسەر پىنەكى لەشى ژېھەر نەلقينى.

۳- ھشىبۇونا گەھان ژېھەر سىستىيا لقىنا لەشى.

۴- پىتىتىبۇونا ھەستى و لاوازىبۇونا زەقلەكان.

چارەكىن:

۱- دانا دەرمانىتەن خوبىنى روھن دەمن و دىرى جەمسىينا وى كار دەمن.

۲- كۆنترولكىندا پەستانان خوبىنى.

۳- كۆنترولكىندا شەكە خوبىنى.

۴- كىتمكىندا كولىستەرولى و چەقىرىتىن دى دناف خوبىنى دا.

۵- چارەكىندا نەساخىتىن دللى.

۶- چارەكىندا سروستى كۆ پىتىدۇي يە ل دەمەكى زوى پشتى تووشىبۇونا خودانى ب جەلتا دللى بەپىتە دەست پىتىكىن داكو نىساخ ھېدى ھېدى رابىتە سەر خو.

رەنگى سپى سەركەفتىيىن ئەوروپى ھەمبىز كرينى

پشتى ھەمى خولىين نافخوبى يىتن ئەوروپى ب دوماھىك ھاتىين رەنگى سپى سەركەفتىيىن پرانيا خولىين نافخوبى يىتن ئەوروپى ھەمبىز كرن و پرانيا وان يانىين بونىنه سەركەفتىيىن خولىين خورەنگى سپى پارچەك بو ژ درىسىن وان يانا.

د راپورتەكى دا ژ گۇشارا (سیلاف) ژمارە (٦٣) ئەوال تىرمەها (٢٠١١) بەلاقبىي مە وەك بادەك وەرزشى راپورتەك بەلاف كرييو لىشىر ناقى: (رەنگى سوور سەركەفتىيىن ئەوروپى ھەمبىز كرينى) و لدوماھيا راپورتا خو مە پىشىبىنى كرييو كود وەرزى بەھىت ئانكۇ ئەف سالە دا سەركەفتىيىن ئەوروپى دى بىتە بەھرا رەنگى سپى كود رىزكىن دوماھىيى دا مە نېيىسابو: (نوكە ژى دورا رەنگى سپى يە) و مە پىشىبىنى ل سەر چەند يانا كرييو كود دى ب درىسىن خو يىتن سپى بنه قارەمانىين خولىين خو و ژ گۈنگۈتىن وان يانىن مە پىشىبىنى ل سەر كرى يانا (ريال مەدرىد) يا ئىسپانى و يانا (يوقانتوس) يا ئيتالى بون.

يانا (ريال مەدرىد) يا ئىسپانى بوقارەمانا خولا (لاليگا) يا ئىسپانى كورەنگى سپى هيئمايى وئى يانى يە و رەنگى سەرەكى يىن وئى يانى يە، يانا (يوقانتوس) يا ئيتالى پشتى چاقەرىتىيەكا دوور و درىش و ماندى بون و بىز لەۋىش بزاڤى بوقارەمانا خولا (كالچىيوا) يا ئيتالى و درىسىن وئى يانى ژى رەنگى سپى ب ئاشكرايى ديار دېيت، ھەروەسا رەنگى سپى بەشەكە ژ درىسىن يانا (ئاجاكس ئەمستردام) يا ھولەندى كوشى يانى هەتا دوماھىك يارى ژى ب رەنگى سپى دوماھىك ئىنا و بوقارەمانا خولا ھولەندا، يانا (پورتو) يا پورتوقالى بوقارەمانا خولا پورتوقال و رەنگى سپى بەشەكە ژ درىسىن وئى يانى، ديسا چەندىن يانىن دى ب درىسىن خو يىتن سپى بونە قارەمانىين خولىين خو ژ وانا يانا (زىنیت سانپترسبورگ) يا روسى و يانا (باذل) يا سويسرى و چەندىن يانىن دى، لى ئەگەر ئەم بەھىيەن و تەماشاي وان يانا بىكەين ئەويىن بونىنه قارەمانىين وەرزى بورى ئانكۇ وەرزى (٢٠١٠ - ٢٠١١) دى بىنىن كورەنگى سوور بەشەكە ژ درىسىن وان يانا، يانا (بارشەلۇنا) يا ئىسپانى ببوقارەمانا خولا (لاليگا) يا ئىسپانى و رەنگى سوور بەشەكە ژ درىسىن وئى يانى، يانا (ئەي سى ميلان) يا ئيتالى ببوقارەمانا خولا (كالچىيوا) يا ئيتالى و رەنگى سوور پارچەكە ژ درىسىن وئى يانى، ھەروەسا يانا (مەنچىستەر يۇنايىتىد) يا ئىنگلىزى ببوقارەمانا خولا (پريمەرليگ) يا ئىنگلىزى و رەنگى سوور هيئمايى وئى يانى يە، يانا (ليل) يا فەنسى ببو قارەمانا خولا فەنسا و رەنگى سوور رەنگى سەرەكى يىن وئى يانى يە، ھەروەسا يانا (ئاجاكس ئەمستردام) يا ھولەندى ببو قارەمانا خولا ھولەندا و رەنگى سوور پارچەكە ژ درىسىن وئى يانى، ديسان ئەگەر ئەم بەھىيەن تەماشاي وان يانا بىكەين ئەويىن د وەرزى (٢٠١٠ - ٢٠٠٩) بونىنه قارەمانىين خولىين خو دى بىنىن كورەنگى شىن پرانيا وان يانا ھەمبىز كرينى ئەويىن بونىنه قارەمانىين خولىين خو ژ وانا يانا (بارشەلۇنا) يا ئىسپانى و يانا (چىلسى) يا ئىنگلىزى و يانا (ئىنېتىر ميلان) يا ئيتالى و يانا (مارسيليا) يا فەنسى و يانا (گلاسکو رېنجىرس) يا ئىسکوتلەندى و يانا (پورتو) يا پورتوقالى.

يانا ریال مهدريد ب ۱۰۰ خالا بو قاره‌مانا خولا لاليگا

خولا (لاليگا) يا ئيسپانيا بهيزترین خولا ته‌پاپن يه ل سهر ئاستىن جيھانى لهورا ئمو يانه‌يا دېيىتە قاره‌مانا خولا (لاليگا) يا ئيسپانيا دېيىتە هئىمارتن بهيزترین و باشترين يانه د جيھانى دا، ودرزى (۲۰۱۱ - ۲۰۱۲) يېن خولا ئيسپانيا ب سەركەفتتا يانا شاهانه (ريال مهدريد) يا ئيسپانيا بدو ماھىك هات ئمو زى پشتى شىايى وەرزەكتى پرى زەممەت و هەفرىكى ببورىنىت يانا شاهانه وەكى گەلهك شاردزايتىن وەرزشى دېيىش: (يانا شاهانه هەمىزى قى ناسنافى بو) چونكى يارىتىن وئى دگەل يانه‌يىتىن بهيزتىن ئيسپانيا هەمى كەفتبوونە لدويف ئىك لى شىا ب يارىيەك جوان و پرى تەكتىك سەرەددەرىي دگەل وان يانا بىكەت و بو هەفرىكا خو يانا (بارسلونا) دياركىر كوشلايىن سېپى دى هەر هېيىتە بلند كرن.

ودرزى (۲۰۱۱ - ۲۰۱۲) يېن خولا ئيسپانيا ژەمەر وەرزەكتى دى جىاوازىدا خو هەببۇ و تامەكى ئىكجار مەزن هەببۇ چونكى ئەف وەرزە (وەرزى شىكاندىن نەرىت پىشاپىيى بو) تايىمەت ژلايىن يانا (شاهانه)قە كوشلىقى وەرزى دا چەندىن نەرىت پىشاپىيى هاتىنە شىكاندىن و گۈنگۈرىن ئەمە نەرىت هاتىنە شىكاندىن ئەقەبۇن:

- * يانا (ريال مهدريد) بو ئىكەمەين يانه د خولا ئيسپانيا دا كوشىت (۱۰۰) خالان د ئىك وەرز دا تومار بىكەت.
- * يانا (ريال مهدريد) بو ئىكەمەين يانه د خولا ئيسپانيا دا كوشىت (۱۲۱) گولان د ئىك وەرز دا تومار بىكەت.
- * راھىتىنەرى پورتوقالى و يانا (ريال مهدريد) يا ئيسپانيا (جوزى مورىنەو) بو ئىكەمەين راھىتىنەر كوشىت د چوار خولا دا دگەل چوار يانه‌يىتىن مەزن ناسنافى خولى بىدەستخوقة بىنەت.
- * سىتىرا پورتوقالى و يانا (ريال مهدريد) يا ئيسپانيا (كريستيانو رونالدو) بو ئىكەمەين يارىكمەر د خولا ئيسپانيا دا كوشىت د ئىك وەرز دا گولا ل سەرەمى يانا تومار بىكەت.
- * يارىكەمەرى كورد و يانا (ريال مهدريد) يا ئيسپانيا (مسعود ئۆزىل) ب دروستكىرنا (۱۶) گولا بو باشترين دروستكەمەرى گولا.

هەۋالىنى دنابىھرا خوش و برا دا نەد ئاستەكى باش دايىھ

هەممۇ نەخوشىيەن كومەلايەتى و دویر ژ دىياردىن جفاكى يېتىز نىتىگەتىف كۆ كارتىكىرنەكا مەمۇن ھەمەيە ل سەر جفاكى و گۆت: (لى) بەدىتنا من د ھندەك خىزانان دا ئەف پەيوەندىيە يە نىنە و سەددەم ژى دىزقىرىتەقە بو ئاستى خواندىنى و رەوشەنبىرىيەن يېتى وئى خىزانى و بتايىتەتى ژى ل گوندا ئەف پەيوەندىيە يَا لاوازە ژېھر كۆ برا ب چاڭەكى كىيم سەح دەكتە خوشكى و سەمرىبارى قىنى چەندىن ھېچ جوداھى نىنە دنابىھرا رەگەزى نىز و مىن دا).

ديانى رۆزىنامەقان ئەو چەندە ژى نە قەشارت كۆ، پىتدىفيه دىگەل ھندى سنورەك بۆ پەيوەندىيا براي دىگەل خوشكما وي و يا خوشكىن د گەل براي ھەبىت و ژ سنوران دەرياز نەبىت و گۆت: (چونكى نابىت مروف ھندەك نەتىننەن خو يېتىن ھەستىار بۆ ھەقدۇ بىتىت ب تايىتەت يېتىن پەيوەندىي ب لايەننى دلدارىن فە ھەمەي، ژېھر كۆ دى بىتە ئەگەرئى گومانى بو ھەردو لايان، لىن ئەف چەندە ژى پشت بەستىتى دەكتە سەر ئاستى تىگەھەشتىنا وان بۆ زيانى و ھزركرنا وان يَا بەرفەھ).

ل داوابىن ۋەكولەرى جفاكى مجاهد ئاشكرا كۆ، ھىفييە ئەف پەيوەندىيە رۆز بۇ رۆزى بەر ب ئاستەكى باش و بلندتر بچىت و ژېھر كۆ ئەف پەيوەندىي يە دىنە بنەمايىن بەھىزىرنا خىزانى و پەيوەندىيەن جفاكى و پىتدىفيه ئەف پەيوەندىي يە ل سەر بنەمايىن راستىيىن بن و جەھى باودردا ھەردو لايا بىت و گۆت: (پىتدىفيه دايىھ و باب بەرددەوام بزاڭا بەھىزىرنا قىنى پەيوەندىيەن بىكەن چونكى بەھىزىرنا قىنى پەيوەندىيەن دېيتە ئەگەرئى دروستىرنا خىزانانەكا ساخلمەن و دروست).

تشتەكى بالكىشە دەمما پەيوەندىيەكە بەھىز يَا ھەۋالىنى دنابىھرا برا و خوشكما ويدا ھەبىت و لىسەر بىنەمايىن باودرەي و رىزگەتنى ھاتبىتە ئافاكرن، لى ئەف پەيوەندىيە دنابىھرا ھەممۇ خوشك و برايَا دا نىنە و ۋەكولەرەكى جفاكى دېتىت: پىتدىفيه دايىھ و باب بەرددەوام بزاڭا بەھىزىرنا قىنى پەيوەندىيە بىكەن.

شەھلا رىكانى

رېقەبەرى چاقدىريا جفاكى ل ئاكى و ۋەكولەرى جفاكى مجاهد محمد سەعىد دىيار كۆ كونها پەيوەندىيا ھەۋالىنى دنابىھرا خوشكى و براي دا گەھشتىتە ئاستەكى بلند و گۆت: (دايىھ و باب بىنەمايىن سەرەكى نە بو خوشكىن و بەھىزىرنا قىنى پەيوەندىيەن دنابىھرا خوشك و برايَا دا و پىتدىفيه ھەمولىتىن وان د بەرددەوام بىن ژ بۆ دروستىرنا قىنى پەيوەندىيەن و باشتە ئەمە دەمەنلى زارۇكىنىي ئەف پەيوەندىي يە بەيتىتە دروستىرنا و ئەف پەيوەندىي يە پىتدىفيه ل سەر بىنەمايىت تىگەھەشتىتى و رىزگەتنى بىت و ژېھر كۆ ئەف پەيوەندىيە بەھىزىن ل ھەممۇ بوارتىن زيانى بتايىتەتى ژلايىن خواندىنى و جفاكى و جفاكى و رەوشەنبىرىيەق).

لى رۆزىنامەقان و مامومىتايىن زانكوبىت ل كولىيڭا پېشىشكى ديان جەمەيل دىيار كۆ، تشتەكى بالكىشە دەمما پەيوەندىيەكە بەھىز دنابىھرا برا و خوشكما ويدا ھەبىت و لىسەر بىنەمايىن باودرەي و رىزگەتنى ھاتبىتە ئافاكرن، چونكى گەلەك جاران دەمما مروف كارەكى بىكەت بوجۇونا خوشكما مروفقى دى ژ يَا كەسىن دى باشتە بىت و پىتە دى د بەررەنەن دى مروفقىدا بىت و گۆت: (ازبەر كۆ ب چ رەنگان خوشكى يَا خراب بۆ برايىن خۇ نەقىت، دىسان ئەف پەيوەندىيە دېيتە ئەگەر گىيانى لېپۈرىنلى و دلوغانىيەن ل جەم مروفقى ب ھېز بىكەقىت و پىتە ئەندامىيەن خىزانان خوقە بەيتەگىردان و چ كارتىن هوسا نەكەت خىزان بىن شەرمىز بىت).

ۋەكولەر موجاھد ئەو چەندە ژى خۇيا كۆ گەلەك يَا گەنگە ئەف پەيوەندىيە ھەبىت دنابىھرا خوشك و برايَا دا ژ بۆ مەبەستا دروستىرنا پەيوەندىيەن جفاكى و راودستانا ھەردو لايا بۇ ئىكەن ب مەبەستا دروستىرنا جفاكەكى ساخلمەن و دویر ژ خىزانانەكا ساخلمەن و دروست.

دادوهرىا خىزانى چەندى گۈنگە

دھوك، هەيفاء دوسىكى

پتريا خىزانىدا گازىندى دكەن و دېيىشىن دادوهرى د خىزانىن وان دا نىنە و نەخاسىمە دەمىن خىزانى گەلەك ئەندام ھەبن و ژ گەلەك كچ و كوران پىك بەھىن ل ۋىئەر ژى دەمىن ئەو چەندە دەيتىھ رۇدان گەلەك جاران ھەقىرى رۇددەت. شارەزايىن جڭاڭى ژى ئەو چەندە دىيار كى كۆسەمىيانىن خىزانى رولەكى بەرچاڭ ھەيە د دادوهرىا خىزانى دا و ئەو دكارن وەكەھەقىي و ۋىيانى و ھەفسوزىي بىخەن دنابېھرا وان دا. ژلايەكتى دېقە ژى دەرروون ناسا ئەو چەندە خوياڭر كو دايىك و باب ھەستىيارىي دئىخەن دادوهرىا خىزانى دا دەمىن گۈنگىي ب ھندەكان دەدن و ھندەكتىن دى پشتگوھ دكەن.

زېمەر ھندى ژى چونكى پىر كچ دخىزانى دا دەمەنت و ئەوان پىر دەلىقىا ھزرگىنى دىباھەتنى جوداھىيى دا ھەيە و نەخاسىمە دەمىن ل ۋىئەر خىزان گۈنگىي ب تەخەكتى دەدن و ھندەكان ژى پشت گۆھىن خو دھاقىيىن.

زېمەر ھندى دەمىن ئەو چەندە ھەبىت دېيت دوويمەركى ژى دنابېمەر واندا رۇيدەت.

سەرەرابىي ژى كى مونا عەبدولمەجيد تايىيەتمەندىدا جڭاڭى ئەو چەندە دا زانىن كى ژلايىن ثابورى قە دەمىن پىر پاران دەدەنە ھندەكان دخىزانى دا و جوداھىيى بىخەن دنابېمەر رەگەزان دا ل ۋىئەر دادوهرى پىن دېقىت چونكى حەزا گەلەك ئەندامان نە وەكەقە و دەقى چەندى ژى دا سەمىيانىن خىزانى پىتدەقى دادوهرىي نە پەيدا بكمىن و گۈنگىي ب ھەمیان بەدن وەك ئىك داكو ئەو دىۋاربىي ب كار نەتىنەن و ھەۋ بىندار نەكمەن ژلايىن ۋىيانى و حىتكىرنى قە.

ھەروەسا جەحەفەر مایى يىن قەكولەر نەقەشارت كى دەمىن ئەندامىن خىزانى خودان ثابورەكى باش بن پىر خالا لاوازىيى دىيار دېيت چونكى ئىنانا داھاتى كارتىيىكىن ل سەر دېيت و دېقىت ل ۋىئەر دايىك و باب ھوشيارى رەفتارا دادىيى بن و ب گۆتن و كارتىيىكىن ل كەمساتىيا ئەندامىن خىزانى نەكمەن نەخاسىمە دەمل كەسىن بى داھاتى دخىزانى دا و گۆتنىن چىكىا و تانا خو ژى بەدەنە پاش، چونكى ئەگەر ل ۋىئەر ھزر دەقى بابەتى دا نەھاتە كەن دېيت زاروپىت خىزانى و دنابېمەر ھەقىنەن ژى دا ئالۇز بىت و رەوشىا وان تىك بېچىت د پاشەمرۇزى دا ئەو پىتدەقى گەلەك دانا قوربانىيى بن.

زىتەت ژى جەحەفەر تەكەزىل وى يەكىن كى دېقىت دايىك و بابا شاردەزايىه كا باش ھەبىت و ئەو بەرددەرام رۇنىشتىدا بدانى دەمل خىزانى و ئەندامىن خىزانى نەك بىتى دەگەل خو بەلكو دېقىت ئەو بىن جوداھىي ھەمیان حازىر بکەن و وەفادارى و دادوهرىا خو بۇ دىيار بکەن.

سەمیرا ئەمین فەرمائىبەرە وەسا دىيار دكەت كى خىزانى وى گەلەك ئالۇزىيىن نە دادىيى تىدا ھەنە و زاروپىتىن وى ھەست ب نەخوشىيى دكەن و گەلەك جار ئەو توند و تېزىتى بەرانبەر ئىك دكەن. پاشى سەمیرايىن گۆت ژى كى ئەمۇي پىر گۈنگىي ب زاروپىت خودان ئاخقىتن ددا و يىتن بىتەنگ دەرەمارتن دخشىمەن لەوا من ل داوىيى دېيت ب خرابى زقىرى بو ئەندامىن خىزانى من و پىن ئىشان، قىجا ھندى يى ھەمولا دەدم ئەندامىن خىزانى خو ژ وان دوو بەرەكىا دوور بكمەم و قورتال بكمەم نەشىتىم.

زلايەكتى دېقە ژى سەرىبەست كۆچەر وەسا ئاماڭەر كى دايىك پىر دېيت دادوهرىي پەيدا بکەت و پىر خو ل ئارىشىيىن خىزانى بکەت خودان و چارە بکەت، ديسا ژى ئەو ژى نەقەشارت كا ب رىقىبىنە خىزانى پىر ژلايىن كېقە دەيتە كەن و پىر دكارت دادوهرىي د خىزانى دا چىكەت.

پاشى سولىن حەمسەن قوتابىا كولىيەت يە وەسا دېيىشىت كى خىزانى وان گەلەك دادىيى تىدا نىنە ئەو ژ ھەمى لايەكى، پاشى سولىننى پىر گۆت كى ئەو گەلەك جار حەز دكەت بىتى بزىت ژبەركو ژلايىن ثابورى و دلىنى و ۋىيانى قە نە دادى د خىزانى وان دا ھەيە و پىر گۈنگىي دەدەنە ئابورى كوران ژىن كچان، ل دووف گۆتا نافەتىيى كى ئەو توشى گەلەك ئالۇزىيىن خىزانى بوبىنە و بىتاز بوبۇنە، لەوا ھەست دكەن كى رىختىن و ۋىيان و خىزانى دروست ل دەف وان نىنە و ئەگەرى سەرەكى سولىننى زقاندە دايىك و بابان.

ل ۋىئەر شاردەزايى د وارى جڭاڭى دا جەحەفەر مایى وەسا ئاماڭەر كى كۆسەمىيانىن خىزانى نەخاسىمە دايىك پىر رۇلىن دادوهرىي بىن ھەمى كى ئەگەر ئارىشەك و ھزرەك بەھىتە رۇدان ژى دكارىت تا رادەيەكى كونتروللى ل سەر رەوشىا خىزانى بکەت و ب تەرزەكىن مودىرەن چارە بکەت.

لىن دتاوايەكتى دىدا رۇشنا عەزىز شاردەزايى د وارى دەرروونى دا وەسا دىيار دكەت كى ژبەر دەرروونى رەگەزى مى پىر يىن ھەستىيارە و ئەو بىتى دكەقىتە دىن كارىگەرلەر ھزرا نەدادىيى

ڙن ددیتنیت جودا دا

دهمی ڙنهکن دبینم ئه زیانی دبینم ل سهر دوو
پیا بریقه چیت
(نجیب محفوظ)

ثارهزویا وی بو کونترولکرنا وی ویندھستکرنا وی !
و دنافیمرا ڦان همدوو ههقدڙا ههزرکرنا زهلامی ل دور ڙنی،
تیگههشتا (نجیب محفوظ) ای دهیت ب جوانترین و تمامترین
شیوه (ڙن زیان بخویه ل سمر دوو پیا بریقدچیت...) و زیمرکو
زیان یا ٿالوز و لیکدای و ههملايم و ههمجهور و یمفرههه،
همروهسا ڙن ڦی ب همان شیوه یه لموا زهحمدته ڙن بهیته
تیگههشت، چونکی زیان بخو بزهحمدته بهیته تیگههشت ! ب
درتزاها دیروکت زهلامی دوو هملویست همبوبونه بمرامبم ڙنی کو
رندگهداها هملویست وینه بهرامبم زیانی، هملویستی ئیکن کو
پتر بمريهلاقه هملویستی دری ڙنی یه بی ڙ ڙنی درسیت وهک
دربرینهک ڙ ترسی ڙ زیانی بتھفایي و ترسا وی ڙ ئیش و ئازارتن
زیانی، وئٺ هملویسته (بی ڦی ڙنی و زیانی) دبیته ئهگمرو بو
ردقینا زهلامی ڙ ڙنی و زیانی بریکا زیانا بتئی، یان دیانهتا
زیده، یان رہبھنیئ ل دهه هندهکا، یان بمرسینگکرنا ڙنی و
مهکرین وی و بزاها کونترولکرنا وی و گریدانا وی بقہیدین جفاکی
و عمسائیری و شلوغه کرنیئ توندرهه بو دهقین ئاینی کو ڙنی بی
بدھر دکمن ڙ مافنی و گھمی و گریدانا وی بقہیدین جفاکی
و ددانیئن جھکنی کیتم و لاواز !

ئهڻھنی بریکا شیلاندنا وی ڙلاین دهرونی فه و وھصفکرنا
وی وک شھیتان، یان دین، یان کیتم عهقل یان سوزدار نھشتی
کونترولئ ل سمر خو بکھت ول همان ددم بریکا شیلاندنا لھشنی
وی (بی ڙ نھفرهتی) بی ڙ شھیتان و ڙیدھری گوننهها وفتئی بو
زهلامی و جھنی شھرەفا زهلامی (لھشنی ڙنی) ول همان ددم بتئی
عمورهه تھ چینایا بیت چاقنی زهلامی فیبکھفیت، ئهگھر نه دی کھفیتے
دگوننههئ دا لموا دھیت بهیته دویرئیخستن و قھشارتن دناف
دیوارین مال چمند دشیاندا بیت !

ھملویستی دیتر ھملویستی زهلامین حمز زیانی دکمن
حمزیکرنهکا بهیز و ڙن ناترسن لموا همگاڻ حمز ڙنی دکمن
و شیعرا پی دنھیسین و سترانا پی دیپیش و ئاماده ل سمر خاترا وی
دول و نھال و چیا و کلها بیرن، ئهقہ سیارتین زیانی و عاشقین و تئه
ڙ شاعر و سترانبیز و داهینهمر و نقیسمر و هونمزمند و زهلامین
چاقنھترس ل هم جھکنی و دهمهکی، چونکی نمو ڙنی دا زیانی
دبینن ب همی سحر و حیتیتی و نھینی و ئارهزو و بھری و
جوانیا خوچه ڙیدھباری حدا زیانی و مانھقئی !

ھمروهسا ئه دهبرینی ڙ ھملویستی خو دکمن سمباردت ڙنی
و زیانی ب دهبرینهکا هونھری یا جوان، ئانکو شیاینه هھستین
خو بیئن گھش و نازک دهربیخن بمرامبم ڙنی و زیانی ب شیوه یی
داهینانین هونھری بریکا پھیف و موژیک و سهما و ستران و
نیگار و پیکھرسازی و شانوو و سینه ما و داهینانین جیھانی دا،
کو ئهقہ ڙی دهبرینهکا دی یه ڙ خوشیا زیانی و ئارهزویین جوان بو

ب: رهمزی ئاکرھیس

ڙن همددم دی مینیت هزار ئیکن یا زهلامی و چریسکا نیکن
یا زیانی دگیان ولمشن وی دا و چ جارا زهلام ل ڙنی نهگههشتیه
وب دیتنا وی ڙن همگاڻ نیتیه کا بی ڪلیله و چیندیت ئهقہ
ئیک ڙ لایمنیت ڙنی بیئن سحری بن کو زهلامی بو خو دکیشن
و زیمرکو ئه دزئنی ناگھھیت هم رایه ئیخسیری وی، جار دکھتے
پھیکھر و جار دکھتے ئیلھام و سحر و حوری و دھیکا سروشتی
و گھردونی و خوداوندا و ئهگمرا خمونا و شعری و ئیلھامی و
ئهقینی و جوانی و خمیالنی .... و ڙلایکن دیتر و زیمرکو زهلام
دزئنی ناگھھیت، بمروقاڙی دکھتے شھیتان و خودان مهکر و حیله و
فیل و گوت گوتک و همددم خھفکا فمددت بو زهلامی، وی زهلام
ڙ بھھستی و خوشیتی دریختیه و هاھیتیه سمر ئمردی نمھوشیا
و روندکا. وئه سحرین خراب و بیاریتین شھیتاني دروستدکھت
و دشیت مهزنتین و بھیزترین زهلام ب ئیختیه خھفکا خو وبکھتے
گوستیرک د تپلا خودا پشتی وان بی ھیز دکھت بو نمونه (دلیله
و شھمشون) وئهقہ هممی دوباره کرنے کا بمردھو امھ بو یا (حمواین
بسمری ئادھمی) ئینای دهمی ڙ بھھستی دریختی !

وچکنی ڙنی بی ٻی دخوریت وزهلاما پی دترسینیت (لھشنی
ڙنی) یه ئهقہ همبوبونی ب شیان و خودان هیزا بی سنور بو
ئیغراکرنا زهلامی ولقاندنا هھستین وی بیئن نازک، کو دشیت
زهلامی ب گوھوریت و هھستین وی ب هھزینیت و ئارهزویه کا
ب ھیز ل ده پھیدادکھت بو زیانی و مانی. تشتہکنی سهیر و
عجیبیه لھشنی ڙنی زهلام بمرامبم ی وی رادوھستیت حیبھتی جار
دگھھینته ئاستنی پھرستنی و پیروزکرنا زیده، وجار ڙی دکھتے جھن
نھفرهت و لمعنت و کیماسیت دیزاقھکن دا بو
خو رزگارکرنی ڙ سحر و دھستھلاتا ڙنی و ل همان ددم

جقاکی

خو دویر بیتختیت ژ جقاکی و گمرمی و گمشده کرن و هیزرا ژیانی تیدا نه مینیست، ول همان ددم دناف زلامی ژی دا هستا جوانی و هیچیقی بمریت. کو ئهورى ژنا جوان و ئازاد ب همبوونا خو لدھف وی پەيدادکەت !

پېشىتى دژواركار شىابىن كونتوللى بكمىن ل سەر نىقا جقاکى، ب رىتكا چارچوقەكىندا ژنى دەپەنەت كونتوللى بكمىن ل سەر سەرىي دېيىن ئەزىزەهاكى، ئهورى ھونمۇر داھىتىنە بشىوه کى گشتى ئەددب و شعر و سىنەما و شانۇو و ستران و تلفزىون و نىڭار و پەيكەرسازى و سەما و چەندىن بوارىن دېتىر و دەمەن داھىتىن ب شىوه کى گشتى بەپەتتە بەرىندىكىن دى دژواركار شىئىن كونتوللى ل سەر لەش و عەقلەن مللەتى كەن و ب وئى چەندى دى كونتوللى ل سەر جقاکى كەن ودى ب كەيىفا خو رېقەبەن، ل دويىش بەرۋەندىيا خو بىتنى ! پېيدىقى يە ھەمى گوھداريا وان بكمىن !

ژن ژيانە ل سەر ئەردى بىرېقەدچىت وئۇ جقاکىن دىزايەتىا ژنى دەمن و گىرىددەن ب ياسا و تىتالىت پاشکەفتى و ب چاقەكى كىيم سەحدىكەنى، دى مىين جقاکىن پاشقەمای ژلابىن روھى و لەشى وھزى و شارستانى قە وچ جارا جقاکىن مە رىزگار نابن ژ مىنَا خو يا دىروكى ئەگەر ژن ئازاد نەبىت... ل سەر تىتال و رەوشتىن پاقۇز و دروست وئاست بلند !

عەرەب ل سەردەمەن جاھليەتى دا گەلهكى كىيم ژ لادانا جنسى دازانى ل وى دەمى ژن يا سەركۈل بۇو تىتكەمل دبۇو دەگەل زەلاما وھارىكاريا وان دكى دشەرادا، پېشى هنگى پىچ پېچە دەست بىحىجانى كەن وجودابۇو ژ جىهانان زەلاما، ومال بۇو جىهانە كا تايىھەت ب وئى قە. تىدا دېزىت ودمىرت.

پەيدابۇونا حىجانى د نىسلامى دا ئەگەرەن جقاکى يىن جودا هەبۈون كول قىرە دەرلىقە نىنە بۇ دىياركىندا وان (۱) يان ھەزارتنا وان، دشىيەن بىزىن لادانا جنسى زىنە دېيت دناف خەلکى ب زىندىبۇونا حىجانى. وئەقە راستىمەكى جقاکى يە باورەنەكەم كەسەكى تايىھەتمەند دەقى بوارىدا بىشىت نەفى بکەت . و دەگەل قىي چەندى ئەم ئىنكار ناكەين كەن لادانا جنسى ھەمە جقاکەكى دا ل سەر ئەردى. بەلىنى زىتىددېيت وكتىم دېيت ل دويىش هەبۈونا فاكىتمەن ھارىكار دەمر جقاکەكى دا و گۈنگۈزىن فاكىتم حىجان ورۇتكىجودا كەرنە دنافېمەرە ھەردوو رەگمزا .

ۋېي ب گەرتىت دناف دەقەرىن حىجان بىتدا زىنە دى شېت بىنیت تا ج رادە لادانا جنسى ھەمە وھەرۋەسا زېرىنەكەن چەند لادانا جنسى زىنەببۇو ل سەر دەمەن عوسمانى ل عيراقنى، چونكى ژن چىنەدبوو ژ مال دەركەقىت ئەگەر نە بۇ شولەكە فەربايدە و كەسى ئەو نەدىت و وەسا ھەزىزەن كەن چەند ژن بىنیتە ل مال بۇ وئى بىخىترە وباشتە بۇ شوبىكىنى ! ھەرۋەسا صوفى ل سەردەمەن خۇ ناۋىداربۇونىن بزوھدا خو بەرامبەر ژنا وەكى (الحجويرى د پەرتوكا خودا - كشف الممحوب) قەدەگىرەت وېي بىن ژوان شانازى دكى كەن گەلەك كىيم نىزىكى ژنکا خو دېيت . ورۇشىخەكى صوفى قەدەگىرەن ل چەرخى سىئى ھەجري كەن شېتىت وپېتىج سالا دەگەل ژنکا خو ژىيا بىن كەن نىزىك بىبىتى .

وئەگەر بقىن يان نەقىن ئەف چەندە ژى دېيت بېپەت ئەگەر بۇ لادانا جنسى ل دەف وان !

(۱) سەحكەمنە قەكولينا مە ل دور (ئافەتا كورد و حىجان) ياخىنلىقىرى بوى ل گۇشارا سىلاڭ ھەزارا ۶۹ - ل رىتكەفتى كانونا دووى ۲۰۱۲

قەكىندا نەپەنەتىن ژنى و كونتوللىكىن پېتكەاتىن وئى يېتىن بەرچاڭ ! بېگومان ئەف ھەلوىستى دووى شىايدە خو رىزگار بکەت ژ ترسا كەقىن ژ ئافەتى و بەشدەرىتى دەگەل دەكت د ئافاڭىندا شارستانىيەكى ئاست بلند و پېشىكەفتى ... لمورا ئەف جقاکىن ھېزىز بوى دېتىندا كەقىن سەحدىكەن ئافەتى ئەفروكە جقاکىن پاشكەفتى نە دەھەمى بواراندا !

پېيەندىيا ژنى ب داھىتىندا ھونمۇر و زانستى قە و ھەلوىستى زەلامى وجقاکى بەرامبەر قىي چەندى تىتەكى زىنە گەنگە، چونكى ئۇ ئېيك ژ كلىلىتىن سەرەكى يە بودرگەھەتىن شارستانىيەن، چونكى مادەن ئافەت ژيانى و ژنى يە، لەوا توندرەو و ھونمۇر زمانى زەلامى عاشقى ژيانى و ژنى يە، چونكى (ھونمۇر - مىن) ئەزىزەهاكىن دوو سەرە يىن توندرەوا و ھشك باودرا دەرسىنەت، بشىوه کى گشتى كەن ژھونمۇر و ژنى زىنە دەرسن !

ل سەردەمەن تارى ل ئوروپا سەلەفييەن كاتولىك ژ ژنى دېزدىان ... لەوا دادگەھەتىن پېشكىنەن بوددانان و ب سەر و كفرى توھەمەتبار دكىن و رادبۇون ب سوتنا (شەيتانى) وان ئانكۆ لمىشى وان چونكى ھيزى و فيتەنەتا وان وشىانا وان بونوبىكىندا ژيانى ئەو دەرساندىن - ھەرۋەكى لمىشى جان داركىن سوتىن و پېشى هنگى بۇ وان دەركەت ياخىنلىقىرىنە و كرنه - قەددىيسە !

ھونمۇر و مىن ھەردوو جەمكىن ژيانا شارستانى نە وئۇ وېنەيەن روھى نە يىن ژنى و لەشى وھەردوو كەن ھېزىدە كەن بىن سنور ھەمە كەن توندرەو دېبىنەت جەھى ترسى بودستەلاتا وى و لەوازىما وى و توندوتىشىا وى دىاردەكەن، وئەف چەندە شاعيرىن ھەست نازك (نزاڭ قبانى) دەرىپەننى ژن دەكت د ھوزاندا خودا (و كىيف يەددە - نەد) بسن الگفولە - أمن الرجال - وأمن السماء ! ... ئەزىزەهاكىن دوو سەر - ژن و ھونمۇر - خەمما ئېتكى يە ياخىنلىقىرى دەزۋارايە بۇ كونتوللىكىنى ل سەر قىي ئەزىزەهاكى دەرگەھەن دەزۋارايە بۇ كونتوللىكىنى ل سەر جقاکى ھەمىسى، و بىن كونتوللىكىندا ژنى و ھونمۇر ئانكۆ لمىشى ژنى و گىيانى وى ياخىنلىقىرى - ج دەستەلات و كونتول ب وان نىنە، ھونمۇر جوان مىندا ژن جوان و ئازاد، گەندە كەن ب ترسە ل سەر زالبۇنا ھزرا (رجىعى) ل سەر جقاکى ژېمەركو ھەبۈونا ھونمۇر ئازاد و ژن ئازاد ياخىبۇونە ل سەر دژوارىيەن شلۇقەكىنەن ھشك ورەق وھەرۋەسا ھونمۇر بساناھىكىنە دژوارى بەرۋاقاشى وئى چەندى يە !

لەوا دژواركار ھەرگاڭ دەسىپىدەكەن ب كونتوللىكىنى ل سەر ژنى، ب رىتكا گىريدىان وئى بقەيد و گىرىن جودا جودا ودكى بىن مصرييەن كەقىن بۇ پاراستا مومىيا بكاردەتىن، بەلىنى وان بۇ كەلەخىن مەريبا بكاردەتىن !

ل دويىش قەكولينا مەرۋەتى كورد ژن و زەلام خودان ئازادىيەكەن بەرچاڭ بۇون و رەوشىا ژنا كورد ل كوردىستان مەزىن گەلەكەن پېشىكەفتى بۇو، وھەرۋەسا كەلتۈرى ئەقىسى وئىن قەگىرای بىن باب و باپىرەن مە دىاردەكەن كەن ژن كورد د رەوشەكە ئازاد دەزىيا ول ھەمان دەم جوانىيەكەن ھەشى و روھى ھەبۈو، ئانكۆ ياخىنلىقىرى دەزۋارايە بۇ ژھەمى رەنگىن حىجانى دەزۋارايەن ھەرۋەسا ئەم دزانىن كەن ژن كورد پەت ژ جارەكى حۆكمىن چەندىن مېرىنىشىن و ھۆز و بىنەمەلا كەن ب درىزەھىيا دىروكى، بەلىنى ئەفروكە ... كەفەنەپەرسەت بىزافا ب زنجىرلىكىندا ژنى دكەن، داكى لەشى وئى بېپەتتە لەشەكىن خاف وئى ژيان و شەرمىنى ژ خو بکەت و

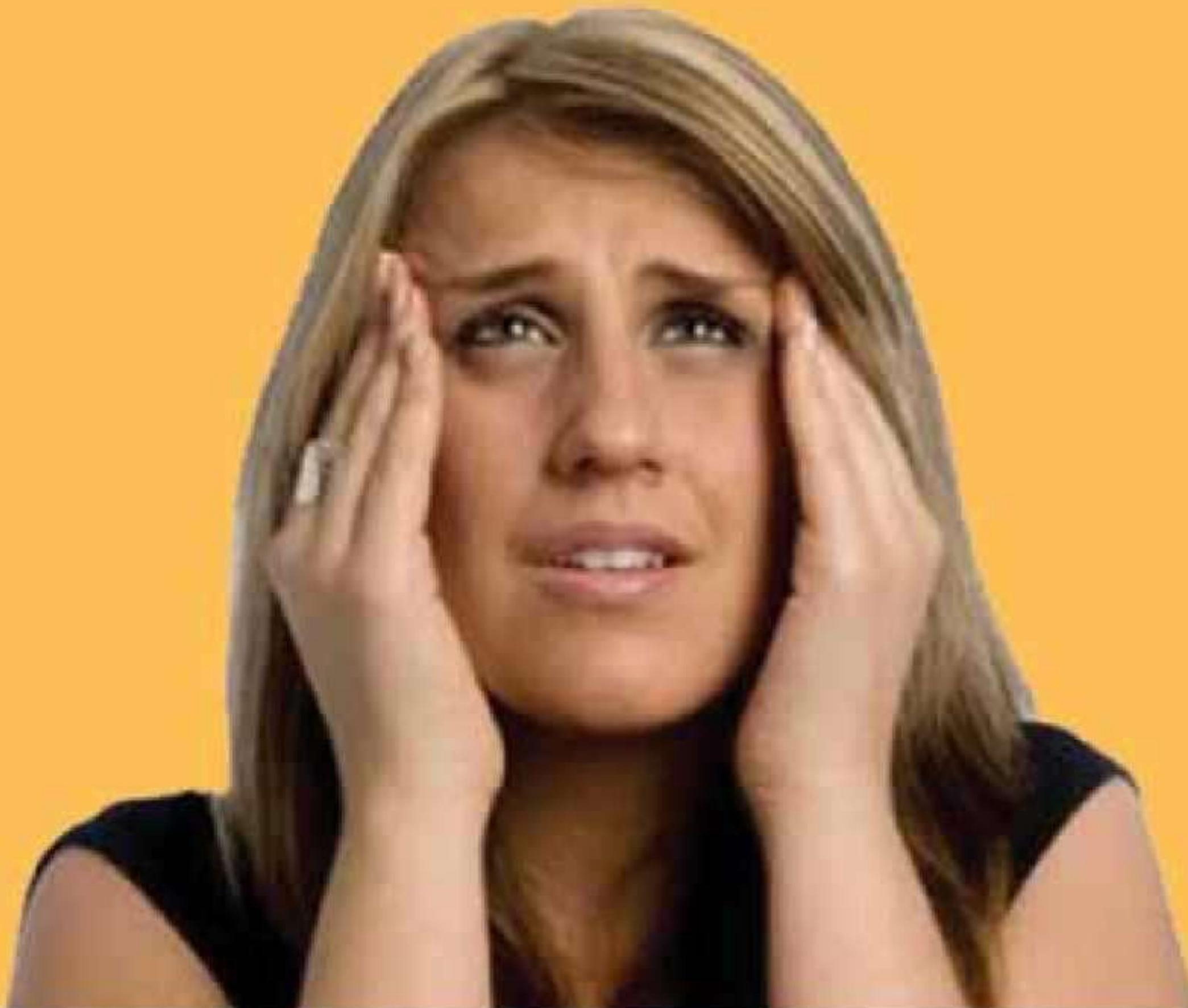

نه ره‌حه‌تی و ئەگەر و چاره

ب: دېزىن سدقى

نه ئارامىي حالەتەكى بىرس و قەشارتى يە كۆكارتىيەرنەكى مەزن ل دەروننى مروقى دىمەت و دېيتە ئەگەرئ پەيدابۇنا بەرەف ترس و ئالۇزبۇن و شەپرەزبۇنى قە دىشىت و ئەنجام خەم و نەخوشى و دل تەنگىيەن ل دەف مروقى، و كەسىن نە ئارام ھەمى دەمان هزر ل رووانىت بىرس و نەخوش دىمەت و ئەقى حالەتى هزرکەنە بو دىاردەيەكى يان پىرە ب شىۋوھەيەكى گەلهەك ب رەشىبىنى بەرى خو دەتە ھەمىي تشتان و گومانى زى دېيت زيانى بگەھىيەتى. و گەلهەك جاران مروف ب خو بەرپرسە زى دروست بۇونا نە ئارامىي، ئەۋۇزى ز ئەگەرىن هزرکەنەكى كۆپۈرنەناف دىاردەن خەيالى دا و براست زانىناوان دىمەت زانكۇ دا (واقىعى)دا نەو چەندە خەيالە و ج بىكەفيتە زىتەر كونترول و ركىقىا مروقى ئەگەر خو بەگەھىنە وى قەتاۇھەتنە ئارامىي بەشەكى زيانا مەھىيە و دەقىت بىزانىن دى چاوان سەرەدەرىي دەگەل دا بىكەين ئەۋۇزى ب رىتكا بىدوست ئەۋۇزى ئىتكە ز زىتەرتىن پەيدابۇنا حالەتى ئارامىي بۇنى ب كارىئىناناۋى و مفا زى وەرگەرن و نەھىلىن بەپىچ رەنگەكى لجەم مروقان، زېھەرکو ھەست پىن كىن بىكىيامىيەن لەدەف بىكەفيتە بن پەستان و گارىگەریا ئارامىي

زىدەر: گۇفارا رەوشەنبىرى نوى

زىزەرەتىيەت جڭاڭى

تە بوجى ھوسا خو گوھورى؟

بەفرىن جان

دۇور دكەت، من ھزىدكەر كۈچەرەكى من دلى وى ھىلاپىت و ئەزىز پىن نە حەمم.. لى چىرۇك ئەن نە بۇ و تاكو سوجىت گەھشىتىيە من كۆ ئەم ھەش ھەقلا من (ف) دكەت و ب راستى ئەف چەندە بۇ من تاشتەكى گران و غەریب بۇ و ل دەسپىتىكى من ب چ رەنگا باودىنەدكەر، ژېرىكى مە گەلەك ھەش ئىك دكەر و مە گەلەك سوز و پەيمان دابۇونە ئىك، يان ئەم بۇ ئىك بىن، يان بۇ ئاخى..

من ھەر ئىتكىسىر تىيلەفون بۇ كەر و باش بۇ وى جارى ھەر زەنگا ئىككى شەكىر و دەكەل من ئاخفت و من ھزىز كەر دى ھەر وەكى جاران ب دەھان پەيىش و قەسىت پروى ۋىيان و خوش دى ژ دەقى دەركەقىن، بەلنى بەرۋاقاژى ھەزرا من دەركەفت و گەلەك ب گرانى و ب دەن بىلندى قە بەرسقى من دا و من ژى ھەر ئىتكىسىر گوتى من تاشتەكى ھوسا گوھلى بوبىه، ئەقە چىيە دەيتى گوتىن و قەگىران؟؟ وى ژى بىن دوو دلى بەرسقى من دا و گوت ئەم تاشت راستە و پشتى من ھەقلا تە دىتى كۆ ئەم ژەن جانتر و نازىكتى بۇ من يىن ھەش ژى كرى و ۋان رۆزان دى بۇ خو خازىم و چ جار دى تىيلەفونا من نەكەيەقە و ئەزىز تو يېتىت ئىك خلاس بوبىن و تىيلەفونا خو گرت.. و ژ وى گاۋىن و ژ وى رۆزى وەرە تاكو نوكە بىتىن كارى من روندك باراندىن و گىرىنە و خودى ھارىكىار و يار بىت دەكەل من دا و پشتى خىيانەتىن ژى بشكىنېت.

خو نىزىكى من دكەت و بزاڤىت دكەت بىيىتە ھەقلا من و من ژى ژىلى ھەقلاينىيەن چ تاشتىت دىتىر فام نەدرىن، سى سالىت رەبىق ئەقە كارى وى بۇ و ھەر دەكەل دەگوتە من ئەز گەلەك ھەش تە دەكەل و من كەيف ب تە دەيتىت و من ژى ھزىدكەر چاوا دايىك و باب دېتىزىنە من ئەم ھەش تە دەكەل من بۇ وى ژى ھەر ئەم ھزىدكەر لەم ژى ھەقلاينىيا مە درىتى پىن ھاتە دان.

ھەقلا من يَا خوشتىقى (ف) كۆ من گەلەك باودىرى پىن دەتەن ھەر دەم دەگوتە من خو ژى بەدە پاش و خو لى دويىر بىتىخە، بەلنى من قەت گوھدارىيا وى نەدكەر و ئاخفتىت وى چ كارتىتىكەن ل سەر من نەبۇون و من ھەر ب سەرى خو دەكەر. و پاشى روزەكىن ژ رۆزان دەلىقە چىتىو كۆ ئەز و ھەقلا خو پىتكە بوبىن و مە ئەم دىتى و من ژى ھەقلا خو بۇ دانىاسىن و ب راستى ھەقلا من گەلەك يَا جان و سېھەپى بۇ و من باش دىزى ئەم چ جارا خرابىا من ناكەت و بەر دەوام من ئارىشە و نەخوشىتىت خو بۇ وى دەگوتىن و قەدگىران و ئەم ژى ژ دل يَا ھارىكىار و پاشتەقان بۇ، بۇ من، و من ئەم ب تىن ئەمبۇ كۆ دەرد و زانىت خو ژىترا بىيىتم.

پاشتى وى ھەقدىتىنا مە ھەرسىن يان. من نەزانى كانى دى چ چىبىت و كاروانى زىيانا مە دى بەرەف كىرى دەتە رى، ھەيامەك پىتشە چو من بزاف كەن كۆ ئەز ھەقلا خو بىيىنم و ئەز گەلەك ژى خەریب دبوم، ئەم ھەقلا خو ژەن دويىر دەكەر و نە دەقىيا من بىيىتىت و ھەر جارەكىن ژى ھەجەتەك دەگرت و پاشى بوبىن دىيار بۇ پاشتى وى ھەقلا من دىتى، ئەم یا كەفتىيە دلى وى و ھەر ئىتكىسىر بزاقا كرى خو نىزىكى وئى بکەت و ل دويىدا ژى يىن گوتىي ئەز ھەش تە دەكەل و من دەقىت ئەم بىيىنە ھەقلايت ئىك و پاشى ئەز دى تە بۇ خو خازىم كا تو چ دېتىشى... ھەقلا من (ف) ژى گوتى ئەز ب چاقەكىن براينىيە سەحدكەمە تە و ھېقىدارم قىن چەندى ژېرىا خو بىمە و تو و ھەقلا من ھەقلايت ئىك و نابىت تو خىيانەتى ل وئى بکەت و پاشتى دەمەكىن درىز بسەر قىن چەندى دا چویە خارى و حەمەيا من ل چ جەنە دەتەن و من چ ژ مەسىلەن ژى نەدزانى كانى بوجى ھەقلا من خو ژ من

هه‌قالی خراب

ل ده‌قمره‌کا دوویر و د ناقا گوندہ‌کن گله‌ک خوش و دله‌قیندا جوتیاره‌کن دهست ره‌نگین هه‌بورو و هه‌مورو روزان دچوو ناف ئاقاری خو و کار دکر، قی جوتیاری همنی کچه‌کا پاپش و جوان هه‌بورو کو ناقنی وئی هیشقی بورو، هیشقی بین هه‌مورو روزان هاریکاریا بابی خودک جاران زی دکمل بزن و مه‌یموینکا خود ناقا باخچه دا یاری دکر. ل دانی سپیدی و ل روزه‌کا هاشینی هیشقی بو بابی خو چوو هندہ‌ک ماست و نان ئاماذه‌کرن دا کو ده‌مال سهر کاری قه‌گهربت بخوت، بهس ده‌ما کو هیشقی ئهو نان و ماست دانا‌یه سهر میزکا ل بهر ده‌گمه‌ی ژ نیشکه‌کیفه چافنی مه‌یموینکا بررسی قیکه‌فت و نهشیا زکن خو و پیچه‌ک خو گرت دا کو هیشقی بچیت، ده‌ما کو هیشقی چووی ودک گورگه‌کن بررسی مه‌یموینکی هیترش کرده ماستی و هه‌مورو ماست خوار و زکن خو تیر کر، ده‌ما کو مه‌یموینکا زکین خو تیر کری ژنوبیکا بیرا وئی ل جوتیاری هات کو ئه‌گمرب زانیت ئه‌قہ کاری مه‌یموینکی يه دئ گله‌ک قوتانی خوت قیچا رابوو ئهو ماستی ب رهخ و روویتین تراری قه مای ل لمبیس و دهست و پیشین بزنی دان و چوو سهر داره‌کا بلند ل هنداشی خانی و چافه‌ری هاتنا جوتیاری دکر.

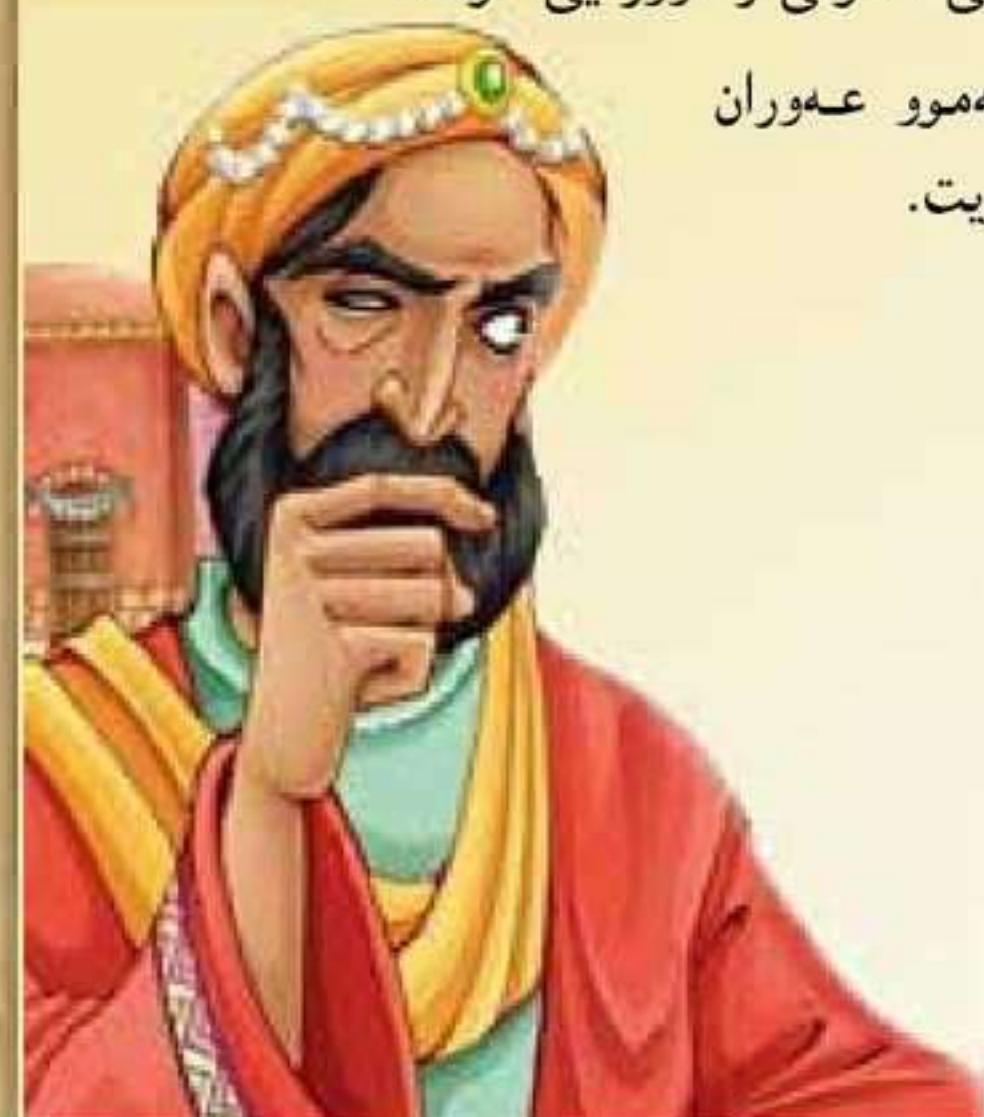
جوتیاری بررسی هیدی بین پینگاچان دهاشقیت و بهردش مال دهیت داکو تشه‌کی بخوت و پاشان بچیته سهر کاری خو و ده‌ما کو هاتیه هنداشی خارنا خوو و دیتی کوچ نان ل ویری نینه و ماست زی بین هاتیه خوارن چافین وی تاری بونون و نهزانی دئ چ کدت و په‌زی گویالی دا کو بزانیت کانی کن خوارنا وی خاریه و ده‌ما کو ماست ب دهست و پی و لمبیسا بزنی قه دیتی قیچا ب لهز چوو و هندی شیای ئهو گویال ل پشتا بزنی ددا و بزنا بین زارو و ئه‌زمان زی نه‌دشیا چ بکدت و ب تنی ب ده‌نگه‌کن بلند مدع مهعا خودک و مه‌یموینکی ل سهر داری که‌یفا خو دکر.

په‌یشین جوان

- * ره‌وشتی جوان جهی
ریز و خوشتی یا هه‌مورو
کسانه.
- * مala بین زاروک ودک
باخن بین گوله.
- * خواندن ئانکو زانین
و پیشکه‌فتان.
- * هاریکاریا همه‌زاران
کاره‌کن مه‌زنه و ریزگرته
ژ مروقاتی.
- * پاچری مه‌رجی
سهره‌کیی ساخله‌میی يه.

گوتنین مه‌زنا

- * ب ئاخفتنا خوش مروف دشیت ماری ل کوننی
بینننه ژ ده‌رقه.
- * پاری سپی بو روزا رده‌شە.
- * ده‌نگى ده‌هولى ژ دور بین خوشە.
- * ژ هه‌مورو عه‌وران
باران ناباریت.

پیزدانین

*ل روزا ۱۹۹۲/۵/۳ تیلهقزیونا خهبات ودک ئیکم کەنالى سەر ب پارتى ديموکراتى كورستان ل دھوكى قەبۇو و نوکە ناقنى وى بويه دھوك تىقى.

*ل روزا ۱۹۷۴/۵/۱۳ لميلا قاسم دگەل چوار هەقالىن خوى يېن خەباتكەر ژ لايى رەزىما بەعسا ھەرفتى قە دەپىنە سيدارەدان.

*روزا ۱۶۳۹/۵/۱۷ رىتكەفتنا زەھاول دزى كوردان د ناقبەرا ئوسمانى و فارسان دا ھاتىيە موركىن.

* ۱۹۹۵/۵/۲۸ ھونەرمەند تەحسىن تەھا ل ھولەندا وەغەرا داوىبىن دكەت و پاشان تەرمىن وى بو كورستانى دەپىتە قەگوھاستن و ل گورستان ئامىدىيەن دەپىتە قەشارتن.

نەپەنیيەن ھەزماران

زاروکىن خوشتىي بەرىخو بده ۋان ھەزمارىن ل خارى كۈمە لىتكانە و ب ھۆرى ھزرا خوبكە و بزانە چ تىشىكى بالكىش تىدا ھەمەيە.:.

٤٨ لىتكانى ۱۵۹ دى بىتە ۷۶۳۲

١٢ لىتكانى ۴۸۳ دى بىتە ۵۷۹۶

٤٢ لىتكانى ۱۳۸ دى بىتە ۵۷۹۶

٢٨ لىتكانى ۱۵۷ دى بىتە ۴۳۹۶

بەلى زاروکىن خوشتىي ھەمە دىت كۈ د ۋان لىتكاناندا ھەر ھەممۇ ھەزمار ھاتنە خواندن واتە ژ ھەزمارە (١١ تاكو ٩) و ھۆين ژى بىزاقى بىكەن ھندەك لىتكانىن ب ۋى رەنگى دروست بىكەن.

پىكەنەن

ل سەر دەرگەھىن مالەكىن ھاتبۇو نېيسىن، مە دوو ژۇورىن ھەمى بۇ كىن بەس ب مەرجەكى ئەم نادەينە وان مالباتىن كۆ زاروک ھەبن.

روزەكىن زاروکەك ل دەرگەھىن وى مالىي دەت، دەما كۆ خودانى مالىي ھاتىيە ژ دەرقە و زاروکى روژباش لىتكى، گوتە خودانى مالىي: ئەزىز ھاتىم ۋان ھەر دوو ژۇورىن ھەمە ب كىن بىگرم و مە د مال دا چ زاروک ژى نىنە ب تىنى ئەز و دايىك و بابى خوينە.

شانویا

ژ پلی شانویا سیاسی من حمز ل سهر شیوه کاری ژی همه یه

ریکان سهلمان: شانویا سیاسی من ژ بوی خو و ده لیفه دیتیه دا کو بشیم ب وی ریکن خزمه تی بکه م.

کو بشیم خزمه تا گھلی خو بکه م.

سیلا夫: ژبلی کاری شانویی ته حمز ل سهر چ جوره هونمه ده کن دیتر همه یه؟

ریکان ل دور ژنی دیتیه یه کن دیتیه: ژبلی هونمه شانویی نه ز هندہ ک ژ ده می خو دده هونمه شیوه کاری، هر چنده من پتر گرنگیا دایه شانویی لئی با وریکه ن کو نه ز شیدایی شیوه کاری مه ژی.

شانو بھرچا فکر ن و دھرئی خستنا چھندین راستیانه کو دنافا ناخنی هندہ ک کھسان دا پهیدا دیت و مه زن دیت و گھلک کمس همنه ل هندہ ک دھران کو دینه شیدایی ژنی هزرا همنی، لموا دھقرا مه ژی یا پروی کمسین خودان شیانه کو پتريا وان نوکه د ژیه کن سنتیله بین دانه و بو ژنی جاری ژی (ریکان سهلمان) ل گوشنا سنتیله دی بدرسقا هندہ ک پرسیاران دهت.

ل دھستپیتکت ریکان سهلمان ب ژنی ئاوایی دھیتنه ئاختن و دیتیت: بو جارا ئیتکن من خمونا خو و حەزا خو بو کاری شانویی ل سالا ۲۰۰۳ دا دیارکرن و شیام جەن خو پهیدا بکم دنافا جیهانا هونھری دا و تا نوکه ژی یئن بھردوامم ل سهر ژنی کاری پیروز و هندی من هیز و شیان هبین ژی دی هنری بھردوام بم. همروهسا د پشکه کا دیتر یا گوتنا خودا و ل دوور چوانیا رولگیرانی د شانویی دا ناف بری دیتیت: من ل دھستپیتکت و دک تاکه کمس دنافا بزاھین قوتا بخانان دا کار کریه و بو من بوبه دھرگەھ و پاشان من پشکداری د نافا ۋىستە قالان دا کرینه و نوکه ژی مه گروپه ک همه یه ب نافنی گروپن (ئازادی) کو ئەم ۱۵ کمسین و مه هم ھەمموویان حمز دشانویی دا همه یه و ئەم بھرھە قین گەلەک ژ دەمی خو بدهینه ژنی کاری.

سیلا夫: ته حمز ل سهر رولگیران د کیز لایه نی شانویی دا همه یه؟

ریکان سهلمان: من گەلەک حمز ل سهر رول گیران د بیاھنی شانویا سیاسی دا همه یه و من ژی ئەف یە که و دک دھریفه دیتیه دا کو بشیم هندہ ک ژ وان خوشی و نەخوشی بین گھلن خو بدهم بھرچا ژ لایمکت دیتیه ریکان دتھ دیارکرن و دیتیت: ھیشا من يا سەردەکی ئەمە کو ئالیین پەیوندیدار پتر گرنگیی بدهنە شیانین گمنجان دا کو گمنجین مه ژی بشین ئەم ھیز و رەوشەنبیریا کو ل نک وان همی بیخنە کاری و زىدە تر خو ماندى بکەن و بشین روزەکى ژ روزان بىنە کمسین ئەكتیف و کارتیکەر.

سیلا夫: کینه پشتەقان و ھاریکارین ته بو ژنی کاری؟ ریکان سهلمان: پشتەقانین ھەرە سەرەکی بو من د ژنی کاری دا ل سەری ھەقال و مالباتا منن و د ھەمان دەمدا ماموستایین من ژی گەلەک ھاریکاری داینە من.

سیلا夫: چ ئەگەرەک ھەبۇو کو بوبه پالدەر دا کو بچيھ دنافا جیهانا هونھری دا؟

ریکان سهلمان: ب راستى گەلەک ئەگەر ھەبۇون کو پال ب من قەدای بچمە دنافا جیهانا هونھری، لئی يا ژ ھەمموویان گرنگەر ئەمە

هونەر چارەيە بو جەلتا مەزى

و : رەقەند گوھەرزى

قەكولىئەكى يا دەرىخستى ئەۋىن حەز ل سەر ھونەرى ھەم، موزىك، وىتە، شانو... ھەتىد، زويىتر ژنەخوشيا جەلتا مەزى ساخلمە دىنەقە، جودايىي دگەل خەلکى ئاسايى. قەكولىئەكى ژ زانكوبا (تورفييرگاتا) يا ئىتالى ب رىقەچوو، ۲۰۰ کەس قەگرتىبۇون كۆزجەلتا مەزى رىزگاربىوون، دەركەفت ئەۋىن ژ جەلتا مەزى رىزگاربىوين نامىن. بەلى بەرى ھنگى حەز ل سەر ھونەرى ھەبۈويە. ساخلمىا وان پىر بەرەف ساخبوونى ۋە دېرىت. ب ساناهى دشىئىن بىكەقىنە سەر پىيىن خو و برىقە بچىن. وزەيدە كا زىدەتەر ژى ياهەمى. جودايىي دگەل خەلکى دى كۆ گەنگىيى نادەنە ھونەرى. بۇ زانىيان دەركەفت ئەۋىن حەز ل سەر ھونەرى ھەم دلخوشتىن و كىمەت دەخەمۆكىنە. تەناتىرن و بېرىتىزىرن و دەقەكىرىتىرن و پەيوەندىيەن وان دگەل خەلکى بەرفەھەتن. ئەو دېرىزىن « ھونەر گوھورىنىيەن درېتىز دەمەزىيى مروقىدا دروست دەكت. ل دەمىي دروستبۇونا ئارىشا يا ھارىكارە بۇ چارەكىنى ». .

پىيىدەقىيە ھەمى ژن و زەلام بىزانى

قەكولىئەكا دەرونى يا بەریتانى، كول سەر دياردا ژىتك جودابۇنى كرييە، گەھشتىنە وى ئەنجامى كۆسلاقىكىنە سپىيەدەھىيا دىنيقىبەرا ژنلى و زەلامىدا دېيتە ئەگەرئ سەقا مەگىرىبۇنا ژيانا خېزانى و دویرىكەفتىن ژ ئارىشىيەن ناف مالى. ژېھەنلى ئابىت ژن و زەلام سلاقا سپىيەدەھىيا ژېپىر بىكەن، وان قەكولەران پېقەرەك دىنيقىبەرا وان ژن و زەلاماندا دانا و دەنەنجامدا ئەۋىن ژىتك جودابۇين دەركەفت ۹۹٪ ئەو ژن و زەلامىيەن سپىيەدەھىيا و پاشتى ل خەمە ھەشىيار دىن سلاقى ئىك و دوو نەكىرىنە، ھەرۋەسا ۹۲٪ پېشكەدار بىي ئافرىيە ب ھەندى دەكەن كۆ بەردىۋام مەزوپىلى گازىندا و شەران بۇون رىتىا ۸۸٪ ئەو ژن و زەلامىيەن پېشكەدار بىي ھەست ب ھەشكى و نەخوشىيا ژيانا خېزانى ياكى. ل دوماھىيا قەكولىنىيەدا قەكولەران نامۇزگارىيا ژن و زەلامان ب ھەندى كرييە كۆ سلاقا سپىيەدەھىيا ژېپىر وان نەچىت . ژ.ئىنلىكىت

په‌یشین ههقدوو بز

ناسوبي

۱ - هونهرمه‌ندک کورده + پيتك.

۲ - ولاته‌کن نهوروبيه (ب).

۳ - دوو پيت ژ « زقان » - جوتيار دکولن - هار (ب).

۴ - ده‌سيك و دوماهيا « دانه » (ب) - تاخه‌کن بازيرى دهوكىي (ب) + پيتك.

۵ - واتا - خوارنا په‌زبيه (ب).

۶ - « يانه » (ت) - بعرزه (ب) - « جار » ناقهدىري (ب).

۷ - فيقيه‌که - پئيچيرو.

۸ - سئي پيت ژ « بهيار » - سئي پيت ژ « دراما » .

۹ - « دانا » (ت).

۱۰ - ياريزاندکي يانه‌يا تمپا پئي يا بارشلونايا ئيسپانىي.

بهره‌شقکرنا کامى گوهه‌رزى kamiguherzi@hotmail.com

بهرسقين پرسپارتن خستا مها نيسانى ۱۲ - هرمار ۷۲

ستونى

۱ - ب هيقيمه.

۲ - ره‌وشتکن جوانى مروقايدېتىن يه - « وەرە » ب زمانى فارسى.

۳ - « پان » ناقهدىري - گيانهودره‌کى ئاقييە.

۴ - خوشتشى - سئي پيت ژ « يەريغان » - دووپيت ژ « ناف ». .

۵ - « هەناف » (ت).

۶ - چوار پيت ژ « زلاتە » - يارىيەكا هزىيە (ب).

۷ - تو - خورت - ژ بو نىچىرى ب كار دهيت.

۸ - نىقىيا « ئارى » (ب) - دوو پيت ژ « كارى » - كەيف خودشى ب زارافنى سورانى.

۹ - وەغۇرا داوى كر (ب) - نىقىيا « كارى » - تازە.

۱۰ - هوزانقانه‌کى ناقدارى كورد بۇو و پىشىمەرگى شۇرشا ئارات بۇو.

بوجورج

 كافر: ۳/۲۲ - ۳/۲۰

گوهورينا دهنده‌ک پرۆزىن خودا بکه دا بگەھىيە وى دەسکەفتىن

ژ تەھاتىخاستن، خو گىرونەكە دهنده‌ک كاران دا.

 گىا: ۲/۲۱ - ۴/۲۰

خو خەمسار دكەي بەرامبەرى هنده‌ک كاران، لەوا نەنچامىن تە زوى ناكەھن، دەدۇرۇبەرىن تە دۈزمن لى ھەنە.

 جىمك: ۲/۲۲ - ۴/۲۱

گىنگىن بده نەقىندارا خو ژبەركو دى شاد بى ب پاشتەۋانىا خوشتشى، خرقەكرنا پاردىي نە ياكىنگە بولە.

 كىفەر: ۶/۲۲ - ۷/۲۳

خۆز هنده‌ک كاران بده پاش ژ بەركو دى توشى هنده‌ک

تارىشىن دئوار بى، بلا ھەمى دەمما هىزا ئاڭلىكىن دەھزىي تە دا بىت.

 شىر: ۷/۲۳ - ۸/۲۳

گىنگىن بده گوهورينا بەرامبەرى خوشىا ب مىت تەھە دەھيت ژبەركو نەقە بولە دوبارە ئابىتەقە.

 كەج: ۸/۲۳ - ۹/۲۳

حەزىيىن تە ژ هنده‌ک خرابىيان دەدەتە پاش، ياش نەوه نەقە ھەمى دەمما ل بەر چاھىيەت تە بىت، دا دویر بى ژ خيانەتى.

ترى دى تە ل كوره بونى پارىزىت

و: رەقەند گوھەرزى

قەكولىنىتىن نۇژدارى يا دەرىخستى كو گەلەك خوارنا ترى دېيتە ئەگەرى درەنگ توшибۇن و لاوازىبۇنا تورا چاقى، كو بارا پەر دېيتە ئەگەرى ژەدەست دانا چاقى ل نك ناقسالقەچويان، ب گوتنا زانايىتىن زانكويى نىيوبورك، نەخوشىيىن تورا چاقى ئىتكە ژەخوشىيىن بەربەلاڭ ل جىهانى، ئەگەرى سەرەكى يىن ژەدەست دانا چاقى يە دناف دانعەمراندا. بەلىرى ترى ئىتكە ژەخوارنىتىن كو مادەيەكى دىرى ب ئۆكسييدبۇنى تىدىا يە. كو خودانىت تايىيەتمەندىيىن ب هېزە بو پاراستن وزالبۇن ب سەر كارتىيەرنىتىن لاوهكىيىن خراب يىين نەخوشىيىن تورا چاقى ل نك ناقسالقەچوياندا. دەنگۈبىاسەكى مالپەرى ئەلۋەند دا ھاتىيە ئەگەر خەلک دەدەستپىتىكا زىيى خودا رېزەكى باش ترى بخوت دى ھارىكارەكى باش بىت بو دوир ئېخىستان ژەخوشىيىن چاقى و تورا چاقى دناقسالقەچونىدا و دەقى بواريدا قەكولىنىتى سەرەتاي يىين ناش تاقىيگەھى يَا دەرىخستى كو ترى گەلەكى مفادار بو بو پاراستنا مەزىي تاقىيگەھى ژەكۈرەبۇنى. ژىتىدەر ئىنترنېت

پىرس ئامىدى

گىسك: ۱۰/۲۳ - ۱۰/۲۴

گوھورىن دېيانا تە دا. دروست بويىنە ئەگەرى سەركەفتىنا تە لەوا دەقىت بەرامبەرى وان گوھورىندا دەنرىنى بن.

سەتلىك: ۱۰/۲۴ - ۱۰/۲۵

دەگەل ھندهك بېرەتتىن نوى بىرى دا تام كەيە ژيانەكى خوش و شاد ئەمە دېيتە دەلىقەيەكى باش بوتە بو سەركەفتىنى.

نۇھەنگ: ۱۰/۲۴ - ۱۰/۲۵

ھىزرا ھندهك پەيپەن نوى بىكە بەرامبەرى خوشتشى ب كار بىنى داكو رومانسىيەت دېيانا تە دا پەيدا بىت. باورىدا خو ب ھەمى كەسان نە ئىنە بو ئەنەنە.

مېھەن تەرازى: ۹/۲۴ - ۹/۲۵

رىيختىندا كارى ب يادەمى بوتە ژەھەر تىشەكى فەرتە، لەوا بزاڭى بىكە خود ئىزىكى قى بابهەتى بىكە بىشەرۇزى.

دويپىشك: ۱۰/۲۴ - ۱۰/۲۵

ژ پاشەرۇزى خود نە ترسە ھەر تىشەك دى د بەرۋەندىيا تە دابىت. بەھرا خو ژ دەست ئەددە ژ بەر ھندهك كەسان

كەفان: ۱۰/۲۴ - ۱۰/۲۵

نەوشاشىيەن دېيانا تەدا ھەين ناھىلەن تو ب ئازادى بىرى خو دویر كەن ژ ھندهك رەفتارىن خراب دەرگەھىن باش قەمدىن.

قىئىرا جىهانى بنياسە

ئەماندا لورا بىيز

پيرس ئامينىدى

ستيرىا قىئى خەلەكتى ئەو زى (ئەماندا لورا بىيز) اه ناقىرى ل رىتكەفتى (٣١) - ٤٩٨٦ءى) ئەتىيە سەردونيايىن زېباھەكتى كاسولىكى و ديسا دىيكەكا جوى ھەر ز بەر قىئى چەندى گەلمەك دېتىش ئەو جوى يە لىنى ئەو بخو دېتىش تا نوكە من ج تايىن نە ھەلبىزارتىيە دا پىن بەيىتمە نىاسىنى، و دەستپېتىكا دەركەفتىنا وى ل سالا ١٩٩٣ءى بۇو وەك ستيرى دىيار بۇو ژ بەركو ئەملى ناقداريا خو ھەبۈويە ژ بەركو پېش قى كارى چەندى بسوارى، دى دا كار كريە ودكى (١) دىزايىنە جل و بەرگا و ھەر دسا سترانبىز و ئەكتەرا دەنگى) و تىدا سەركەفتىا هەمرا مەزن ب دەست خو ئىنایە ئەوبۇو پشتى ھنگى ول سالا ٢٠٠٦ءى شىا بچىتە دنافا لىستا كۆئۈزى ناسنافى باشترين ستيرىا كىتەر ژ ٢٥ سالىنى ب دەست خوقە ئىنا

Teen people
ول سالا ٢٠٠٧ءى زى ل سەرىنى لىستا فورىس ھات ب رىزا پېتىنجى وەك ئەكتەرەكا ناقدار كۆ كىيا وى گەھشىتىبوو دوو ملىون و دوو سەد و پېتىنجى ھزار دولارا ، ھەر دوارى ستران گوتىنى دا تا نوكە شىايد تا نوكە شىايد نزىكى ١٢ خەلاتان وەرىگىرت و ب شامانازى قە دەقى وارى دا رىزلىن ھاتىيە گرتن . سەبارەت وارى دىزايىنى ژ كەمىتىن ناقدارە بۇ چىتكىندا دىزايىنا جل و بەرگا و وىنە كىشانى ئەول سالا ٢٠٠٧ءى د ۋىنى دەرگەھى را شىا ناسنافى باشترين دىزايىنە و نمايشكەر ب دەست خوقە بىنیت .

میدیا کوردستانی و سه‌رده‌ریکرن دگه‌ل ره‌وش و پیش‌هاتان

خالد دیووهشی

میدیا رینیشاندەرا جەناحەرە کە توارو و هەی یا دناف جەناحەرە دایه و تو مارکەرا هویر هویرکیت ژیانا وەلاتی و تو مارا دیروکى یه و هەر ل دەسپیکا پەيدابوونا وی ئەقا ل سەری بويه تېگەھ و میتودى میدیا یی و دقۇناغىت دوور و درېزدا ل سەر وی چەندى ڪاروانى خو ھازوتى یه، کو شوبىت وی ل ھەمى گۈزىت جىهانى ددىار و بەرچاقن.

میدیا یا کوردستانى ژى کول دەستپیکا وی ب روژنامە قانىي دەستپىكىرى، ھەر ئەق رىكە گرتىيە و بەر ب وی ئارمانجى چویە، کو نەخريا میدیا یا کوردى ژى ل روژناما کوردستان (1898) يا کول قاھىرە و ب دەستى مائباتا خەباتكەرا بەدرخانىان قە ھاتىيە دەرىخستن دەستپىدكەت و ئەق میدیا يە، ئانکو میدیا یا کوردستانى ژى مىينا يا جىهانى دقۇناغىت جودا دا دەرباز بويه تاكو گەھشتىيە فى (كامللىق) و دسەر بىرینا ۋان قوناغان و پەيدا كرنا زانىن و شەھرزايدىت باش و ب دەستخستنا باشترين ئالاڭ و ئاميرىت سەرددەمیت پېشکەفتىن میدیا یی، و پېدقىياتيا رول گىرانەكَا ئەرينى، بو پېشىقە برنا پروسىسا ديموکراسىخوازا کوردستانى، ب دىتنا مە ئەقرو میدیا یا کوردستانى کەفتىيە سەر شوبەكَا گەلەك ب ترس و خراب، ل جها پىنگاچان بەرب وان ئارمانجان ب ھاقيزىت يىت کو میدیا بودھىتە دروستىرن.

يا ديارە کو میدیا کوردستانى ژ (حالەت) و قوناغا شورشگىرى، ھاتىيە ژيو دەربازبۇون بەر ب قوناغا ئاقا كرنا كيانى خو يىن سىياسى ب رامانا خو يا بەرفەھقە و دانانا سازى و ستونىت دەولەتى، و بىڭومان میدیا مە ھەر ھەمى ل بن كەفسىن حزبايەتىي زايىھ و وەرار ڪرىيە و ھەر ئىك ژى ل جەن خو و ل دويىش پېدقى و بەرزوەندىا حزبا خو خەباتا خو دوماندىيە و ئەنەن بويىنە ئالاقيت بەرهقانىكىرنى ل گەل و وەلاتى و دىسان ژيو رەواجە كرنا ئەيدولوژيا خو ژى، و ئەقە تىتەكى ساخلم و پېدقى بۇو و خاستەكَا وى قوناغى بۇو، لى ئەقرو ئەن قوناغ مە بىرە و ياخەر و پېدقى بىرە زمان و سەمتا وى ب ئىكجارى ھاتبا گوھورىن و ب راستى میدیا بىا ئەن ئالاڭ ھەر رهوش و پېشەتەكَا دھاتە پېشىا پېشاۋىا وەلاتى مە، ئەن بىا ڪارتەكَا ب ھىزا گەشاشتنى ل سەر ھزر و مەزىي مروقىن كورد كو دوزا وى يانەتمەوى ل بەر چاقان ھاتبا شرين كەن و زىيياتى بوجەلاتى و ئاخى ب ھيز ئىخستبا، لى يانەقرو دھىتە دىتن، ئابىزىم ھەمى، لى پتريا میدیا کوردستانى (ب میدیا يانە دېئرەنە خو سەرىخو كو ب رەھاي دېئرم میدیا سەرىخو ل کوردستانى نا ھىتە دين و نىنه) گەلەك ب نەشرينى سەرەدمىرى دگەل ھەمى رەوش و پېشەتىت ئەقرو دەكەن و ئەقە ژى ب دىتنا مە زەنگلەكَا گەلەك ب ترسە ل سەر پاشەرۇزا گەل و وەلاتى مە و ئەگەر سەمت و پېشاۋىا میدیا کوردستانى ب قى رەنگى ب مىنەت ئەم دوئى باومرىي دايىنە كو ئەن زىيياتى و قىيانا ھەي ژى بوجەلاتى دى بەر ب نەمانى قە چىت و بىڭومان ئەق چەندە ژى يانە گەر نە بويه كو میدیا قى سەمتى و مەركىت، بەلكو ئەقە ژى ز ئەگەرمى وان ھەقىرى و قەيرانىت سىياسى نە كول کوردستانى دەيىنە خولقانىن و دروستىرن.

SILAV

Hijmar (73) Gulana 2012

Kovareka heyvane ya rewşenbirî giştîye li Amêdiyê derdikevît

هۆتۆ، سامى رەنگانى

بەھەنەك ز گوندی سارکن دەقەرا وىكانىا